

HRVATSKI SABOR
Odbor za europske poslove

KLASA: 022-03/23-01/133
URBROJ: 6521-31-23-1
Zagreb, 8. studenoga 2023.

D.E.U. br. 23/017

ODBOR ZA GOSPODARSTVO
Žarko Tušek, predsjednik

ODBOR ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I
PRIRODE
Sandra Benčić, predsjednica

Poštovani predsjednici odbora,

Odbor za europske poslove na temelju članka 154. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora prosljeđuje na razmatranje Odboru za gospodarstvo i Odboru za zaštitu okoliša i prirode stajalište o dokumentu Europske unije iz Radnog programa za razmatranje stajališta Republike Hrvatske za 2023. godinu:

Stajalište Republike Hrvatske o
Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira mjera za
jačanje europskog ekosustava za proizvodnju proizvoda tehnologija s nultom neto
stopom emisija (Akt o industriji s nultom neto stopom emisija)
COM (2023) 161

koje je Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske usvojila Zaključkom KLASA: 022-03/23-07/413, URBROJ: 50301-21/06-23-2 na sjednici održanoj 17. listopada 2023.

Predmetni Prijedlog uredbe je Europska komisija objavila 16. ožujka 2023. te je u tijeku njegovo donošenje u Europskom parlamentu i Vijeću Europske unije.

U skladu s člankom 154. stavkom 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, molim Vas da Odboru za europske poslove dostavite mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske najkasnije do 15. prosinca 2023.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK ODBORA
Domagoj Hajduković

U prilogu: - Stajalište Republike Hrvatske o COM (2023) 161
- COM (2023) 161

Na znanje: Informacijsko-dokumentacijska služba (INFODOK)

PRIJEDLOG OKVIRNOG STAJALIŠTA RH

Naziv dokumenta (na hrvatskom i engleskom):

Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava za proizvodnju proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija (Akt o industriji s nultom neto stopom emisija)

Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on establishing a framework of measures for strengthening Europe's net-zero technology products manufacturing ecosystem (Net Zero Industry Act)

Brojčana oznaka dokumenta: 7613/23 inicijalni prijedlog EK, 12590/23 zadnji kompromisni test španjolskog predsjedništva

Nadležno TDU za izradu prijedloga stajališta (nositelj izrade stajališta) i ustrojstvena jedinica:

Nadležno tijelo državne uprave: Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

Ustrojstvena jedinica: Uprava za industriju, poduzetništvo i obrt

Nadležna služba u MVEP (Sektor za COREPER I):

Služba za unutarnje tržište i socijalne politike

Nadležna radna skupina Vijeća EU:

Radna skupina za konkurentnost i rast (industrija)

Osnovne sadržajne odredbe zakonodavnog prijedloga:

Opći cilj Uredbe je uspostava okvira za inovacije i povećanje proizvodnih kapaciteta tehnologija s nultom neto stopom emisija. Cilj je u skladu s predanošću EU-a globalnoj klimatskoj akciji prema Pariškom sporazumu, Zakonu o klimi i paketu Spremnosti za 55, Industrijski plan za zeleni plan od 1. veljače 2023. i REPowerEU.

Struktura prijedloga:

Poglavlje I. – Predmet, područje primjene i definicije.

U poglavlju I. utvrđuju se ciljevi ove uredbe i njezin predmet. Opći cilj uredbe je uspostava okvira za inovacije i povećanje proizvodnih kapaciteta tehnologija s nultom neto stopom emisija kako bi se podržao cilj Unije za 2030. u pogledu smanjenja neto emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % u odnosu na razine iz 1990. i cilj klimatske neutralnosti Unije do 2050. Cilj je do 2030. osigurati da proizvodni kapaciteti strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija navedenih u Prilogu dostignu najmanje 40 % godišnjih potreba Unije.

Poglavlje II. – *Uvjeti koji omogućuju proizvodnju tehnologije s nultom neto stopom emisija*

U poglavlju II. utvrđuju se pojednostavnjeni postupci izdavanja dozvola za proizvodnju projekata s tehnologijom nulte stope emisija. Države članice će (u roku 3 mjeseca od stupanja na snagu ove uredbe) osnovati nacionalno nadležno tijelo koje će provoditi i koordinirati postupak izdavanja dozvola za proizvodnju projekata s tehnologijom nulte stope emisija, uključujući i strateške projekte te će predlagati mjere za administrativno rasterećenje.

Utvrđuju se rokovi za postupak izdavanja dozvola, uključujući i procjenu utjecaja na okoliš.

Utvrđuju se pravila koja se odnose na odabir i provedbu strateških projekata s nultom neto stopom emisija. Kriterijima za odabir strateških projekata obuhvatit će se doprinos projekta tehnološkoj i industrijskoj otpornosti energetskeg sustava Unije i/ili doprinos projekta konkurentnosti lanca opskrbe industrije EU-a s nultom neto stopom emisija.

Poglavlje III. – *Kapacitet utiskivanja CO₂*

U poglavlju III. utvrđuje se cilj na razini Unije koji treba ostvariti do 2030. godine za godišnji kapacitet utiskivanja od 50Mt CO₂ te su uključene mjere za njegovu provedbu.

Poglavlje IV. – *Pristup tržištima*

Poglavlje IV. sadržava mjere usmjerene na ubrzavanje pristupa tržištima za tehnologije s nultom neto stopom emisija.

Poglavlje V. – *Jačanje vještina za otvaranje kvalitetnih radnih mjesta u tehnologijama s nultom neto stopom emisija*

U poglavlju V. predlažu se mjere za osiguravanje dostupnosti kvalificirane radne snage potrebne za tehnološke industrije nulte neto stope u Uniji. Aktom se nastoji dopuniti niz mjera Komisije usmjerenih na zadovoljavanje potreba za vještinama koje proizlaze iz zelene tranzicije EU-a, kao što su Pakt EU-a za vještine, Program vještina EU-a, putevi industrijske tranzicije i Europska godina vještina 2023.

Poglavlje VI. – *Inovacije*

U poglavlju VI. utvrđuju se regulatorna sigurna okruženja za nultu neto stopu kako bi se promicale inovacije u području tehnologija nulte neto stope. Prijedlogom se uvode regulatorna sigurna okruženja za testiranje inovativnih tehnologija s nultom neto stopom emisija u kontroliranom okruženju na ograničeno vrijeme.

Poglavlje VII. – Upravljanje

U poglavlju VII. uspostavlja se struktura Platforme za Europu s nultom neto stopom emisija koja pruža savjete i pomoć Komisiji i državama članicama u vezi s njihovim mjerama za postizanje ciljeva ove uredbe.

Poglavlje VIII. – Praćenje

Poglavlje VIII. sadržava odredbe kojima se omogućuje praćenje lanaca opskrbe radi praćenja napretka u pogledu ciljeva kao i napretka u postizanju cilja skladištenja CO₂.

EK je kao **strateške tehnologije s nultom neto stopom emisija** predložila:

1. solarne fotonaponske i solarne termalne toplinske tehnologije;
2. tehnologije energije vjetra na moru i tehnologije energije iz obnovljivih izvora na kopnu;
3. tehnologije baterija/skladištenja;
4. dizalice topline i tehnologije geotermalne energije;
5. elektrolizatori i gorivni članci;
6. tehnologije održivog bioplina/biometana;
7. tehnologije hvatanja i skladištenja ugljika (CCS);
8. mrežne tehnologije (*grid*).

Uz ovaj Prijedlog uredbe nije priložena službena procjena učinka, analiza i popratni dokazi su navedeni u dva radna dokumenta službi Komisije (SWD).

23. ožujka 2023. Europska komisija (EK) je predstavila radni dokument (SWD) „Procjena potreba za ulaganjima i dostupnost financiranja“. Investicijske potrebe za povećanjem proizvodnih kapaciteta europskih proizvođača (SWD(2023) 68 final) samo za odabranih pet tehnologija: vjetroturbine, solarne ćelije, toplinske pumpe, baterije, elektrolizatore i CCS, prema procjenama EK, iznose oko 92 milijarde eura do 2030. godine.

EK je 19. lipnja 2023. predstavila radni dokument, zamjenu za procjenu učinka (dok. SWD (2023) 219 final). Nije navodila alternativne scenarije i opcije, već da SWD podržava Prijedlog uredbe objavljen u ožujku o.g. EK je pojasnila da se odlučila za uredbu, jer se osigurava dostatna usklađenost pravnog okvira i potreban stupanj ujednačenosti te za članak 114. UFEU-a, uspostava i funkcioniranje jedinstvenog tržišta. Kao očekivani učinak uredbe očekuje se jačanje konkurentnosti u kratkom roku, lakši pristup financijama i pristup tržištima. Države članice su imale primjedbe da SWD nedovoljno pokriva određene tehnologije (CCS, nuklearne tehnologije i dr.). EK je priznala da nema dovoljno podataka za strateške tehnologije koje se navode u uredbi, koje tek razvijamo u teškim uvjetima u odnosu na mjere naših konkurenata (NR Kina i SAD), postoje određene nedosljednosti u korištenju NACE kodova (Nomenklatura ekonomskih aktivnosti).

Razlozi za donošenje zakonodavnog akta:

Europa je trenutačno neto uvoznik tehnologija s nultom neto stopom emisija, pri čemu se oko četvrtine električnih automobila i baterija te gotovo svi solarni fotonaponski moduli i gorivni članci uvoze uglavnom iz NR Kine. U sektoru solarnih fotonaponskih tehnologija i njihovih sastavnih dijelova ta ovisnost premašuje 90% kad je riječ o proizvodima u određenim uzlaznim segmentima lanca vrijednosti, kao što su ingoti i pločice. U drugim sektorima, u kojima je industrija EU-a i dalje snažna, kao što su vjetroturbine i dizalice topline, naša je trgovinska bilanca sve lošija, a troškovi proizvođača iz EU-a za energiju i ulazne materijale sve su veći. Nadalje, uspostava lanca vrijednosti hvatanja i skladištenja ugljika u EU-u trenutačno je usporena jer ne postoji dovoljno skladišnih geoprostora za CO₂. Osim toga, tehnologije u području energije s nultom neto stopom emisija glavni su predmet snažnih geostrateških interesa i globalne tehnološke utrke.

Status zakonodavnog prijedloga:

EK je objavila Prijedlog uredbe 16. ožujka 2023., isti je predstavljen na sastanku COREPER-a 17. ožujka, te su održane rasprave u okviru nadležne Radne skupine za konkurentnost i rast (industrija). Za vrijeme švedskog predsjedanja objavljen je prvi djelomični kompromisni tekst, te je 5. rujna španjolsko predsjedništvo objavilo drugi kompromisni tekst.

Očekuje se usvajanje općeg pristupa na sastanku Vijeća za konkurentnost 7. prosinca 2023., odnosno postizanje dogovora suzakonodavaca tijekom belgijskog predsjedanja EU-om, u prvoj polovici 2024.

Europsko vijeće je u Zaključcima iz lipnja 2023. pozvalo suzakonodavce da ubrzaju rad na Prijedlogu akta o industriji s nultom neto stopom emisija kako bi se dogovor postigao prije kraja aktualnog zakonodavnog ciklusa te ostvario napredak u radu na razvoju strateških tehnologija i jačanju njihovih lanaca vrijednosti.

Stajalište RH:

Republika Hrvatska (dalje: RH) podržava napore koji se na razini EU-a poduzimaju u cilju dostizanja klimatske neutralnosti i europske energetske sigurnosti.

Shodno tome, RH pozdravlja i Prijedlog uredbe kojoj je cilj uspostava okvira za povećanje europskih proizvodnih kapaciteta tehnologija s nultom neto stopom emisija, a čime se podupire cilj dekarbonizacije i osigurava sigurnost opskrbe za tehnologije s nultom neto stopom emisija koje su ključne za rješavanje ranjivosti Unije u energetske sektoru.

Opredijeljenost RH za zelene politike vidljiva je u strateškom okviru koji pokriva nacionalnu, energetske i klimatske politiku. Već je u Nacionalnu razvojnu strategiju do 2030. godine, kao jedan od četiri razvojna smjera, uvrštena Zelena tranzicija. Također, Strategija energetskeg razvoja RH do

2030. godine s pogledom na 2050. godinu (usvojena u veljači 2020.) jasno promiče razvoj obnovljivih izvora energije te predviđa više od 2500 novih MW instalirane snage u obnovljivim izvorima energije. Iako je naglasak stavljen na vjetroelektrane i sunčane elektrane, potencijal postoji i u bioekonomiji (biomasa i bioplin) te u geotermalnoj energiji.

Poglavlje I. Predmet, područje primjene i definicije

RH podržava predloženi popis strateških tehnologija te kraće razdoblje, odnosno 4 godine nakon stupanju na snagu uredbe za ocjenu i po potrebi proširenje popisa tehnologija s neto nultom stopom emisija.

Dodatno, RH podržava uključivanje nuklearnih tehnologija na popis strateških tehnologija s neto nultom stopom emisija. (članak 3.a i 3.b)

Poglavlje II. – Uvjeti koji omogućuju proizvodnju tehnologije s nultom neto stopom emisija

U odnosu na inicijalni prijedlog EK (3 mjeseca), RH se zalaže za duži rok (9 mjeseci) za uspostavu jedinstvene kontaktne točke – tijela koje je odgovorno za olakšavanje i koordinaciju procesa izdavanja dozvola za projekte s neto nultom stopom emisija. (članak 4.)

RH može podržati cilj da se do 2030. osigura da proizvodni kapaciteti strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija dostignu najmanje 40 % godišnjih potreba Unije. (članak 9.a)

RH ne podržava odredbu kojom izostanak odluke država članica izvan roka od mjesec dana predstavlja odobrenje strateškog projekta. Zbog opravdanih razloga (naknadna dostava dokumentacije i slično) moguće je da će se odluka donijeti izvan roka od mjesec dana (članak 11. stavak 3. inicijalnog prijedloga EK).

Vezano uz članak 14. stavci 2. (a) i (b), RH navedene odredbe smatra prekomjernim opterećenjem za administracije država članica te predlaže ublažavanje ili brisanje predmetnih odredbi. Ne smatra primjerenim da države članice pružaju podršku nositeljima projekta kod ispunjavanja obveza izvještavanja i u povećanju javnog prihvaćanja projekta.

Vezano uz strateške projekte, koji se smatraju od javnog interesa ili služe javnom zdravlju i sigurnosti te se može smatrati da imaju prevladavajući javni interes ako su ispunjeni svi uvjeti utvrđeni u direktivama 92/43/EEZ, 2000/60/EZ i 2009/147/EZ, RH smatra kako u raspravama u Vijeću ne bi trebalo doći do daljnjeg slabljenja odredbi vezanih uz okolišno zakonodavstvo. Svakako svi uvjeti utvrđeni Direktivom o staništima 92/43/EEZ i Direktivom o pticama 2009/147/EZ trebaju biti zadovoljeni.

Poglavlje III. Kapacitet utiskivanja CO₂

RH podržava predloženi cilj o postizanju godišnjeg kapaciteta utiskivanja od najmanje 50 milijuna tona CO₂ do 2030. Također, poziva na uključivanje reference na transport CO₂ (članak 16. stavak 2. (a) i (b)).

Ključno je povećati kapacitet utiskivanja CO₂ u ovom desetljeću kako bi sve zemlje EU-a mogle ostvariti potencijal dekarbonizacije. To će biti ključ za osiguravanje konkurentnosti industrije EU-a, što je posebno važno za energetske intenzivne industrije kao što su proizvodnja cementa i kemijska industrija.

Poglavlje IV. Pristup tržištima

RH podržava uspostavljanje zajedničkih pravila za zelenu javnu nabavu, no ukazujemo da je direktivama iz područja javne nabave već uključeno da se kriteriji zelene javne nabave koriste kao jedan od nefinancijskih kriterija prilikom odabira ekonomski najpovoljnije ponude.

Smatramo da dodatni kriteriji u svim sektorskim dosjeima opterećuju države članice i same naručitelje. Dodatno ukazujemo da je, zbog različitosti nivoa razvijenosti i uvjeta u državama članicama, potrebno predložiti koji se kriteriji mogu primijeniti u postupcima javne nabave, odnosno potrebno je omogućiti veću fleksibilnost u odabiru i udjelu kriterija te prepustiti državama članicama odabir kriterija kojeg će prenijeti u svoje zakonodavstvo.

Također, izuzetno je važno na vrijeme pružiti jasne smjernice i/ili upute, a sve u svrhu pravne sigurnosti i jasnoće u primjeni predmetnih odredbi u postupcima javne nabave (članak 19.).

Poglavlje V. Unapređenje vještina za otvaranje kvalitetnih radnih mjesta

Vezano uz prijedlog Europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija, s obzirom na to da se radi o konzorcijima dionika, RH smatra da bi Akademije trebale više biti usmjerene na stjecanje kompetencija u radnom okruženju, odnosno poslužiti kao podrška osposobljavanju temeljenom na radu (*work based training*) umjesto da su fokusirani na izradu programa i materijala za obuku. RH je dostavila pisane prijedloge izmjena kako bi se dodatno naglasila nadležnost država članica za obrazovanje i osposobljavanje (članci 23 i 24.).

Poglavlje VI. Inovacije

RH pozdravlja uvođenje regulatornih sigurnih okruženja (*regulatory sandboxes*) za testiranje inovativnih tehnologija s nultom neto stopom emisija u kontroliranom okruženju na ograničeno vrijeme. Naime, ako se želi što prije postići klimatska neutralnost Unije, potrebno je uvesti nove tehnologije koje će pomoći ostvarenju tog cilja. Kako bi se nove tehnologije mogle razvijati, nužno ih je testirati u stvarnom okruženju. S tog aspekta nužno je omogućiti regulatorna sigurna okruženja u kojima bi se provodila testiranja novih tehnologija kao dio njihovog razvoja, što bi u konačnici dovelo do njihove primjene (članak 26).

Poglavlje VII. Upravljanje

RH pozdravlja uspostavu Platforme za Europu s nultom neto stopom emisija. Važno je izbjeći preklapanja s drugim formacijama (primjerice Industrijski forum). Vezano uz zadatke Platforme (primjerice rasprave na temu kojim bi trećim zemljama trebalo dati prednost za sklapanje partnerstava za tehnologije s nultom neto stopom emisija), važno je da zadaci Platforme ne dovode u pitanje ovlasti Vijeća u skladu s ugovorima (članci 28. i 29.).

Sporna/otvorena pitanja za RH:

RH poziva na uključivanje nuklearnih tehnologija na popis strateških tehnologija s neto nultom stopom emisija.

RH ne podržava predloženi rok od tri mjeseca za uspostavu jedinstvene kontaktne točke, zalaže se za dulji rok (9 mjeseci).

U pogledu vještina, RH je važno zadržati dobrovoljnu prirodu poglavlja o vještinama te uzimanje u obzir načela supsidijarnosti i nacionalnih nadležnosti država članica.

Stajališta DČ i EK:

Procjena učinka: DK, EE, SI, BG LV, IT, BG, PT, ES, EL i RH su kritične jer nije izrađena procjena učinka. EK je na kritiku odgovorila da nije mogla pratiti uobičajen proces javnog savjetovanja i izrade procjene učinka zbog žurnosti. U lipnju 2023. EK je objavila radni dokument (SWD) koji sadržava elemente procjene učinka.

Područje primjene: FR, BG, FI, HU, CZ, RO, SI, SK i RH podržavaju uključivanje nuklearnih tehnologija na popis strateških tehnologija. Navedeno ne mogu podržati DE, AT, LU i IT. EK je pojasnila da su nuklearne tehnologije uključene u područje djelovanja kroz članak 3. stavak 1.a (definicija net-zero tehnologija), misli se na nuklearne tehnologije 3 i 4 generacije i male modularne reaktore (SMRs).

Predloženi rok od tri mjeseca za uspostavu jedinstvene kontaktne točke (*one stop shop*) - Više država članica smatra da je predloženi rok prekratak (RH, PL, FI, LV, IE, NL, AT, BE, DE, ES). – španjolsko predsjedništvo je kao kompromisno rješenje predložilo 9 mjeseci.

Posebno poglavlje o CCS: većina država članica podržava posebno poglavlje o CCS (MT, FR, DK, NL, IT, PT, BE, RH, SI), posebno poglavlje ne podržava BG.

IT i DK je važna pokrivenost, odnosno uključenost čitavog vrijednosnog lanca (transport i hvatanje CO₂).

Odredbe o pristupu tržištu (javna nabava) - AT, FR, DK, DE smatraju da je potrebno doraditi izričaj kako bi bio čitljiv i primjenjiv za naručitelje i gospodarske subjekte, smatraju da su predloženi kriteriji komplicirani.

Poglavlje V. vještine: dijelu država članica (posebno DE i IT) je važno zadržati dobrovoljnu prirodu poglavlja o vještinama te uzimanje u obzir načela supsidijarnosti i nacionalnih nadležnosti država članica.

Nejasnoće oko financiranja: IT i EL smatraju da su potrebni novi izvori financiranja te fleksibilnost u korištenju postojećih programa financiranja. EK je u radnom dokumentu (SWD) na temu investicijskih potreba ocijenila da investicijske potrebe za povećanjem proizvodnih kapaciteta europskih proizvođača za odabranih pet tehnologija: vjetroturbine, solarne ćelije, toplinske pumpe, baterije, elektrolizatore i CCS iznose oko 92 milijarde eura do 2030. godine. Za zadovoljenje ovih potreba moglo bi biti potrebno 17-20% javnih ulaganja (16-18 milijardi), ali trenutačno nema dovoljno europskih sredstava (*prema procjenama, trenutno je dostupno 8 mlrd - glavni izvori Inovacijski fond, InvestEU, RRF*).

Stav RH o spornim/otvorenim pitanjima DČ i EK:

RH podržava komentare o važnosti procjene učinka u donošenju dobro razmotrenih odluka, no prihvaća pojašnjenje EK za izostanak procjene učinka te radni dokument EK (SWD) koji sadržava elemente procjene učinka.

RH podržava uključivanje nuklearnih tehnologija na popis strateških tehnologija. Na inicijativu FR je, dan prije objave Prijedloga uredbe, 15. ožujka 2023. dostavljen *non paper* 9 DČ: BG, FR, FI, HU, CZ, RO, SI, SK i RH povjerenicima M. Gabriel, K. Simson and T. Breton, u kojem je zatraženo uključivanje reference na nuklearne tehnologije na popis strateških tehnologija, kako bi države članice imale korist od ove uredbe.

RH ne podržava predloženi rok od tri mjeseca za uspostavu jedinstvene kontaktne točke, zalaže se za dulji rok (9 mjeseci).

RH podržava posebno poglavlje o CCS i uključivanje reference na transport.

U dijelu koji se odnosi na odredbe za pristup tržištima, RH smatra da je važno na vrijeme pružiti jasne smjernice i/ili upute, a sve u svrhu pravne sigurnosti i jasnoće u primjeni predmetnih odredbi u postupcima javne nabave.

U pogledu vještina, RH podržava komentare DČ da je važno zadržati dobrovoljnu prirodu poglavlja o vještinama te uzimanje u obzir načela supsidijarnosti i nacionalnih nadležnosti država članica.

Nastavno na nedostatna pojašnjenja EK, RH podržava komentare IT i EL da su potrebne daljnje informacije o izvorima financiranja za provedbu mjera predviđenih uredbom.

Postojeće zakonodavstvo RH i potreba njegove izmjene slijedom usvajanja zakonodavnog prijedloga:

Ocjenjuje se da će biti potrebno donijeti zakon o provedbi uredbe.

Utjecaj provedbe zakonodavnog prijedloga na proračun RH:

U ovom trenutku nije moguće procijeniti utjecaj na proračun RH.

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 16.3.2023.
COM(2023) 161 final

2023/0081 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava za proizvodnju proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija (Akt o industriji s nultom neto stopom emisija)

(Tekst značajan za EGP)

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Prelazak na klimatski neutralno, čisto gospodarstvo i prateća reforma našeg energetskeg sustava važna su prilika za razvoj sektora tehnologija s nultom neto stopom emisija, otvaranje kvalitetnih radnih mjesta i rast. Očekuje se da će se svjetsko tržište glavnih tehnologija s nultom neto stopom emisija pogodnih za masovnu proizvodnju utrostručiti do 2030. te godišnje vrijediti oko 600 milijardi EUR¹. Naši partneri i konkurenti iskoristili su tu priliku da uvedu ambiciozne mjere kako bi zauzeli velik dio tog novog tržišta. Taj razvoj događaja potaknut je i pitanjima sigurnosti opskrbe. Otpornost budućih energetskih sustava posebno će se ogledati u sigurnom pristupu tehnologijama za napajanje tih sustava, kao što su vjetroturbine, elektrolizatori, baterije, solarne fotonaponske ploče ili dizalice topline. Nadalje, sigurna opskrba energijom bit će iznimno važna za održiv gospodarski rast, a naposljetku i za javni red i sigurnost.

U tom je kontekstu u Komunikaciji Komisije o industrijskom planu u okviru zelenog plana² od 1. veljače 2023. predstavljen sveobuhvatan plan za povećanje konkurentnosti europske industrije s nultom neto stopom emisija i potporu brzom prelasku na klimatsku neutralnost. Plan se temelji na sljedećim četirima stupovima: i. predvidljivo i pojednostavnjeno regulatorno okruženje; ii. brži pristup financijskim sredstvima; iii. unapređenje vještina; i iv. otvorena trgovina za otporne lance opskrbe.

Akt o industriji s nultom neto stopom emisija jedna je od mjera koje su najavljene u tom kontekstu i čiji je cilj pojednostavniti regulatorni okvir te poboljšati okruženje za ulaganje u kapacitete Unije za proizvodnju tehnologija koje su ključne da bi se postigli Unijini ciljevi klimatske neutralnosti i otpornost dekarboniziranog energetskeg sustava, a ujedno doprinose smanjenju onečišćenja, čime se unapređuju javno zdravlje i ekološka dobrobit planeta.

Proizvodnja električnih vozila u svijetu bit će 15 puta veća do 2050., dok će se uvođenje obnovljivih izvora energije gotovo učetverostručiti. Do 2050. stopa uporabe dizalice topline bit će više od šest puta veća nego danas, a proizvodnja vodika elektrolizom ili iz prirodnog plina uz hvatanje i skladištenje ugljika dosegnut će 450 Mt. To znači da će ukupna ulaganja u proizvodnju na svjetskoj razini morati iznositi 1,2 bilijuna USD kako bi se ostvarili dostatni kapaciteti za postizanje globalnih ciljeva za 2030.³ Ukupno 90 % ulaganja u postrojenja za proizvodnju dolazi iz Kine.

Europa je trenutačno neto uvoznik tehnologija u području energije s nultom neto stopom emisija, pri čemu se oko četvrtine električnih automobila i baterija te gotovo svi solarni fotonaponski moduli i gorivni članci uvoze, i to uglavnom iz Kine. U sektoru solarnih fotonaponskih tehnologija i njihovih sastavnih dijelova ta ovisnost premašuje 90 % kad je riječ o proizvodima u određenim uzlaznim segmentima lanca vrijednosti, kao što su ingoti i pločice. U drugim sektorima, u kojima je industrija EU-a i dalje snažna, kao što su vjetroturbine i dizalice topline, naša je trgovinska bilanca sve lošija, a troškovi proizvođača iz

¹ *Energy Technology Perspectives* (Perspektive energetskih tehnologija) (2023.), Međunarodna agencija za energiju.

² Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Industrijski plan u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija, Bruxelles, COM(2023) 62 final, 1.2.2023.

³ *Energy Technology Perspectives* (Perspektive energetskih tehnologija) (2023.), Međunarodna agencija za energiju.

EU-a za energiju i ulazne materijale sve su veći. Nadalje, uspostava lanca vrijednosti hvatanja i skladištenja ugljika u EU-u trenutačno je usporena jer ne postoji dovoljno skladišnih geoprostora za CO₂.

Osim toga, tehnologije u području energije s nultom neto stopom emisija glavni su predmet snažnih geostrateških interesa i globalne tehnološke utrke. Zemlje se žele opskrbiti najnaprednijim tehnologijama za proizvodnju energije i pokrenuti prelazak na čistu energiju. Druge svjetske regije provode znatna ulaganja i mjere potpore kako bi inovirale i ojačale svoje proizvodne kapacitete. Zakonom Sjedinjenih Američkih Država o smanjenju inflacije mobilizirat će se više od 360 milijardi USD do 2032. U Japanu je cilj planovima zelene transformacije prikupiti do 20 bilijuna JPY (oko 140 milijardi EUR) u okviru obveznica „zelene tranzicije”. Indija je predložila program poticaja povezanih s proizvodnjom kako bi se povećala konkurentnost u sektorima kao što su solarna fotonaponska energija i baterije. Ujedinjena Kraljevina, Kanada i brojne druge zemlje također su predstavile planove ulaganja u tehnologije s nultom neto stopom emisija.

Nadalje, prošle je godine energetska kriza ostavila teške posljedice na mnoge europske sektore, posebno na energetske intenzivne industrije kao što su industrije gnojiva, čelika i cementa. Kako bi zadržale konkurentnost i kružnost u postizanju ciljeva dekarbonizacije i nulte stope onečišćenja, tim industrijama potrebno je omogućiti pristup tehnologijama s nultom neto stopom emisija kao što su baterije, dizalice topline, solarne ploče, elektrolizatori, gorivni članci, vjetroturbine te hvatanje i skladištenje ugljika. Osim toga, te su tehnologije iznimno važne za otvorenu stratešku autonomiju Unije jer građanima omogućavaju pristup čistoj, povoljnoj i sigurnoj energiji. Unija ispunjava sve uvjete da postane industrijski predvodnik na budućem tržištu tehnologija s nultom neto stopom emisija: Europskim zakonom o klimi postavlja se jasan dugoročni cilj, a Unija usto ima snažno gospodarstvo i talentiranu radnu snagu te visokokvalitetnu infrastrukturu. Osim smanjenja ovisnosti cilj je industriji u EU-u olakšati pristup tehnologijama za dekarbonizaciju te građanima, uključujući ranjiva kućanstva i potrošače s niskim i nižim srednjim dohotkom, omogućiti pristup čistoj, povoljnoj i sigurnoj energiji. Vrijednost ekosustava Unije s nultom neto stopom emisija 2021. iznosila je više od 100 milijardi EUR, čime se udvostručila od 2020.⁴

Ovo obrazloženje priloženo je Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava za proizvodnju tehnologija u području energije s nultom neto stopom emisija (Akt o industriji s nultom neto stopom emisija).

Prijedlogom se ostvaruje cilj jačanja europskog ekosustava za proizvodnju tehnologija u području energije s nultom neto stopom emisija iz Komunikacije Komisije o industrijskom planu u okviru zelenog plana.

U Aktu o industriji s nultom neto stopom emisija obrađuju se sljedeći glavni pokretači ulaganja u proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija:

- povećanje sigurnosti ulaganja te usmjerenosti i koordinacije politika utvrđivanjem jasnih ciljeva i mehanizama praćenja,
- smanjenje administrativnog opterećenja u razvoju projekata proizvodnje s nultom neto stopom emisija, među ostalim pojednostavljenjem administrativnih zahtjeva i olakšavanjem izdavanja dozvola, uspostavom regulatornih izoliranih okruženja i osiguravanjem pristupa informacijama,

⁴ [The rise of European Clean Tech – Report](https://dealroom.co/uploaded/2022/04/Dealroom-Talis-Climate-Tech-Europe-2022.pdf) (Rast europskih čistih tehnologija – izvješće), <https://dealroom.co/uploaded/2022/04/Dealroom-Talis-Climate-Tech-Europe-2022.pdf>

- olakšavanje pristupa tržištima provedbom posebnih mjera povezanih s javnom potražnjom u okviru postupaka javne nabave i dražbi, kao i u okviru programa za poticanje privatne potražnje potrošača,
 - olakšavanje i omogućivanje provedbe projekata hvatanja i skladištenja ugljika, među ostalim povećanjem dostupnosti skladišnih geoprostora za CO₂,
 - podupiranje inovacija, među ostalim u okviru regulatornih izoliranih okruženja,
 - unapređenje vještina za otvaranje kvalitetnih radnih mjesta u području tehnologija s nultom neto stopom emisija,
 - koordinacija partnerstava za tehnologije s nultom neto stopom emisija.
- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Primjenom tehnologija čiste energije snažno se potiče prelazak na održivost, što može dovesti do novih proizvoda te učinkovitijih i djelotvornijih načina proizvodnje energije koji doprinose ciljevima europskog zelenog plana⁵, kao i klimatskim i energetske ciljevima do 2030. i cilju klimatske neutralnosti do 2050. Te su tehnologije važne i za dekarbonizaciju industrije Unije i njezino očuvanje u Europi.

Poremećaji u opskrbi i ovisnost o drugim regijama za opskrbu tehnologijama čiste energije mogu usporiti prelazak EU-a na održivost i utjecati na sve sektore gospodarstva. Kako bi se otklonili poremećaji i ovisnosti, Prijedlogom se jačaju europski kapaciteti za proizvodnju tehnologija u području energije s nultom neto stopom emisija. Ako je primjenjivo, postrojenja bi trebala biti u potpunosti usklađena sa zahtjevima koji proizlaze iz zakonodavstva Unije, na primjer u vezi s procjenom utjecaja na okoliš, emisijama u zrak, vodu i tlo, uključujući rizik od industrijskih nesreća i njihovo sprečavanje, te bi trebala nastojati osigurati visoku energetske učinkovitost te učinkovitost potrošnje resursa i vode. Prijedlog je u skladu i s Uredbom o Europskom aktu o kritičnim sirovinama, koja se predlaže usporedno s ovom Uredbom⁶.

Ovaj je Prijedlog u skladu s Komunikacijom Komisije o ažuriranju nove industrijske strategije za 2020.⁷ iz svibnja 2021., u kojoj se utvrđuju područja strateških ovisnosti zbog kojih mogu nastati ranjivosti kao što su nestašice u opskrbi. Prijedlog uredbe u potpunosti je usklađen i s prijedlozima iz završnog izvješća o ishodu Konferencije o budućnosti Europe.

U ovom se Prijedlogu razmatraju mogućnosti koje su dostupne u okviru inovacijskog fonda, programa InvestEU⁸, Mehanizma za oporavak i otpornost, programa Obzor Europa i programâ kohezijske politike koji će olakšati postizanje ciljeva ovog akta.

Naposljetku, ova je inicijativa usklađena i s Uredbom (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja (taksonomija)⁹.

⁵ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Europski zeleni plan, COM(2019) 640, 11.12.2019.

⁶ SL: u tekst umetnuti broj Uredbe o Europskom aktu o kritičnim sirovinama, a u bilješku umetnuti broj, datum, naslov i upućivanje na SL za tu uredbu.

⁷ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, „Ažuriranje nove industrijske strategije za 2020.: izgradnja snažnijeg jedinstvenog tržišta za oporavak Europe”, COM(2021) 350 final, 5.5.2021.

⁸ Uredba (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017 (SL L 107, 26.3.2021., str. 30.).

⁹ Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (Tekst značajan za EGP) (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Prijedlogom se doprinosi ciljevima onih dijelova paketa „Spremni za 55 %” koji su usmjereni na dekarbonizaciju industrije EU-a, a to se posebno odnosi na sektore u kojima je teško smanjiti emisije, povećanu elektrifikaciju i promicanje čistih vozila i goriva na tehnološki neutralan način¹⁰. Revizijom standarda za emisije CO₂ za nove automobile i kombije nastoje se dodatno smanjiti emisije stakleničkih plinova iz tih vozila, čime će se osigurati jasan i realan plan za ostvarivanje mobilnosti s nultom stopom emisija. Već raste potražnja potrošača za vozilima s nultom stopom emisija¹¹, kao što su vozila na električni pogon, što posredno može biti vrlo korisno za postizanje cilja nulte stope onečišćenja¹².

Predložene mjere doprinijet će i otpornosti i otvorenoj strateškoj autonomiji EU-a uspostavom sigurnosti opskrbe ključnim tehnologijama povezanim s energijom, što je iznimno važno za razvoj drugih gospodarskih sektora te za javni red i sigurnost.

Ovaj je Prijedlog u skladu s pristupom EU-a za postizanje pravedne i poštene zelene tranzicije¹³. U skladu je i s mjerama predviđenima u okviru Europske godine vještina 2023., postojećim inicijativama u okviru Europskog pakta za vještine i njegovim opsežnim partnerstvima za vještine te drugim postojećim politikama u području vještina, kao što su planovi za sektorsku suradnju u području vještina. Procjena, praćenje i predviđanje potreba za vještinama temeljit će se među ostalim na radu Europskog centra za razvoj strukovnog osposobljavanja (Cedefop) i Europskog nadzornog tijela za rad (ELA), koji će se u potpunosti uzeti u obzir. Europska mreža službi za zapošljavanje (EURES) olakšava zapošljavanje, a na njezinu je portalu u prosjeku dostupno više od tri milijuna slobodnih radnih mjesta. S obzirom na raznolikost slobodnih radnih mjesta i poslodavaca te alat za automatsko spajanje poslodavaca i posloprimaca na temelju vještina, zapošljavanje s pomoću mreže EURES i portala EURES daje konkretne rezultate u pogledu radnih mjesta relevantnih za industriju s nultom neto stopom emisija. Kako bi potaknula veća ulaganja u osposobljavanje u području novih tehnologija i proizvodnih procesa s nultom neto stopom emisija, Komisija je u svojem industrijskom planu u okviru zelenog plana među ostalim najavila da će se gornja granica potpore malim i srednjim poduzećima (MSP-ovi) za osposobljavanje iz Uredbe o općem skupnom izuzeću povećati s 2 milijuna EUR na 3 milijuna EUR, da će se pri procjeni važnog projekta od zajedničkog europskog interesa uzeti u obzir mjere u području vještina te da će istražiti mogućnost da poduzeća izdatke za osposobljavanje vode kao ulaganje, a ne kao rashod ili operativni trošak.

Prijedlog je usklađen s Komunikacijom „Iskorištavanje talenta u europskim regijama” jer je usmjeren na prekvalifikaciju i usavršavanje europske radne snage, među ostalim u regijama koje bi mogle upasti ili su već upale u „zamku nedovoljnog razvoja talenata”. Njime će se, među ostalim, uzeti u obzir mehanizam za poticanje talenata koji je razvijen kako bi se pružila potpora regijama EU-a u kojima se broj radno sposobnih stanovnika ubrzano smanjuje. Nadalje, Prijedlog je usklađen s mjerama u okviru Novog europskog programa za inovacije,

¹⁰ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Spremni za 55 %: ostvarivanje klimatskog cilja EU-a za 2030. na putu ka klimatskoj neutralnosti, COM(2021) 550, 14.7.2021.

¹¹ Na primjer, udio električnih automobila u prodaji novih vozila u Europi raste i očekuje se da će 2021. iznositi 14 %.

¹² Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Put prema zdravom planetu za sve – Akcijski plan EU-a: Prema postizanju nulte stope onečišćenja zraka, vode i tla, COM(2021) 400 final, 12.5.2021.

¹³ Preporuka Vijeća od 16. lipnja 2022. o osiguravanju pravedne tranzicije prema klimatskoj neutralnosti (SL C 243, 27.6.2022., str. 35.).

koji uključuje vodeću inicijativu za poticanje, privlačenje i zadržavanje talenata s *deep tech* kvalifikacijama i usmjeren je na milijun talenata s *deep tech* kvalifikacijama u trogodišnjem razdoblju u svim državama članicama¹⁴.

Prijedlogom se promiče razvoj projekata proizvodnje s nultom neto stopom emisija u slabije razvijenim i tranzicijskim regijama tako što im se omogućuje jednostavan i automatski pristup strateškom statusu. Prijedlogom se stoga nastoje ostvariti ciljevi kohezijske politike i doprinosi konvergenciji tih regija uspostavom održivih gospodarskih sredstava koja će odgovarati i budućim potrebama. U Prijedlogu se uspostavlja okvir za proizvodnju posebnih tehnologija s nultom neto stopom emisija, čime se dopunjuju primjenjivi zahtjevi iz Uredbe o ekološkom dizajnu¹⁵, njezinih predloženih izmjena¹⁶ i njihovih provedbenih mjera.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Ovom se Uredbom nastoji ostvariti opći cilj uspostave pravnog okvira kojim se podupire razvoj proizvodnje tehnologija u području energije s nultom neto stopom emisija u Uniji kako bi se poduprli ciljevi dekarbonizacije Unije do 2030. i cilj klimatske neutralnosti do 2050. te uspostavila sigurnost opskrbe tehnologijama s nultom neto stopom emisija koje su potrebne za zaštitu otpornosti energetskeg sustava Unije.

Taj opći cilj pretočen je u specifične ciljeve olakšavanja ulaganja u tehnologije s nultom neto stopom emisija (prvi stup), smanjenja emisija CO₂ (drugi stup), olakšavanja pristupa tržištima (treći stup), unapređenja vještina za otvaranje kvalitetnih radnih mjesta u području tehnologija s nultom neto stopom emisija (četvrti stup), podupiranja inovacija (peti stup) i uspostave posebne strukture za upravljanje provedbom tih ciljeva i njezino praćenje (šesti i sedmi stup).

Prikladna pravna osnova stoga je članak 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („Ugovor”), koji Uniji omogućuje da poduzme mjere kojima se povećava usklađenost kako bi se u Uniji stvorili jednaki uvjeti u kojima proizvodnja tehnologija s nultom neto stopom emisija može napredovati, što pogoduje inovacijama i olakšava zelenu tranziciju.

Prvo, ostvarenjem specifičnog cilja pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta tako što će se utvrditi usklađena pravila za povećanje kapaciteta za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji omogućit će se otklanjanje postojeće fragmentacije unutarnjeg tržišta povezane s ključnim elementima, na primjer s postupcima izdavanja dozvola za proizvođače tehnologija s nultom neto stopom emisija. Povećat će se i pravna sigurnost i pojednostavniti administrativno opterećenje za proizvođače koji žele izgraditi nova ili proširiti postojeća proizvodna postrojenja u Uniji te će se pritom stvoriti uvjeti za lakši pristup financijskim sredstvima. Pravna osnova za taj stup stoga je članak 114. Ugovora, kojim se predviđa donošenje mjera za uspostavu i funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

Kako bi se u Uniji smanjile emisije CO₂, u okviru drugog stupa postavljen je cilj Unije u pogledu kapaciteta utiskivanja CO₂ te su donesene mjere koje su potrebne da bi se taj cilj postigao.

¹⁴ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o Novom europskom programu za inovacije, COM(2022) 332 final, 5.7.2022.

¹⁵ Direktiva 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju (preinaka) (Tekst značajan za EGP) (SL L 285, 31.10.2009., str. 10.).

¹⁶ Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn održivih proizvoda i stavljanju izvan snage Direktive 2009/125/EZ, COM(2022) 142 final, 30.3.2022.

Za postizanje trećeg specifičnog cilja olakšavanja pristupa jedinstvenom tržištu za tehnologije s nultom neto stopom emisija u okviru trećeg stupa potrebno je poticati javnu i privatnu potražnju za održivim proizvodima, među ostalim tako da se zajamči da javni naručitelji dosljedno primjenjuju kriterije kako bi se ostvarila visoka razina održivosti i otpornosti proizvoda s nultom neto stopom emisija koje nabavljaju.

Četvrtim specifičnim ciljem nastoji se stvoriti sinergije među državama članicama i uskladiti promicanje kvalificirane, osposobljene i prilagodljive radne snage i tržišta rada koja se mogu prilagoditi gospodarskim promjenama u prelasku na čistu energiju.

U okviru petog stupa nastoje se pospješiti inovacije koordinacijom među državama članicama u uspostavi izoliranih okruženja kako bi se stvorili jednaki uvjeti za eksperimentiranje i omogućila slična izuzeća od prava Unije.

Naposljetku, u okviru šestog i sedmog stupa uspostavljaju se usklađena upravljačka struktura i ujednačeni zahtjevi za praćenje kako bi se ocijenio napredak u ostvarivanju zajedničkog cilja da se poveća proizvodnja tehnologija s nultom neto stopom emisija.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Ciljeve Prijedloga države članice ne mogu postići samostalno jer su problemi prekogranične prirode i nisu ograničeni na pojedine države članice ili podskupinu država članica. Predložena djelovanja usmjerena su na područja u kojima se može dokazati dodana vrijednost djelovanja na razini Unije zbog razmjera, brzine i opsega onoga što je potrebno učiniti.

Za pružanje sveobuhvatnog odgovora na energetske krize u EU-u potrebno je brzo i koordinirano zajedničko djelovanje raznih dionika u suradnji s državama članicama. Nadalje, s obzirom na poteškoće u bržem uvođenju tehnologija s nultom neto stopom emisija, intervencija na razini Unije olakšava koordinaciju odgovora na potrebe Unije za dodatnim proizvodnim kapacitetima za tehnologije s nultom neto stopom emisija te sprečavanje strukturnih ovisnosti. Osim toga, potreban je prekogranični pristup temeljen na jedinstvenom tržištu kako bi hvatanje i skladištenje ugljika bilo djelotvorno rješenje za industrije u svim državama članicama, uključujući države članice koje nemaju kapacitete za skladištenje CO₂, i stoga to pitanje treba rješavati koordinirano na razini EU-a.

Jasno je da se djelovanjem na razini Unije europski akteri mogu potaknuti na zajedničku viziju i provedbenu strategiju. To je ključno da bi se stvorile ekonomije razmjera i ekonomije opsega te kritična masa potrebna za povećanje proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija u EU-u, ali i smanjilo fragmentirano postupanje i štetna natjecanja u subvencioniranju među državama članicama.

Djelovanje na razini Unije potrebno je u područjima na koja se ovaj Prijedlog odnosi u okviru svojih nekoliko stupova.

- U okviru prvog stupa („olakšavanje ulaganja”) inicijativom će se podupirati izgradnja opsežnih tehnoloških kapaciteta u cijeloj Uniji kako bi se omogućili razvoj i proizvodnja tehnologija s nultom neto stopom emisija te potaknula uspostava projekata proizvodnje s nultom neto stopom emisija, uključujući strateške projekte, što će se postići pojednostavnjenjem administrativnih postupaka i postupaka izdavanja dozvola. Za te je mjere potrebno djelovanje Unije kako bi uvjeti na jedinstvenom tržištu bili jednaki za sve.
- Za postizanje cilja u pogledu kapaciteta utiskivanja CO₂ u Uniji u okviru drugog stupa potrebno je koordiniranim djelovanjem na razini Unije dopuniti djelovanje na nacionalnoj razini.

- U okviru trećeg stupa („pristup tržištu”), mjere za ubrzavanje ulaganja u tehnologije s nultom neto stopom emisija mogu se na odgovarajući način osmisliti i provesti samo na razini Unije s obzirom na opseg potrebnih ulaganja i zato što takva proizvodna postrojenja mogu pomoći unutarnjem tržištu, ojačati cijeli ekosustav i doprinijeti zajamčenoj sigurnosti opskrbe.
- U okviru četvrtog stupa („unapređenje vještina za otvaranje kvalitetnih radnih mjesta u području tehnologija s nultom neto stopom emisija”) koordiniraju se nastojanja da se dostupnost kvalificirane radne snage potrebne za industriju s nultom neto stopom emisija u Europi osigura podupiranjem osnivanja akademija specijaliziranih vještina i uspostavljanjem platforme za Europu s nultom neto stopom emisija.
- U okviru petog stupa („inovacije”) stvaraju se regulatorna izolirana okruženja kako bi se stvorili jednaki uvjeti za inovacije u području tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji te kako bi se, prema potrebi i bez ugrožavanja drugih regulatornih ciljeva, osigurala ciljana izuzeća od prava Unije.
- U okviru šestog stupa („upravljanje”) uspostavlja se Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija kao jedinstvena struktura na razini Unije koja će Komisiji omogućiti da zajedno s državama članicama koordinira prethodno navedene mjere kako bi se osigurala ujednačena primjena Uredbe u cijeloj Uniji i razmjenjena znanja.
- U okviru sedmog stupa („praćenje”) pojačanom suradnjom na razini Unije zajamčit će se nužno i usporedivo prikupljanje podataka. To će državama članicama i Komisiji omogućiti da predvide i spriječe nestašice te uvedu potrebne mjere za jačanje europskog ekosustava za proizvodnju tehnologija za čistu energiju na način koji je djelotvorniji od donošenja nacionalnih mjera.

• **Proporcionalnost**

Prijedlog je osmišljen kako bi se ojačao europski ekosustav za proizvodnju tehnologija za energiju s nultom neto stopom emisija u okviru mjera za olakšavanje ulaganja, poticanje potražnje te usavršavanje i prekvalifikaciju europske radne snage.

Prijedlog će ići u prilog brojnim tehnologijama s nultom neto stopom emisija, s tim da se u njemu posebna pozornost posvećuje onim dijelovima ekosustava tehnologija s nultom neto stopom emisija koji najviše doprinose klimatskim i energetske ciljevima do 2030. Mjere za ostvarenje zelene tranzicije u Europi trebaju se usmjeriti na strateške proizvode i sastavne dijelove s nultom neto stopom emisija, zbog čega se posebna pozornost posvećuje solarnoj energiji, baterijama/skladištenju, energiji vjetra, elektrolizatorima i gorivnim člancima, dizalicama topline, biometanu, mrežama te hvatanju i skladištenju ugljika.

U okviru strateških projekata i regulatornih izoliranih okruženja za tehnologije nultom neto stopom emisija uspostavljeni su mehanizmi potrebni za dugoročnu konkurentnost i inovacijske kapacitete europske industrije na temelju proizvodnih kapaciteta, pokusnih okruženja za testiranje i eksperimentiranje, odredbi o kapacitetu za skladištenje CO₂ te smanjenja rizika ulaganja u strateške projekte za *start-up* poduzeća, rastuća poduzeća i MSP-ove. Države članice moraju se pobrinuti za to da se postupci za izdavanje dozvola za takve projekte proizvodnje ubrzaju i pojednostavne kako bi se ubrzalo postavljanje novih proizvodnih kapaciteta kao odgovor na energetske krize Unije te smanjili troškovi i administrativno opterećenje poduzeća koja žele proširiti svoje kapacitete za proizvodnju tehnologija čiste energije u Europi.

Nadalje, dostatan kapacitet utiskivanja CO₂ trebao bi se uspostaviti najkasnije do 2030. u okviru drugog stupa jer je nedostatak te infrastrukture najveća pojedinačna prepreka ulaganjima u hvatanje CO₂, među ostalim i u sektorima u kojima je teško smanjiti emisije.

Proizvođači nafte i plina raspolažu imovinom, resursima i vještinama za uspostavu tog kapaciteta. Zajedno mogu pronaći troškovno najučinkovitije projekte za uspostavu potrebnog kapaciteta utiskivanja prije nego što nastane potražnja za njime.

Poticaji u okviru trećeg stupa osmišljeni su kako bi se stabilizirala potražnja za tehnologijama s nultom neto stopom emisija, zbog čega bi poduzećima postalo isplativo povećati proizvodnju prilagođenih visokoodrživih tehnologija s nultom neto stopom emisija. Time će se zajamčiti i da se Uredbom potiče usmjeravanje javnih sredstava u takve tehnologije. EU će svoje klimatske ambicije za 2030. moći ostvariti samo brzim prelaskom na održive tehnologije s nultom neto stopom emisija.

Mjere u pogledu vještina potrebnih za tehnologije s nultom neto stopom emisija u okviru četvrtog stupa omogućit će Uniji da ulaže u svoju radnu snagu kako bi na najbolji način doprinijela prelasku na čistu energiju.

Stvaranje regulatornih izoliranih okruženja u okviru petog stupa podliježe odgovarajućim zaštitnim mjerama kako bi svako izuzeće od prava Unije i nacionalnog prava bilo popraćeno odgovarajućim mjerama ublažavanja kojima se jamči ispunjavanje drugih regulatornih ciljeva jednake važnosti, ali i podupiru inovacije.

Kako bi navedene mjere bile što uspješnije, u okviru šestog stupa uspostavlja se upravljačka struktura s pomoću koje države članice i Komisija mogu zajednički koordinirati svoje mjere za postizanje zajedničkih ciljeva energetske sigurnosti i zelene tranzicije u Europi.

Naposljetku, praćenje u okviru sedmog stupa potrebno je da bi se ispunio cilj na razini Unije za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija i ciljevi skladištenja CO₂ te općenitije za primjenu ove Uredbe i razmjenu informacija između država članica i Unije kako bi se spriječili mogući poremećaji u lancu opskrbe.

- **Odabir instrumenta**

Prijedlog dolazi u obliku uredbe Europskog parlamenta i Vijeća. Riječ je o najprikladnijem pravnom instrumentu za prvi stup jer je potrebno ujednačeno primjenjivati nova pravila, posebno definiciju strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija, uspostaviti ujednačen postupak za njihovo priznavanje te podupirati industrijski sektor na cijelom unutarnjem tržištu i ujedno omogućiti da se stvore cjeloviti lanci vrijednosti proizvodnje usklađivanjem potreba sudionika na tržištu iz cijelog EU-a. Odabir uredbe kao pravnog instrumenta za drugi i treći stup opravdan je jer samo uredba i njezine izravno primjenjive pravne odredbe omogućuju ujednačenost potrebnu za smanjenje emisija CO₂ te uspostavu i funkcioniranje inicijative Unije kojom se ujednačeno potiče potražnja na cijelom unutarnjem tržištu. Ciljevi četvrtog stupa također se mogu najbolje postići uredbom kojom se podupire ujednačen razvoj vještina u cijeloj Uniji. Osim toga, uredba je najprikladniji instrument za peti stup za potporu inovacijama na unutarnjem tržištu, kao i za šesti stup, kojim se stvara upravljačka struktura koja omogućuje državama članicama i Komisiji da koordiniraju svoja djelovanja, te za sedmi stup u okviru kojeg se utvrđuju jedinstveni mehanizmi praćenja. Taj mehanizam ne zahtijeva prenošenje nacionalnim mjerama i izravno se primjenjuje.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Ex post evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Ovim se Prijedlogom poboljšava usklađenost te je riječ o prvom dosljednom pravnom okviru na razini EU-a za tehnologije čiste energije. Prijedlog stoga nije potkrijepljen *ex post* evaluacijama.

- **Savjetovanja s dionicima**

Na Svjetskom gospodarskom forumu u Davosu 17. siječnja 2023. predsjednica Komisije Ursula von der Leyen najavila je Akt o industriji s nultom neto stopom emisija¹⁷. Prvi stup odnosi se na brzinu. Moramo stvoriti regulatorno okruženje koje će nam omogućiti brz razvoj tehnologije i stvaranje povoljnih uvjeta za sektore ključne za postizanje nulte neto stope emisija. To uključuje energiju vjetra, dizalice topline, solarnu energiju, čisti vodik, skladištenje i ostalo, a potražnja za njima potiče se našim planovima NextGenerationEU i REPowerEU. Kako bismo to ostvarili, predložit ćemo novi akt o industriji s nultom neto stopom emisija, koji će biti osmišljen po uzoru na Akt o čipovima. Novim aktom o industriji s nultom neto stopom emisija utvrdit će se jasni ciljevi za europsku čistu tehnologiju do 2030. Cilj će biti usmjeriti ulaganja u strateške projekte u cijelom lancu opskrbe. Posebno ćemo razmotriti kako pojednostavniti i ubrzati izdavanje dozvola za nove pogone za proizvodnju čistih tehnologija. S obzirom na hitnu potrebu za djelovanjem nije provedena procjena učinka i nije predviđeno javno savjetovanje na internetu. Analiza i svi popratni dokazi bit će navedeni u radnom dokumentu službi objavljenom najkasnije u roku od tri mjeseca od objave Prijedloga.

Rasprava na visokoj razini i prvi krug savjetovanja s državama članicama i dionicima iz industrije s nultom neto stopom emisija održani su na prvom sastanku Europske platforme za čiste tehnologije, koji je Komisija organizirala 30. studenoga 2022. Na sastanku su sudjelovali predstavnici na visokoj razini iz 23 države članice te predstavnici iz sektora energije vjetra, baterija, elektroenergetske mreže, dizalice topline, solarne fotonaponske industrije i lanca vrijednosti. Sudionici su na sastanku naglasili da je hitno potrebno povećati kapacitete za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija kako bi se reagiralo na rusku ratnu agresiju na Ukrajinu i globalno regulatorno natjecanje u tom sektoru, kao što je Zakon Sjedinjenih Američkih Država o smanjenju inflacije. Predstavnici industrije istaknuli su da u Uniji postoji nekoliko uskih grla, među kojima su istaknuli dugotrajne postupke izdavanja dozvola za izgradnju ili proširenje kapaciteta za proizvodnju s nultom neto stopom emisija, koji otežavaju i mobilizaciju privatnih ulaganja, te manjak kvalificiranog osoblja.

Kako bi se stekla dodatna saznanja, osim dugoročnih redovitih razmjena s relevantnim dionicima, u veljači 2023. provedeno je ciljano dodatno istraživanje s kratkim rokom s odabranim organizacijama dionika iz industrija vjetra, solarne energije, baterija, dizalice topline i vodika/elektrolizatora. Dionici su izvijestili o problemima povezanim sa sljedećim:

- (1) dugim rokovima i dugotrajnim izdavanjem dozvola za projekte i povećanje proizvodnih kapaciteta;
- (2) nejednakim uvjetima u odnosu na međunarodne konkurente;
- (3) poremećajima i nestašicama materijala;
- (4) neujednačenim, nejasnim ili ograničavajućim zakonodavnim okvirima na razini Unije i/ili nacionalnoj razini;
- (5) poteškoćama u pronalasku odgovarajućih lokacija za proizvodnju i uvođenje;
- (6) preprekama koje se odnose na javnu nabavu;
- (7) nedostatkom kvalificirane radne snage;
- (8) nedovoljnom vlastitom proizvodnjom i ovisnosti o proizvodnim kapacitetima ključnih sastavnih dijelova;

¹⁷

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hr/speech_23_232

(9) visokim troškovima proizvodnje.

Nadalje, razmotreni su dodatni doprinosi relevantni za opcije politike u okviru Prijedloga dobiveni na sastancima s predstavnicima industrije i javnim tijelima u okviru djelovanja industrijskih saveza koje je pokrenula Europska komisija, posebno Europskog saveza za baterije, Europskog saveza za čisti vodik (uključujući njegovo Partnerstvo za elektrolizatore), Saveza za sirovine i Europskog saveza za solarnu fotonaponsku industriju. Nadalje, Europski industrijski forum za čistu energiju, koji se redovito sastajao 2021. i 2022., poslužio je kao velika platforma za raspravu o industrijskim potrebama. Kad je riječ o hvatanju i skladištenju ugljika, na forumu EU-a za hvatanje, uporabu i skladištenje ugljika iz 2022. dionici su procijenili da će potražnja za godišnjim uslugama skladištenja u Europskom gospodarskom prostoru (EGP) porasti s vrlo niske početne razine od 80 milijuna tona CO₂ u 2030. na najmanje 300 milijuna tona CO₂ u 2040.

Nadalje, dugotrajni i redoviti kontakti s dionicima iz industrije, državama članicama i trgovinskim udruženjima omogućili su prikupljanje relevantnih informacija i povratnih informacija.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Dugotrajni i redoviti kontakti s dionicima iz industrije, državama članicama, trgovinskim udruženjima i udruženjima korisnika omogućili su prikupljanje prilično velike količine informacija i povratnih informacija relevantnih za Prijedlog.

Prijedlog se temelji na brojnim studijama i izvješćima o sektoru proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija koji su objavljeni posljednjih godina i u kojima se opisuju trendovi te navode podaci i brojke, uključujući:

1. Europska komisija. Napredak u području konkurentnosti tehnologija čiste energije. COM(2022) 643 final;
2. Europska komisija. Godišnje izvješće Zajedničkog istraživačkog centra o Pregledu konkurentnosti europske klimatski neutralne industrije (CIndECS). 2021.;
3. Opservatorij za tehnologiju čiste energije (CETO). Izvješća za 2022.;
4. Međunarodna agencija za energiju (IEA) – *Energy Technology Perspectives* (Perspektive energetske tehnologije). 2023.

- **Procjena učinka**

Uz ovaj Prijedlog nije priložena formalna procjena učinka. S obzirom na hitnu potrebu za djelovanjem, kako je prethodno objašnjeno, procjena učinka nije se mogla provesti u vremenskom okviru koji je bio na raspolaganju prije donošenja Prijedloga. Analiza i svi popratni dokazi bit će navedeni u radnom dokumentu službi objavljenom najkasnije u roku od tri mjeseca od objave Prijedloga.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Ovim se Prijedlogom utvrđuju mjere za jačanje ekosustava tehnologija s nultom neto stopom emisija. Poduzećima koja proizvode tehnologije čiste energije u Europi pružit će se veća pravna sigurnost, olakšati uspostava novih proizvodnih postrojenja pojednostavnjenim i bržim postupcima izdavanja dozvola te olakšati pristup financiranju tako što će se smanjiti rizik povezan s projektima i osposobiti radna snaga u Uniji. Pružatelji rješenja za tehnologije s nultom neto stopom emisija imat će stabilan izvor potražnje za visokoodrživom opremom, proizvodima i sastavnim dijelovima u području čiste energije. U nacionalnim javnim upravama povećat će se primjena tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji i poboljšati koordinacija (uspostavom Platforme za Europu s nultom neto stopom emisija).

Nadalje, okvirom će se predvidjeti posebne mjere za potporu inovacijama, uključujući regulatorna izolirana okruženja i namjensku potporu malim korisnicima i pružateljima visokokvalitetnih održivih tehnologija s nultom neto stopom emisija kako bi se pronašla tržišta za izlazne proizvode i usluge u Europi i uskladile njihove potrebe s drugim sudionicima na tržištu radi stvaranja cjelovitih lanaca vrijednosti u EU-u.

Prijedlog je posebno usmjeren i na jačanje europske konkurentnosti i industrijske baze u području tehnologija s nultom neto stopom emisija. Prijedlog je potpuno usklađen s postojećim sektorskim zakonodavstvom Unije koje se primjenjuje na tehnologije s nultom neto stopom emisija (npr. o uštedama energije, označivanju energetske učinkovitosti i uvođenju) i kojim će se dodatno pojasniti i pojednostavniti provedba novih pravila, kao i s predloženim zakonodavstvom o kritičnim sirovinama.

• **Temeljna prava**

Člankom 16. Povelje Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”) predviđena je sloboda poduzetništva. Mjerama u okviru ovog Prijedloga stvaraju se inovacijski kapaciteti i potiče potražnja za tehnologijama čiste energije, čime se može ojačati sloboda poduzetništva u skladu s pravom Unije te nacionalnim zakonima i praksama. Međutim, neke mjere u okviru drugog stupa koje su potrebne za uklanjanje ozbiljnih poremećaja u opskrbi tehnologijama s nultom neto stopom emisija u Uniji mogu privremeno ograničiti slobodu poduzetništva i slobodu ugovaranja, zaštićene člankom 16., te pravo na vlasništvo, zaštićeno člankom 17. Povelje. U skladu s člankom 52. stavkom 1. Povelje svako ograničenje tih prava u ovom Prijedlogu bit će predviđeno zakonodavstvom, pri čemu će se poštovati bit tih prava i sloboda i načelo proporcionalnosti.

Obveza otkrivanja određenih informacija Komisiji, ako su ispunjeni određeni uvjeti, u skladu je s biti slobode poduzetništva i neće nerazmjerno utjecati na nju (članak 16. Povelje). Svi zahtjevi za informacije služe cilju od općeg interesa Unije da se omogući utvrđivanje potencijalnih mjera za ublažavanje krize u opskrbi energijom. Ti su zahtjevi za informacije primjereni i djelotvorni za postizanje cilja jer se odnose na informacije potrebne za procjenu aktualne krize. Komisija u načelu traži željene informacije samo od predstavničkih organizacija, a pojedinačnim poduzetnicima može uputiti zahtjeve samo ako je to dodatno potrebno. Budući da informacije o stanju opskrbe nisu dostupne na drugi način, ne postoji jednako djelotvorna mjera za prikupljanje informacija koje su europskim donositeljima odluka potrebne kako bi mogli poduzeti mjere ublažavanja. S obzirom na ozbiljne gospodarske i društvene posljedice nestašice u opskrbi energijom i odgovarajuću važnost mjera ublažavanja, zahtjevi za informacije razmjerni su željenom cilju.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Prijedlogom se uspostavlja Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija. U okviru naslova 7. proračuna EU-a dodijelit će se ukupni iznos od 5,130 milijuna EUR za rad šest dužnosnika na organizaciji Platforme za Europu s nultom neto stopom emisija. To znači da godišnji rashodi iznose 1,026 milijuna EUR. Osoblje će biti odgovorno za obavljanje zadaća povezanih s Platformom za Europu s nultom neto stopom emisija i akademijama za industriju s nultom neto stopom emisija kako je utvrđeno u ovoj Uredbi. Nadalje, u Prijedlogu se procjenjuju dodatni troškovi za odbore u proračunskom iznosu od 125 000 EUR.

Povezani operativni troškovi ove inicijative financirat će se iz proračuna za „Funkcioniranje i razvoj unutarnjeg tržišta robe i usluga” u okviru trenutačnog višegodišnjeg financijskog okvira do 2027.

Dodjeljuje se proračunski iznos od 720 000 EUR kako bi se provela istraživanja i analiza podataka za praćenje inicijative i kretanja na tržištu te kako bi se dobili ažurirani podaci o

lancima opskrbe tehnologijama s nultom neto stopom emisija za rješavanje pitanja povezanih s ovom Uredbom.

Ovim će se Prijedlogom akademijama za industriju s nultom neto stopom emisija dodijeliti početna financijska sredstva u iznosu od 3 milijuna EUR iz proračuna Zajedničkog poduzeća za čisti vodik i 2,5 milijuna EUR iz proračuna stupa za MSP-ove unutar Programa jedinstvenog tržišta.

Više podataka navedeno je u zakonodavnom financijskom izvješću uz ovaj Prijedlog.

5. DRUGI ELEMENTI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Komisija će provesti evaluaciju ostvarenja, rezultata i učinka ovog Prijedloga tri godine nakon datuma početka njegove primjene i svake četiri godine nakon toga. Glavni rezultati evaluacije bit će predstavljeni u izvješću Europskom parlamentu i Vijeću, koje će biti objavljeno.

• Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga

1.1. Poglavlje I. – Predmet, područje primjene i definicije

U poglavlju I. utvrđuju se ciljevi i predmet ove Uredbe. Ciljevi Uredbe pretočeni su u kvantificiranu glavnu opću referentnu vrijednost čiji je cilj zajamčiti da se do 2030. kapaciteti Unije za proizvodnju strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija navedenih u Prilogu približe ili dosegnu najmanje 40 % godišnjih potreba Unije za uvođenjem tih tehnologija. Ta referentna vrijednost odnosi se na opću političku ambiciju postizanja visoke otpornosti strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija i cjelokupnog energetskog sustava, uzimajući pritom u obzir da se ta ambicija treba ostvariti na fleksibilan i diversificiran način. Razinom te referentne vrijednosti uzimaju se u obzir okvirni ciljevi specifični za određenu tehnologiju navedeni u uvodnoj izjavi 16. Prijedloga. Ona nije jednaka njihovoj prosjeku jer naime:

- i. područje primjene Priloga šire je od pet tehnologija za koje su u uvodnoj izjavi 16. utvrđeni okvirni ciljevi specifični za određenu tehnologiju;
- ii. za neke strateške tehnologije s nultom neto stopom emisija, kao što je solarna fotonaponska energija, 40 % je realističan, ali ambiciozan cilj povećanja odgovarajućih proizvodnih kapaciteta;
- iii. glavnom općom referentnom vrijednošću uzima se u obzir potreba za povećanjem kapaciteta za proizvodnju krajnjih proizvoda, ali i određenih sastavnih dijelova. Za neke od njih, kao što su pločice, ingoti ili solarne ćelije u slučaju solarne fotonaponske energije odnosno anode i katode za baterije, postizanje glavne referentne vrijednosti od 40 % realan je, ali vrlo ambiciozan cilj;
- iv. glavna referentna vrijednost u kombinaciji s načinima praćenja utvrđenima u članku 31. doprinijet će ranom utvrđivanju postojećih ili potencijalnih ranjivosti ili izazova povezanih s otpornošću strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija i, prema potrebi, poduzimanju mjera.

U poglavlju I. pojašnjavaju se i definicije koje se upotrebljavaju u cijelom instrumentu, uključujući pojam tehnologija s nultom neto stopom emisija. Uredbom se uspostavlja okvir koji se sastoji od sedam „stupova” za jačanje konkurentnosti europskog ekosustava za proizvodnju tehnologija za energiju s nultom neto stopom emisija. Uredbom se osobito utvrđuju uvjeti potrebni za promicanje projekata proizvodnje s nultom neto stopom emisija, pojednostavnjenje administrativnih postupaka i postupaka izdavanja dozvola te definiranje

strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija (prvi stup). Uredbom se utvrđuju uvjeti za povećanje kapaciteta utiskivanja CO₂ (drugi stup) te za poticanje potražnje za tehnologijama s nultom neto stopom emisija (treći stup). Njome se uspostavlja i okvir za osiguravanje kvalificirane radne snage u tom sektoru (četvrti stup), potiču inovacije (peti stup) te se stvara upravljačka struktura (šesti stup) i uspostavlja okvir za praćenje provedbe tih mjera (sedmi stup).

1.2. Poglavlje II. – Uvjeti koji omogućuju proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija

U odjeljku 1. utvrđuju se pojednostavnjeni postupci izdavanja dozvola za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija. Za sve projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija države članice odredit će nacionalno nadležno tijelo koje djeluje kao jedinstvena kontaktna točka, a zaduženo je za koordinaciju i olakšavanje izdavanja dozvola, usmjeravanje gospodarskih subjekata te osiguravanje da su informacije javno dostupne i da se svi dokumenti mogu podnijeti u digitalnom obliku. Uredbom se utvrđuju detaljni rokovi za postupke izdavanja dozvola u skladu s prirodom razvijenog projekta. Prijedlog je usklađen sa zakonodavstvom Unije o izdavanju dozvola, kao što su Direktiva o energiji iz obnovljivih izvora (EU) 2018/2001¹⁸, Uredba TEN-E¹⁹, Direktiva o plinu²⁰ i Uredba Vijeća o uvođenju energije iz obnovljivih izvora²¹, kao i s prijedlozima izmjene Direktive o energiji iz obnovljivih izvora u pogledu plana REPowerEU²², Prijedlogom uredbe o Aktu o čipovima²³ i Prijedlogom uredbe o Aktu o kritičnim sirovinama. Bržim postupcima izdavanja dozvola ne dovode se u pitanje procjene utjecaja na okoliš ni odobrenja kako je navedeno u pravu EU-a.

U odjeljku 2. utvrđuju se pravila o odabiru i provedbi strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija. Kriteriji za odabir strateških projekata obuhvatit će doprinos projekta tehnološkoj i industrijskoj otpornosti energetskeg sustava Unije i/ili doprinos projekta konkurentnosti lanca opskrbe industrije EU-a s nultom neto stopom emisija. Uredbom se utvrđuju postupci za primjenu i priznavanje projekata kao strateškog projekta za tehnologije s nultom neto stopom emisija u državama članicama. Strateškim projektima za tehnologije s nultom neto stopom emisija dodijelit će se prioritetni status kako bi se zajamčili najbrži postupci izdavanja dozvola u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i zakonodavstvom EU-a te će rokovi za izdavanje dozvola biti predvidljivi. Za potrebe izdavanja dozvola mogu se smatrati i projektima od prevladavajućeg javnog interesa pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti iz prava Unije. Ne dovodeći u pitanje pravila o državnim potporama, države članice poduzet će aktivnosti za ubrzanje i privlačenje privatnih ulaganja u

¹⁸ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (preinaka) (Tekst značajan za EGP) (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

¹⁹ Uredba (EU) 2022/869 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2022. o smjernicama za transeuropsku energetskeg infrastrukturu, izmjeni uredaba (EZ) br. 715/2009, (EU) 2019/942 i (EU) 2019/943 i direktiva 2009/73/EZ i (EU) 2019/944 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 347/2013 (SL L 152, 3.6.2022., str. 45.).

²⁰ Direktiva 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i stavljanju izvan snage Direktive 2003/55/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 211, 14.8.2009., str. 94.).

²¹ Uredba Vijeća (EU) 2022/2577 od 22. prosinca 2022. o utvrđivanju okvira za ubrzanje uvođenja energije iz obnovljivih izvora (SL L 335, 29.12.2022., str. 36.).

²² Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001 o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora, Direktive 2010/31/EU o energetskeg svojstvima zgrada i Direktive 2012/27/EU o energetskeg učinkovitosti, COM(2022) 222 final, 18.5.2022.

²³ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava poluvodiča (Akt o čipovima), COM(2022) 46 final, 8.2.2022.

strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija kako bi se ubrzala njihova provedba. Nositeljima strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija bit će na raspolaganju i financijski savjeti Platforme za Europu s nultom neto stopom emisija uspostavljene na temelju poglavlja VII.

1.3. Poglavlje III. – Kapacitet utiskivanja CO₂

U poglavlju III. na razini Unije utvrđuje se ciljni godišnji kapacitet utiskivanja u skladištenju CO₂ od 50 Mt CO₂ do 2030. te se navode mjere za njegovo postizanje. Cilj je tih mjera objediniti ključna relevantna sredstva kako bi se uspostavilo jedinstveno tržište Unije za usluge skladištenja CO₂ na koje se veliki onečišćivači ugljikovim dioksidom, uključujući industrijske sektore u kojima je teško smanjiti emisije, mogu osloniti za potrebe dekarbonizacije svojeg poslovanja. To uključuje bolje informiranje o geološkim podacima koji se odnose na pogone za proizvodnju nafte i plina, projekte za hvatanje CO₂ koji su u tijeku ili su predviđeni u sljedećih pet godina te procjenu odgovarajućih potreba za kapacitetima utiskivanja i skladištenja. Tijela država članica podupirat će strateške projekte za tehnologije skladištenja CO₂ s nultom neto stopom emisija koji se nalaze na području Unije i kojima je cilj osigurati operativno dostupan kapacitet utiskivanja CO₂ najkasnije do 2030. te za koje je podnesen zahtjev za izdavanje dozvole za sigurno i trajno geološko skladištenje CO₂ u skladu s Direktivom 2009/31/EU²⁴. Kako bi se postigao cilj na razini Unije do 2030., predviđeni su doprinosi proizvođača nafte i plina koji imaju odobrenje u skladu s Direktivom 94/22/EZ²⁵.

1.4. Poglavlje IV. – Pristup tržištima

Poglavlje IV. sadržava mjere usmjerene na ubrzavanje pristupa tržištima za tehnologije s nultom neto stopom emisija. To se prvo postiže mjerama osmišljenima kako bi se javnim tijelima pomoglo da stvore i održavaju stabilnu javnu potražnju za tehnologijama s nultom neto stopom emisija koja će omogućiti da poduzećima bude isplativo povećati proizvodnju proizvoda koji su prilagođeni europskom tržištu i osmišljeni uzimajući u obzir visoke kriterije održivosti i otpornosti. Takve se mjere u prvom redu odnose na postupke javne nabave i dražbe za uvođenje obnovljivih izvora energije za koje javna tijela pri dodjeli ugovora ili rangiranju ponuda moraju uzeti u obzir kriterije povezane s održivošću i otpornošću. Drugo, poglavlje sadržava mjere kojima se osigurava da drugi oblici javne potpore privatnoj potražnji doprinose istom cilju.

1.5. Poglavlje V. – Unapređenje vještina za otvaranje kvalitetnih radnih mjesta u području tehnologija s nultom neto stopom emisija

U poglavlju V. predlažu se mjere kojima se postiže dostupnost kvalificirane radne snage potrebne za industrije tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji. Rast europskih industrija tehnologija s nultom neto stopom emisija ugrožen je zbog aktualnog nedostatka vještina, za koji se predviđa da će biti sve veći, i neusklađenosti vještina. Cilj je Prijedloga stvoriti mehanizme za osmišljavanje i usvajanje potrebnih vještina na način kojim se djelotvorno zadovoljavaju potrebe industrija s nultom neto stopom emisija na europskoj i lokalnoj razini. Njime je predviđeno da Komisija podupire osnivanje specijaliziranih europskih akademija za vještine koje su usmjerene na određenu tehnologiju s nultom neto

²⁴ Direktiva 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o geološkom skladištenju ugljikova dioksida i o izmjeni Direktive Vijeća 85/337/EEZ, Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2000/60/EZ, 2001/80/EZ, 2004/35/EZ, 2006/12/EZ, 2008/1/EZ i Uredbe (EZ) br. 1013/2006 (Tekst značajan za EGP) (SL L 140, 5.6.2009., str. 114.).

²⁵ Direktiva 94/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 1994. o uvjetima za davanje i korištenje odobrenja za traženje, istraživanje i proizvodnju ugljikovodika (SL L 164, 30.6.1994., str. 3.).

stopom emisija i surađuje s državama članicama, industrijom, socijalnim partnerima i pružateljima usluga obrazovanja i osposobljavanja na osmišljavanju i uvođenju tečajeva obrazovanja i osposobljavanja radi prekvalifikacije i usavršavanja radnika koji su potrebni u industrijama tehnologija s nultom neto stopom emisija. U ovoj Uredbi utvrđuje se niz zadaća kojima će Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija doprinijeti dostupnosti i raspoređivanju osoba s vještinama potrebnima za tehnologije s nultom neto stopom emisija, što bi se među ostalim postiglo uključivanjem većeg broja žena i mladih koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih (NEET-ovi). Aktom se stoga nastoji dopuniti niz mjera Komisije usmjerenih na zadovoljavanje potreba za vještinama koje su posljedica zelene tranzicije EU-a, kao što su Pakt EU-a za vještine, Program EU-a za vještine, oblici industrijske tranzicije i Europska godina vještina 2023.

1.6. Poglavlje VI. – Inovacije

U poglavlju VI. utvrđuju se regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija radi promicanja inovacija u području tehnologija s nultom neto stopom emisija. Prijedlogom se uvode regulatorna izolirana okruženja za testiranje inovativnih tehnologija s nultom neto stopom emisija u kontroliranom okruženju i u ograničenom razdoblju. Inovativne tehnologije obuhvaćene izoliranim okruženjima u konačnici bi mogle biti ključne za postizanje cilja klimatske neutralnosti Unije, sigurnosti opskrbe i otpornosti energetskeg sustava Unije i time biti obuhvaćene područjem primjene strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija u skladu s ovom Uredbom.

1.7. Poglavlje VII. – Upravljanje

Poglavljem VII. uspostavlja se Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija kao struktura koja Komisiji omogućuje da navedene mjere koordinira zajedno s državama članicama. Platforma je referentno tijelo u okviru kojeg Komisija i države članice mogu raspravljati, razmjenjivati informacije te dijeliti provjerene načine za odgovor na pitanja povezana s ovom Uredbom i u okviru kojeg Komisija može dobiti informacije od trećih strana kao što su stručnjaci ili na primjer predstavnici iz industrije s nultom neto stopom emisija. Rad se može organizirati u okviru različitih stalnih ili privremenih podskupina. Aktivnosti Platforme opisane su u više članaka ove Uredbe i posebno obuhvaćaju pojednostavnjenje administrativnih postupaka i postupaka izdavanja dozvola, uključujući jedinstvene kontaktne točke [članak 4.], strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija [članak 11.], koordinaciju financiranja [članak 15.], pristup tržištima [članci 19., 20. i 21.], vještine [članak 25.] i inovativna regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija [članak 26.], kao i savjete o pripremi godišnjih izvješća o konkurentnosti tehnologija čiste energije u okviru izvješća o stanju energetske unije²⁶. Osim toga, Komisija i države članice u okviru Platforme [članak 28.] mogu raspravljati o partnerstvima za tehnologije s nultom neto stopom emisija. Nadalje, Komisija i države članice mogu djelovati u okviru Platforme kako bi potaknule prekogranične kontakte među poduzećima koja djeluju u sektorima s nultom neto stopom emisija u Europskoj uniji, oslanjajući se posebno na rad industrijskih saveza.

1.8. Poglavlje VIII. – Praćenje

Poglavlje VIII. sadržava ujednačene odredbe o praćenju lanaca opskrbe kako bi se pratio napredak u postizanju ciljeva iz članka 1., kao i napredak u postizanju cilja skladištenja CO₂. U istom se poglavlju nalaze i opće odredbe o praćenju primjene ove Uredbe.

²⁶ Izvješće o stanju energetske unije u skladu s člankom 35. i člankom 35. stavkom 2. točkom (m) Uredbe (EU) 2018/1999.

1.9. Poglavlje IX. – Završne odredbe

Poglavlje IX. sadržava odredbe o delegiranju ovlasti, izmjenama drugih akata, uključujući Uredbu (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća²⁷ i Direktivu (EU) 2013/34/EU²⁸, obvezi Komisije da priprema redovita izvješća Europskom parlamentu i Vijeću za potrebe evaluacije ove Uredbe te stupanju na snagu i primjeni.

1.10. Prilog – Strateške tehnologije s nultom neto stopom emisija

Tehnologije navedene u Prilogu temelje se na trima glavnim kriterijima: 1. razini tehnološke spremnosti; 2. doprinosu dekarbonizaciji i konkurentnosti; i 3. rizicima za sigurnost opskrbe. Ti su kriteriji odabrani na temelju općih ciljeva iz Akta o industriji s nultom neto stopom emisija u pogledu povećanja kapaciteta za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija u EU-u, posebno tehnologija koje su komercijalno dostupne i mogle bi ostvariti brzi rast.

Prvi kriterij razine tehnološke spremnosti odnosi se na metodu procjene zrelosti tehnologija i temelji se na klasifikaciji Međunarodne agencije za energiju (IEA). Područje primjene ove Uredbe općenito se odnosi na tehnologije s nultom neto stopom emisija koje su obuhvaćene 8. razinom tehnološke spremnosti (prva takva demonstracija između komercijalnih subjekata, potpuno uvođenje u konačnom obliku) ili višom razinom.

Drugim kriterijem, koji se odnosi na dekarbonizaciju i konkurentnost, utvrđuje se koje bi tehnologije s nultom neto stopom emisija mogle znatno doprinijeti postizanju cilja „Spremni za 55 %” do 2030., konkretno smanjenja neto emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % u odnosu na razine iz 1990.

Naposljetku, treći kriterij odnosi se na sigurnost opskrbe, čime se tehnološka i industrijska otpornost energetskog sustava Unije jamči povećanjem kapaciteta za proizvodnju sastavnog dijela ili dijela u lancu vrijednosti tehnologija s nultom neto stopom emisija kojeg je Unija uvelike ili sve više prisiljena uvoziti, posebno iz samo jedne treće zemlje.

Na temelju tih kriterija odabrano je osam skupina tehnologija s nultom neto stopom emisija. Osim toga, odgovarajuće skupine tehnologija s nultom neto stopom emisija ne odnose se samo na konačni tehnološki proizvod ili sklopove nego i na glavne sastavne dijelove na početku proizvodnog lanca koji su neizostavan dio odgovarajućih tehnologija (npr. ingoti, pločice i solarne ćelije za solarne module; nosači, tornjevi i lopatice za vjetroturbine).

²⁷ Uredba (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika za pristup informacijama, postupcima, uslugama podrške i rješavanja problema te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 295, 21.11.2018., str. 1.).

²⁸ Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.).

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava za proizvodnju proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija (Akt o industriji s nultom neto stopom emisija)**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora²⁹,uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija³⁰,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Unija se obvezala na ubrzanu dekarbonizaciju svojeg gospodarstva i ambiciozno uvođenje obnovljivih izvora energije kako bi se do 2050. postigla klimatska neutralnost ili nulta neto stopa emisija (emisije nakon što se odbiju uklanjanja). Taj je cilj okosnica europskog zelenog plana i ažurirane industrijske strategije EU-a te je usklađen s obvezama koje je Unija preuzela u pogledu globalnog djelovanja u području klime u okviru Pariškog sporazuma³¹. Kako bi se postigao cilj klimatske neutralnosti, Uredbom (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća³² utvrđen je obvezujući klimatski cilj Unije za smanjenje neto emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. u odnosu na 1990. Predloženim paketom „Spremni za 55 %”³³ nastoji se ostvariti klimatski cilj Unije za 2030. te se revidira i ažurira s tim povezano zakonodavstvo Unije.
- (2) Jedinstveno tržište odgovarajuće je okruženje za dovoljno opsežan i brz pristup tehnologijama koje su potrebne za postizanje klimatskih ambicija Unije. S obzirom na složenost i transnacionalni karakter tehnologija s nultom neto stopom emisija,

²⁹ SL C [...], [...], str. [...]

³⁰ SL C [...], [...], str. [...]

³¹ Odluka Vijeća (EU) 2016/1841 od 5. listopada 2016. o sklapanju, u ime Europske unije, Pariškog sporazuma donesenoga u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (SL L 282, 19.10.2016., str. 4.).

³² Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1.).

³³ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Spremni za 55 %: ostvarivanje klimatskog cilja EU-a za 2030. na putu ka klimatskoj neutralnosti, COM(2021) 550, 14.7.2021.

nacionalne mjere za osiguravanje pristupa tim tehnologijama koje nisu koordinirane vrlo bi vjerojatno narušile tržišno natjecanje i dovele do fragmentacije jedinstvenog tržišta. Stoga je, kako bi se zaštitilo funkcioniranje jedinstvenog tržišta, potrebno uspostaviti zajednički pravni okvir Unije kojim će se na taj glavni izazov zajednički odgovoriti povećanjem otpornosti i sigurnosti opskrbe Unije u području tehnologija s nultom neto stopom emisija.

- (3) Kad je riječ o vanjskim aspektima, posebno onima koji se odnose na tržišta u nastajanju i gospodarstva u razvoju, EU će u okviru svoje strategije Global Gateway pokušati sklapati partnerstva od kojih svi imaju koristi i koja doprinose diversifikaciji lanca opskrbe sirovinama te postizanju usporedne tranzicije i stvaranju lokalne dodane vrijednosti u partnerskim zemljama.
- (4) Kako bi ispunila te obveze, Unija mora ubrzati prelazak na čistu energiju, posebno povećanjem energetske učinkovitosti i udjela obnovljivih izvora energije. Time će se doprinijeti postizanju ciljeva EU-a iz Akcijskog plana za provedbu europskog stupa socijalnih prava do 2030. koji se odnose na stopu zaposlenosti od najmanje 78 % i osposobljavanje najmanje 60 % odraslih osoba. Time će se doprinijeti i ostvarenju pravedne i pravične zelene tranzicije³⁴.
- (5) Povećanje cijena energije nakon neopravdane i nezakonite vojne agresije Ruske Federacije na Ukrajinu bilo je snažan poticaj da se ubrza provedba europskog zelenog plana i ojača otpornost energetske unije, i to ubrzavanjem prelaska na čistu energiju i okončanjem svake ovisnosti o fosilnim gorivima koja se izvoze iz Ruske Federacije. Plan REPowerEU³⁵ iznimno je važan kako bi se otklonile poteškoće i poremećaji na svjetskom energetsom tržištu koji su posljedica invazije Ruske Federacije na Ukrajinu. Cilj je tog plana ubrzati energetske tranzicije u Europskoj uniji kako bi se smanjila potrošnja plina i električne energije u Uniji te potaknula ulaganja u uvođenje energetski učinkovitih i niskougljičnih rješenja. U tom su planu među ostalim utvrđeni ciljevi udvostručenja kapaciteta solarne fotonaponske energije do 2025. i postavljanja 600 GW solarnih fotonaponskih modula do 2030., udvostručenja stope uvođenja dizalica topline, proizvodnje 10 milijuna tona domaćeg vodika iz obnovljivih izvora do 2030. i znatnog povećanja proizvodnje biometana. U planu se utvrđuje i da će za postizanje ciljeva plana REPowerEU biti potrebno diversificirati opskrbu opremom za energiju s niskim emisijama ugljika i kritičnim sirovinama, smanjiti ovisnost sektora, prevladati uska grla u lancu opskrbe i proširiti kapacitete Unije za proizvodnju tehnologija čiste energije. Komisija nastoji povećati udio energije iz obnovljivih izvora u proizvodnji energije, industriji, zgradama i prometu te stoga predlaže povećanje cilja iz Direktive o energiji iz obnovljivih izvora na 45 % do 2030. i povećanje cilja iz Direktive o energetske učinkovitosti na 13 %. Time bi se ukupni kapaciteti za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora do 2030. povećali na 1 236 GW, u odnosu na 1 067 GW do 2030. kako je predviđeno u prijedlogu iz 2021., a usto će se povećati potreba za skladištenjem u baterijama kako ne bi bilo problema u slučajevima prekida u elektroenergetskoj mreži. Slično tomu, politike povezane s dekarbonizacijom cestovnog sektora, kao što su Uredba (EU) 2019/631 i Uredba (EU)

³⁴ Preporuka Vijeća o osiguravanju pravedne tranzicije prema klimatskoj neutralnosti, donesena 16. lipnja 2022. u okviru paketa „Spremni za 55 %”.

³⁵ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija od 18. svibnja 2022., Plan REPowerEU, COM(2022) 230 final, 18.5.2022.

2019/1242, snažno će potaknuti daljnju elektrifikaciju sektora cestovnog prometa, a time i povećati potražnju za baterijama.

- (6) Transformacija prema nultoj neto stopi emisija već dovodi do golemih industrijskih, gospodarskih i geopolitičkih promjena u cijelom svijetu, koje će postati sve izraženije s napretkom svijeta prema dekarbonizaciji. Put prema nultoj neto stopi otvara velike mogućnosti za širenje industrije Unije s nultom neto stopom emisija, pri čemu se iskorištava snaga jedinstvenog tržišta, tako što se promiču ulaganja u tehnologije u području obnovljive energije, tehnologije skladištenja električne i toplinske energije, dizalice topline, mrežne tehnologije, tehnologije obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla, elektrolizatore i gorivne članke, fuziju, male modularne reaktore i povezana najkvalitetnija goriva, tehnologije hvatanja, uporabe i skladištenja ugljika te tehnologije energetske učinkovitosti povezane s energetske sustavom i njihove lance opskrbe, čime se omogućuje dekarbonizacija naših gospodarskih sektora, od opskrbe energijom do prometa, zgrada i industrije. Snažna industrija s nultom neto stopom emisija u Europskoj uniji može znatno doprinijeti učinkovitom postizanju klimatskih i energetskih ciljeva Unije, kao i drugih ciljeva zelenog plana, te otvaranju radnih mjesta i poticanju rasta.
- (7) Energetska učinkovitost mora se staviti na prvo mjesto kako bi se ostvarili klimatski i energetski ciljevi za 2030. Ušteda energije najjeftiniji je, najsigurniji i najčišći način za postizanje tih ciljeva. „Energetska učinkovitost na prvom mjestu” opće je načelo energetske politike EU-a i važno je za njezinu praktičnu primjenu u odlukama o politikama i ulaganjima. Stoga je iznimno važno povećati kapacitete Unije za proizvodnju energetski učinkovitih tehnologija, kao što su dizalice topline i tehnologije pametnih mreža, koje pomažu EU-u da smanji i kontrolira svoju potrošnju energije.
- (8) Unijini ciljevi dekarbonizacije, sigurnost opskrbe energijom, digitalizacija energetskog sustava i elektrifikacija potražnje, na primjer u pogledu mobilnosti ili potrebe za stanicama za brzo punjenje, zahtijevaju golemo širenje elektroenergetskih mreža u Europskoj uniji na razini prijenosa i na razini distribucije. Na razini prijenosa potrebni su sustavi za visokonaponsku istosmjernu struju (ISVN) radi priključenja energije iz obnovljivih izvora na moru, dok se na razini distribucije povezivanje pružatelja električne energije i upravljanje fleksibilnošću potrošnje temelje na ulaganjima u inovativne mrežne tehnologije, kao što su pametno punjenje električnih vozila (EVSC), energetska učinkovitost zgrada i industrijska automatizacija te pametno upravljanje, napredna mjerna infrastruktura (AMI) i kućni sustavi za upravljanje energijom (HEMS). Elektroenergetska mreža mora biti u interakciji s brojnim akterima ili uređajima na temelju detaljne razine vidljivosti, a time i dostupnosti podataka, kako bi se omogućili fleksibilnost, pametno punjenje i pametne zgrade s pametnim elektroenergetskim mrežama koje potrošačima omogućuju da upravljaju potrošnjom i upotrebljavaju energiju iz obnovljivih izvora. Za povezivanje tehnologija s nultom neto stopom emisija na mrežu Europske unije potrebno je znatno proširiti proizvodne kapacitete elektroenergetskih mreža u aspektima kao što su kabeli, trafostanice i transformatori na moru i na kopnu.
- (9) Potrebno je poduzeti dodatne mjere politike kako bi se poduprle tehnologije koje su komercijalno dostupne, a mogle bi ostvariti brzi rast i doprinijeti ostvarenju klimatskih ciljeva Unije za 2030., poboljšala sigurnost opskrbe tehnologijama s nultom neto stopom emisija i njihovim lancima opskrbe te zaštitila ili ojačala opća otpornost i konkurentnost energetskog sustava Unije. To uključuje pristup sigurnom i održivom

izvoru najkvalitetnijih goriva, kako je opisano u uvodnoj izjavi 8. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2022/1214.

- (10) Kako bi se ostvarili ciljevi za 2030., potrebno je u prvi plan staviti neke od tehnologija s nultom neto stopom emisija, među ostalim i zato što one mogu znatno doprinijeti ostvarenju nulte neto stope emisija do 2050. Te tehnologije uključuju solarne fotonaponske i solarne termalne tehnologije, tehnologije u području obnovljivih izvora energije na kopnu i na moru, tehnologije baterija/skladištenja, dizalice topline i tehnologije geotermalne energije, elektrolizatore i gorivne članke, održivi bioplin/biometan, tehnologije hvatanja i skladištenja ugljika te mrežne tehnologije. Te tehnologije iznimno su važne za otvorenu stratešku autonomiju Unije jer građanima omogućuju pristup čistoj, povoljnoj i sigurnoj energiji. S obzirom na njihovu ulogu za te bi tehnologije trebalo osigurati još brže postupke izdavanja dozvola, dobivanje statusa od najveće nacionalne važnosti u okviru nacionalnog prava i dodatnu potporu za privlačenje ulaganja.
- (11) Kako bi se osigurala otpornost budućeg energetskeg sustava Unije, predmetno bi se povećanje trebalo provesti u cijelom lancu opskrbe predmetnih tehnologija, pri čemu je potrebno potpuno se uskladiti sa Zakonom o kritičnim sirovinama.
- (12) Europska komisija donijela je 2020. strategiju EU-a za integraciju energetskeg sustava. U njoj je predstavljena vizija o tome kako ubrzati prelazak na integriraniji energetske sustav kojim se podupire klimatski neutralno gospodarstvo uz što manje troškove u svim sektorima. Njome su obuhvaćena tri komplementarna koncepta: prvo, energetske sustav s izraženijom kružnom dimenzijom, u čijem je središtu energetska učinkovitost; drugo, šira izravna elektrifikacija sektora krajnje potrošnje; treće, uporaba obnovljivih i niskougljičnih goriva, uključujući vodik, za krajnju potrošnju kad izravno grijanje ili elektrifikacija nisu izvedivi, učinkoviti ili su skuplji. Razmatranja o integraciji energetskeg sustava odnose se na rješenja za potpunu integraciju sve električne energije proizvedene u postrojenjima za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora u širi energetske sustav. To na primjer znači donošenje tehničkih rješenja koja omogućuju integraciju viška električne energije proizvedene u postrojenjima za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora, među ostalim skladištenjem u različitim oblicima i upravljanjem potrošnjom.
- (13) Razvoj rješenja za hvatanje i skladištenje ugljika u industriji koči nedostatak koordinacije. S jedne strane, unatoč sve većem cjenovnom poticaju za CO₂ u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama, industrije su pri ulaganju u hvatanje emisija CO₂ koje bi bilo ekonomski održivo suočene s velikim rizikom da neće moći pristupiti dozvoljenom skladišnom geoprostoru. S druge strane, ulagači u prve skladišne geoprostore za CO₂ imaju početne troškove za njihovu uspostavu i procjenu, čak i prije nego što mogu podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole za regulatorno skladištenje. Tržišnim akterima u planiranju ulaganja može pomoći transparentnost potencijalnog kapaciteta skladištenja CO₂ u smislu geološke prikladnosti relevantnih područja i postojećih geoloških podataka, posebno iz istraživanja pogona za proizvodnju ugljikovodika. Države članice trebale bi takve podatke objaviti i, imajući na umu buduće potrebe, redovito izvješćivati o napretku u razvoju skladišnih geoprostora za CO₂ i odgovarajućim navedenim potrebama za kapacitetima utiskivanja i skladištenja kako bi se zajednički postigao cilj na razini Unije za kapacitet utiskivanja CO₂.
- (14) Ključno usko grlo za ulaganja u hvatanje ugljika, koja su danas sve isplativija, dostupnost je operativnih skladišnih geoprostora za CO₂ u Europi, na kojima se temelje poticaji iz Direktive 2003/87/EZ. Radi širenja tehnologija i povećanja vodećih

proizvodnih kapaciteta EU treba uspostaviti trajne skladišne geoprostore za CO₂ koji su dozvoljeni u skladu s Direktivom 2009/31/EU³⁶ i kojima će se odgovoriti na buduće potrebe. Utvrđivanjem cilja Unije od 50 milijuna tona godišnjeg operativnog kapaciteta utiskivanja CO₂ do 2030., u skladu s očekivanim kapacitetima potrebnima 2030., relevantni sektori mogu koordinirati svoja ulaganja u europski lanac vrijednosti za prijevoz i skladištenje CO₂ s nultom stopom emisija u Europi koji može poslužiti industrijama za dekarbonizaciju njihovih operacija. Tom početnom uspostavom kapaciteta poduprijet će se i daljnje skladištenje CO₂ u perspektivi za 2050. Prema procjenama Komisije Unija bi do 2050. trebala hvatati do 550 milijuna tona CO₂ godišnje kako bi ostvarila cilj nulte neto stope emisija³⁷, među ostalim uklanjanjem ugljika. Takvim kapacitetom skladištenja odsad dostupnim u industrijskim razmjerima smanjit će se rizik ulaganja u hvatanje emisija CO₂, koje je važan alat za postizanje klimatske neutralnosti. Kad se ova Uredba uključi u Sporazum o EGP-u, na odgovarajući način prilagodit će se cilj Unije od 50 milijuna tona godišnjeg operativnog kapaciteta utiskivanja CO₂ do 2030.

- (15) Definiranjem skladišnih geoprostora za CO₂ koji doprinose cilju Unije za 2030. kao strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija CO₂ može se ubrzati i olakšati razvoj skladišnih geoprostora za CO₂, a sve veća industrijska potražnja za skladišnim geoprostorima može se usmjeriti u troškovno najučinkovitije skladišne geoprostore. Sve je više iscrpljenih plinskih i naftnih polja koja su na kraju svojeg korisnog vijeka trajanja i koja bi se mogla prenamijeniti u sigurne skladišne geoprostore za CO₂. Osim toga, industrija nafte i plina potvrdila je da je odlučna u namjeri da započne s energetsom tranzicijom te raspolaže sredstvima, vještinama i znanjem potrebnima za istraživanje i razvoj dodatnih skladišnih geoprostora. Kako bi se postigao cilj Unije od 50 milijuna tona godišnjeg operativnog kapaciteta utiskivanja CO₂ do 2030., sektor mora objediniti svoje doprinose kako bi hvatanje i skladištenje ugljika kao rješenje za klimatska pitanja bilo dostupno prije nego što to bude potrebno. Kako bi se osigurao pravodoban i troškovno učinkovit razvoj skladišnih geoprostora za CO₂ na razini Unije u skladu s ciljem EU-a za kapacitet utiskivanja, nositelji odobrenja za proizvodnju nafte i plina u EU-u trebali bi doprinijeti tom cilju razmjerno svojim kapacitetima za proizvodnju nafte i plina te pritom biti spremni na suradnju i uzimanje u obzir drugih doprinosa trećih strana.
- (16) Unija je doprinijela izgradnji globalnog gospodarskog sustava koji se temelji na otvorenoj trgovini utemeljenoj na pravilima, zalagala se za poštovanje i unapređenje standarda socijalne i okolišne održivosti te je u potpunosti predana tim vrijednostima.
- (17) Kako bi se otklonilo probleme u sigurnosti opskrbe te dodatno podržalo otpornost energetskog sustava Unije i djelovanja poduzeta u cilju dekarbonizacije i modernizacije, potrebno je povećati kapacitete za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji. Proizvođači solarnih fotonaponskih tehnologija iz Unije moraju povećati svoju konkurentnost i poboljšati izgleda za sigurnost opskrbe tako što će nastojati do 2030. dosegnuti najmanje 30 gigavata operativnog kapaciteta za proizvodnju solarne fotonaponske energije u cijelom lancu vrijednosti fotonaponske

³⁶ Direktiva 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o geološkom skladištenju ugljikova dioksida i o izmjeni Direktive Vijeća 85/337/EEZ, Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2000/60/EZ, 2001/80/EZ, 2004/35/EZ, 2006/12/EZ, 2008/1/EZ i Uredbe (EZ) br. 1013/2006 (Tekst značajan za EGP) (SL L 140, 5.6.2009., str. 114.).

³⁷ Detaljna analiza uz Komunikaciju Komisije (2018/773) „Čist planet za sve: Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo”.

energije, u skladu s ciljevima utvrđenima u okviru Europskog saveza za solarnu fotonaponsku industriju, koji je uspostavljen na temelju strategije Unije za solarnu energiju³⁸. Proizvođači tehnologija vjetra i dizalica topline iz Unije moraju jačati svoju konkurentnost i zadržati ili povećati svoje postojeće tržišne udjele u ovom desetljeću, u skladu s Unijinim predviđanjima o uvođenju tehnologija koja su u skladu s njezinim energetske i klimatskim ciljevima do 2030.³⁹ To znači da bi do 2030. kapacitet Unije za proizvodnju energije vjetra iznosio najmanje 36 GW, a kapacitet za proizvodnju dizalica topline najmanje 31 GW. Proizvođači baterija i elektrolizatora iz Unije trebaju učvrstiti svoj vodeći položaj u području tehnologije i aktivno doprinositi oblikovanju tih tržišta. Za baterijske tehnologije to bi značilo doprinos ciljevima Europskog saveza za baterije, pri čemu se teži tomu da gotovo 90 % godišnje potražnje za baterijama u Uniji pokriju proizvođači baterija iz Unije, što odgovara proizvodnom kapacitetu Unije od najmanje 550 GWh do 2030. Za proizvođače elektrolizatora u EU-u u planu REPowerEU predviđa se cilj od 10 milijuna tona domaće proizvodnje vodika iz obnovljivih izvora i dodatnih 10 milijuna tona uvoza vodika iz obnovljivih izvora do 2030. Da bi vodeći položaj EU-a u području tehnologije podrazumijevao i vodeći položaj na tržištu, kako se navodi u Zajedničkoj izjavi Komisije i Europskog saveza za čisti vodik, proizvođači elektrolizatora iz EU-a trebali bi dodatno povećati svoj kapacitet tako da ukupni postavljeni kapacitet elektrolizatora dosegne najmanje 100 GW za vodik do 2030.

- (18) Skupno uzimajući u obzir te ciljeve, kao i činjenicu da Unija ima nizak kapacitet za proizvodnju određenih elemenata lanca opskrbe (kao što su inverteri te solarne ćelije, pločice i ingoti za solarnu fotonaponsku energiju ili katode i anode za baterije), cilj godišnjeg kapaciteta Unije za tehnologije s nultom neto stopom emisija trebao bi biti približavanje ili postizanje ukupne godišnje referentne vrijednosti za proizvodnju od najmanje 40 % godišnjih potreba za uvođenjem do 2030. za tehnologije navedene u Prilogu.
- (19) Povećanjem kapaciteta za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija u Europskoj uniji olakšat će se i globalna opskrba tehnologijama s nultom neto stopom emisija i prelazak na čiste izvore energije na globalnoj razini.
- (20) Osim toga, proizvodi tehnologija s nultom neto stopom emisija doprinijet će otpornosti i sigurnosti opskrbe Unije čistom energijom. Sigurna opskrba čistom energijom preduvjet je za gospodarski razvoj, kao i za javni red i sigurnost. Proizvodi tehnologija s nultom neto stopom emisija pogodovat će i drugim strateški važnim gospodarskim sektorima, kao što su poljoprivreda i proizvodnja hrane, što će se postići osiguravanjem pristupa čistoj energiji i strojevima po konkurentnim cijenama, čime će se na održiv način doprinijeti sigurnosti opskrbe hranom u EU-u i sve većem tržišnom plasmanu alternativnih ekoloških proizvoda u okviru kružnog gospodarstva. Nadalje, ostvarenje klimatskih ambicija Unije dovest će i do gospodarskog rasta i socijalne dobrobiti.

³⁸ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Strategija EU-a za solarnu energiju, SWD(2022) 148 final, 18.5.2022.

³⁹ U skladu s ciljevima utvrđenima u planu REPowerEU, COM(2022) 230 final, i Radnom dokumentu službi Komisije o provedbi akcijskog plana Repower EU: Potrebe za ulaganjima, akcelerator vodika i postizanje ciljeva za biometan, priloženom dokumentu Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija – Plan REPowerEU, SWD(2022) 230 final, 18.5.2022.

- (21) Kako bi se održala konkurentnost i smanjile postojeće strateške ovisnosti o uvozu ključnih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija i njihovim lancima opskrbe, a pritom izbjeglo stvaranje novih ovisnosti, Unija treba i dalje jačati svoju industrijsku bazu s nultom neto stopom emisija te postati konkurentnija i poticajnija za inovacije. Unija treba omogućiti brži, jednostavniji i predvidljiviji razvoj proizvodnih kapaciteta.
- (22) Države članice trebale bi u lipnju 2023. dostaviti ažurirane nacрте nacionalnih energetske i klimatskih planova za razdoblje 2021.–2030.⁴⁰ Kako je naglašeno u Smjernicama Komisije državama članicama za ažuriranje nacionalnih energetske i klimatskih planova za razdoblje 2021.–2030.⁴¹, u ažuriranim planovima trebalo bi opisati ciljeve i politike država članica kako bi se olakšalo povećanje proizvodnih projekata za komercijalno dostupne, energetske učinkovite i niskougljične tehnologije, opremu i ključne sastavne dijelove na njihovu državnom području. U tim bi se planovima trebali opisati i ciljevi i politike država članica kojima će se takvo povećanje ostvariti diversifikacijom u trećim zemljama te njihovim industrijama omogućiti hvatanje i trajno skladištenje emisija CO₂ u skladišnim geoprostorima.
- (23) Osim toga, u Komunikaciji o industrijskom planu u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija⁴² utvrđuje se sveobuhvatan pristup za širenje tehnologija čiste energije, koji se temelji na četiri stupa. Prvim stupom nastoji se stvoriti regulatorno okruženje kojim se pojednostavnjuje i ubrzava izdavanje dozvola za nove pogone za proizvodnju i sastavljanje tehnologija s nultom neto stopom emisija te olakšava širenje industrije Unije s nultom neto stopom emisija. Drugim stupom plana potiču se ulaganja u proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija i njezino financiranje s pomoću revidiranog privremenog okvira u kriznim situacijama i za tranziciju donesenog u ožujku 2023. i osnivanja Fonda za europsku suverenost kako bi se zadržala prednost Europe u području ključnih tehnologija i tehnologija u nastajanju koje su relevantne za zelenu i digitalnu tranziciju. Treći stup odnosi se na razvoj vještina potrebnih za ostvarenje tranzicije i povećanje broja kvalificiranih radnika u sektoru tehnologija čiste energije. Četvrti stup usmjeren je na trgovinu i diversifikaciju lanca opskrbe kritičnim sirovinama. To uključuje osnivanje kluba za kritične sirovine, suradnju s partnerima istomišljenicima na zajedničkom jačanju lanaca opskrbe i diversifikaciju umjesto oslanjanja na pojedinačne dobavljače za ključne resurse.
- (24) U okviru prvog stupa Unija bi trebala razviti i održavati industrijsku bazu za tehnološka rješenja s nultom neto stopom emisija kako bi osigurala opskrbu energijom te pritom ostvarila svoje ambicije u pogledu klimatske neutralnosti. Kako bi se podržao taj cilj i izbjegla ovisnost o opskrbi tehnologijama s nultom neto stopom emisija koja bi usporila napredak Unije u smanjenju emisija stakleničkih plinova ili ugrozila sigurnost opskrbe energijom, ovom se Uredbom utvrđuju odredbe kojima se potiče potražnja za održivim i otpornim tehnologijama s nultom neto stopom emisija.

⁴⁰ Države članice dužne su ažurirati nacionalne planove za razdoblje 2021.–2030. do lipnja 2023. (nacrti planova), odnosno lipnja 2024. (konačni planovi). Vidjeti članak 14. i zahtjeve iz poglavlja 2. i Priloga I. Uredbi (EU) 2018/1999.

⁴¹ [Obavijest Komisije o smjernicama državama članicama za ažuriranje nacionalnih energetske i klimatskih planova za razdoblje 2021.–2030. 2022/C 495/02](#) (SL C 495, 29.12.2022., str. 24.).

⁴² Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Industrijski plan u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija, COM(2023) 62 final, 1.2.2023.

- (25) Direktivama 2014/23/EU, 2014/24/EU i 2014/25/EU javnim naručiteljima i naručiteljima koji dodjeljuju ugovore u okviru postupaka javne nabave već se omogućuje da se, osim na cijenu ili troškove, oslanjaju i na dodatne kriterije za utvrđivanje ekonomski najpovoljnije ponude. Takvi kriteriji odnose se na primjer na kvalitetu ponude, uključujući društvene, okolišne i inovativne značajke. Pri dodjeli ugovora za tehnologije s nultom neto stopom emisija u okviru javne nabave javni naručitelji i naručitelji trebali bi propisno procijeniti doprinos ponuda održivosti i otpornosti u odnosu na niz kriterija povezanih s okolišnom održivošću ponude, inovacijama, integracijom sustava i otpornošću.
- (26) Kriteriji socijalne održivosti mogu se primjenjivati već u okviru postojećeg zakonodavstva te mogu uključivati radne uvjete i kolektivno pregovaranje na temelju europskog stupa socijalnih prava u skladu s člankom 30. stavkom 3. Direktive 2014/23/EU, člankom 18. stavkom 2. Direktive 2014/24/EU i člankom 36. stavkom 2. Direktive 2014/25/EU. Javni naručitelji trebali bi doprinijeti socijalnoj održivosti poduzimanjem odgovarajućih mjera kako bi gospodarski subjekti pri provedbi javnih ugovora poštovali primjenjive obveze u području socijalnog i radnog prava utvrđene pravom Unije, nacionalnim pravom, kolektivnim ugovorima ili odredbama međunarodnog prava zaštite okoliša, socijalnog i radnog prava navedenima u Prilogu X. Direktivi 2014/23/EU, Prilogu X. Direktivi 2014/24/EU i Prilogu XIV. Direktivi 2014/25/EU⁴³.
- (27) Ne dovodeći u pitanje zakonodavstvo Unije koje se primjenjuje na određenu tehnologiju, među ostalim u skladu s Prijedlogom uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn održivih proizvoda⁴⁴ i Prijedlogom uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o baterijama i otpadnim baterijama⁴⁵, te ako u njima nije drukčije navedeno, javni naručitelji i naručitelji pri ocjenjivanju okolišne održivosti rješenja s nultom neto stopom emisija koja se nabavljaju na temelju ove Uredbe mogu uzeti u obzir različite elemente koji utječu na klimu i okoliš. Ti elementi mogu na primjer uključivati trajnost i pouzdanost rješenja, jednostavnost popravka i održavanja, jednostavnost nadogradnje i obnove, jednostavnost i kvalitetu recikliranja, uporabu tvari, potrošnju energije, vode i drugih resursa u jednoj ili više faza životnog ciklusa proizvoda, težinu i obujam proizvoda i njegove ambalaže, ugradnju rabljenih sastavnih dijelova, količinu, značajke i dostupnost potrošnog materijala potrebnog za pravilnu uporabu i održavanje, ekološki otisak proizvoda i njegov utjecaj na okoliš tijekom njegova životnog ciklusa, ugljični otisak proizvoda, ispuštanje mikroplastike, emisije u zrak, vodu ili tlo ispuštene u jednoj ili više faza životnog ciklusa proizvoda, količine nastalog otpada i uvjete uporabe.
- (28) Kako bi se u postupku javne nabave uzela u obzir potreba za diversifikacijom izvora opskrbe tehnologijama s nultom neto stopom emisija umjesto oslanjanja na pojedinačne izvore opskrbe u smislu članka 19. stavka 2., i ne dovodeći u pitanje međunarodne obveze Unije, opskrbu bi trebalo smatrati nedovoljno diversificiranom

⁴³ Obavijest Komisije „Kupujmo na društveno osviješten način – priručnik za socijalnu osviještenost u javnoj nabavi (2. izdanje)”, C(2021) 3573 final.

⁴⁴ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn održivih proizvoda i stavljanju izvan snage Direktive 2009/125/EZ, COM(2022) 142 final, 30.3.2022.

⁴⁵ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o baterijama i otpadnim baterijama, stavljanju izvan snage Direktive 2006/66/EZ i izmjeni Uredbe (EU) 2019/1020, COM(2020) 798 final, 10.12.2020.

ako se više od 65 % potražnje za određenom tehnologijom s nultom neto stopom emisija u Uniji zadovoljava iz jednog izvora.

- (29) Za potrebe uspostave programa namijenjenih kućanstvima ili potrošačima kojima ih se potiče da kupuju gotove proizvode tehnologija s nultom neto stopom emisija i ne dovodeći u pitanje međunarodne obveze Unije, trebalo bi smatrati da opskrba nije dovoljno diversificirana ako se više od 65 % ukupne potražnje za određenom tehnologijom s nultom neto stopom emisija u Uniji zadovoljava iz jednog izvora. Kako bi se osigurala dosljedna primjena, Komisija bi, počevši od datuma početka primjene ove Uredbe, trebala godišnje objavljivati popis u kojem se podrijetlo gotovih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija koji pripadaju toj kategoriji raščlanjuje prema udjelu izvora opskrbe Unije u posljednjoj godini za koju su podaci dostupni.
- (30) Odlukom Vijeća 2014/115/EU posebno je odobrena izmjena Sporazuma Svjetske trgovinske organizacije o javnoj nabavi („GPA”)⁴⁶. Cilj je GPA-a uspostava multilateralnog okvira uravnoteženih prava i obveza povezanih s javnim ugovorima radi liberalizacije i širenja svjetske trgovine. Za ugovore obuhvaćene Dodatkom I. Europske unije GPA-u, kao i druge relevantne međunarodne sporazume koji su obvezujući za Uniju, uključujući sporazume o slobodnoj trgovini i članak III. stavak 8. točku (a) Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. za slučajeve kad vladine agencije nabavljaju proizvode u svrhu komercijalne preprodaje ili uporabe u proizvodnji robe za komercijalnu prodaju, javni naručitelji i naručitelji ne bi trebali primjenjivati zahtjeve iz članka 19. stavka 1. točke (d) na gospodarske subjekte izvora opskrbe koji su potpisnici tih sporazuma.
- (31) Primjenom odredaba o otpornosti u postupcima javne nabave utvrđenih u članku 19. ne bi se trebala dovoditi u pitanje primjena članka 25. Direktive 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁷ i članaka 43. i 85. Direktive 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁸, kako je navedeno u smjernicama Komisije iz 2019.⁴⁹ Isto tako, odredbe o javnoj nabavi trebale bi se i dalje primjenjivati na radove, robu i usluge u skladu s člankom 19., uključujući članak 67. stavak 4. Direktive 2014/24/EU i sve provedbene mjere koje proizlaze iz Prijedloga uredbe o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn održivih proizvoda.
- (32) Ponderiranjem kriterija za doprinos ponude održivosti i otpornosti u odnosu na postupke javne nabave ne dovodi se u pitanje mogućnost da javni naručitelji i naručitelji odrede viši prag za kriterije koji se odnose na okolišnu održivost i inovacije, u skladu s člankom 41. stavkom 3. i uvodnom izjavom 64. Direktive 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁵⁰, člankom 67. stavkom 5. Direktive 2014/24/EU i člankom 82. stavkom 5. Direktive 2014/25/EU.

⁴⁶ Odluka Vijeća 2014/115/EU od 2. prosinca 2013. o sklapanju Protokola o izmjeni Sporazuma o javnoj nabavi (SL L 68, 7.3.2014., str. 1.).

⁴⁷ Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.).

⁴⁸ Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 243.).

⁴⁹ Komunikacija Komisije: Smjernice za sudjelovanje ponuditelja i robe iz trećih zemalja na tržištu javne nabave EU-a, Bruxelles, 24.7.2019., C(2019) 5494 final.

⁵⁰ Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovorâ o koncesiji (SL L 94, 28.3.2014., str. 1.).

- (33) Kako bi se ograničilo administrativno opterećenje koje proizlazi iz potrebe da se u obzir uzmu kriteriji koji se odnose na doprinos ponude održivosti i otpornosti, posebno za manje javne naručitelje i za ugovore manje vrijednosti koji nemaju bitan utjecaj na tržište, primjenu relevantnih odredaba ove Uredbe trebalo bi odgoditi za dvije godine za javne naručitelje koji nisu središnja tijela za nabavu i za ugovore čija je vrijednost manja od 25 milijuna EUR.
- (34) Za potrebe primjene odredaba o javnoj nabavi u skladu s člankom 19., ako je proizvod obuhvaćen delegiranim aktom donesenim na temelju Uredbe (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća⁵¹, javni naručitelji ili naručitelji trebali bi kupovati samo one proizvode koji su u skladu s obvezom utvrđenom u članku 7. stavku 2. te uredbe.
- (35) Kućanstva i krajnji potrošači ključan su dio potražnje Unije za gotovim proizvodima tehnologija s nultom neto stopom emisija, a programi javne potpore za poticanje kućanstava na kupnju takvih proizvoda, posebno za ranjiva kućanstva i potrošače s niskim i nižim srednjim dohotkom, važni su alati za ubrzavanje zelene tranzicije. U okviru inicijative za solarne krovove najavljene u strategiji EU-a za solarnu energiju⁵² države članice trebale bi na primjer uspostaviti nacionalne programe za potporu masovnom uvođenju solarnih krovnih sustava. Komisija je u planu REPowerEU pozvala države članice da u potpunosti iskoriste mjere potpore kojima se potiče prelazak na dizalice topline. Takvi programi potpore koje su države članice uspostavile na nacionalnoj odnosno lokalna ili regionalna tijela na lokalnoj razini trebali bi doprinijeti i poboljšanju održivosti i otpornosti tehnologija EU-a s nultom neto stopom emisija. Javna tijela trebala bi, na primjer, korisnicima osigurati veću financijsku naknadu za kupnju gotovih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija koji će više doprinijeti otpornosti u Uniji. Javna tijela trebala bi osigurati da njihovi programi budu otvoreni, transparentni i nediskriminirajući kako bi doprinijeli povećanju potražnje za proizvodima tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji. Javna tijela trebala bi i ograničiti dodatnu financijsku naknadu za takve proizvode kako se ne bi usporilo uvođenje tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji. Kako bi se povećala učinkovitost takvih programa, države članice trebale bi osigurati da su informacije besplatno i lako dostupne i potrošačima i proizvođačima tehnologija s nultom neto stopom emisija na internetskim stranicama. Kad javna tijela upotrebljavaju doprinos održivosti i otpornosti u programima usmjerenima na potrošače ili kućanstva, ne bi se trebala dovoditi u pitanje pravila o državnim potporama i pravila Svjetske trgovinske organizacije (WTO) o subvencijama.
- (36) Pri osmišljavanju programa namijenjenih kućanstvima ili potrošačima kojima ih se potiče da kupuju gotove proizvode tehnologija s nultom neto stopom emisija navedene u Prilogu, države članice, regionalna ili lokalna tijela, javnopravna tijela ili udruženja koja je osnovalo jedno ili više takvih tijela odnosno jedno ili više takvih javnopravnih tijela trebali bi osigurati poštovanje međunarodnih obveza Unije te se, među ostalim, pobrinuti da programi ne dosegnu razmjere koji bi uzrokovali ozbiljnu štetu interesima članica WTO-a.

⁵¹ Uredba (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2017. o utvrđivanju okvira za označivanje energetske učinkovitosti i o stavljanju izvan snage Direktive 2010/30/EU (SL L 198, 28.7.2017., str. 1.).

⁵² Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Strategija EU-a za solarnu energiju, COM(2022) 221 final, 18.5.2022.

- (37) Komisija bi usto trebala pomoći državama članicama u osmišljavanju programa usmjerenih na kućanstva i potrošače kako bi se stvorile sinergije i razmjenjivali najbolji primjeri iz prakse. Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija trebala bi isto tako imati važnu ulogu u ubrzavanju provedbe doprinosa država članica i javnih tijela održivosti i otpornosti u njihovoj javnoj nabavi i postupcima dražbi. Trebala bi izdati smjernice i utvrditi najbolje načine definiranja doprinosa i njegove primjene, uz konkretne i specifične primjere.
- (38) Kako bi industrija mogla na vrijeme prilagoditi svoju proizvodnju, javni naručitelji i naručitelji trebali bi unaprijed obavijestiti tržište o svojim procijenjenim potrebama za proizvodima tehnologija s nultom neto stopom emisija.
- (39) Kako je navedeno u Komunikaciji o industrijskom planu u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija, objavljenoj 1. veljače 2023., tržišni udjeli industrije Unije pod velikim su pritiskom jer subvencije u trećim zemljama onemogućuju jednake uvjete za sve. To znači da Unija mora brzo i ambiciozno reagirati kako bi modernizirala svoj pravni okvir.
- (40) Pristup financiranju ključan je kako bi Unija imala otvorenu stratešku autonomiju i kako bi se uspostavila čvrsta proizvodna osnova za tehnologije s nultom neto stopom emisija i njihove lance opskrbe u cijeloj Uniji. Većina ulaganja potrebnih za postizanje ciljeva zelenog plana ostvarit će se iz privatnog kapitala⁵³ koji će se privući zahvaljujući velikom potencijalu za rast ekosustava s nultom neto stopom emisija. Funkcionalna, duboka i integrirana tržišta kapitala stoga će biti ključna za prikupljanje i usmjeravanje sredstava potrebnih za zelenu tranziciju i projekte proizvodnje s nultom neto stopom emisija. Stoga je potrebno brzo napredovati prema ostvarenju unije tržišta kapitala kako bi EU ostvario svoje ciljeve nulte neto stope emisija. I program održivog financiranja (i mješovito financiranje) iznimno je važan za povećanje ulaganja u tehnologije s nultom neto stopom emisija, a ujedno jamči konkurentnost sektora.
- (41) Kad samo privatna ulaganja nisu dovoljna, za učinkovito uvođenje projekata proizvodnje s nultom neto stopom emisija može biti potrebna javna potpora u obliku državne potpore. Takva potpora mora imati poticajni učinak te biti potrebna, primjerena i razmjerna. U okviru postojećih smjernica o državnim potporama koje su nedavno podvrgnute detaljnoj reviziji u skladu s ciljevima usporedne tranzicije navedene su brojne mogućnosti za podupiranje ulaganja u projekte obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe pod određenim uvjetima. Države članice mogu imati važnu ulogu u olakšavanju pristupa financiranju projekata proizvodnje tehnologija s nultom netom stopom emisija tako što će ciljanim državnim potporama uklanjati tržišne nedostatke. Cilj je Privremenog okvira za krizne situacije i tranziciju, donesenog 9. ožujka 2023., osigurati jednake uvjete na unutarnjem tržištu, a usmjeren je na one sektore u kojima postoji rizik od premještanja poslovanja u treće zemlje te je razmjernan u pogledu iznosa potpora. On bi državama članicama omogućio uvođenje mjera potpore novim ulaganjima u proizvodna postrojenja u točno utvrđenim strateškim sektorima s nultom neto stopom emisija, među ostalim s pomoću poreznih olakšica. U cilju konvergencije država članica i regija za dopušteni iznos potpore

⁵³ Radni dokument službi Komisije „Utvrdjivanje potreba za oporavak Europe” priložen dokumentu Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija – Europa na djelu: oporavak i priprema za sljedeću generaciju, SWD(2020) 98 final, Utvrđivanje potreba za oporavak Europe, 27.5.2020.

moгу se odrediti veći intenziteti potpore i više gornje granice iznosa potpore ako se ulaganje provodi u potpomognutim područjima. Potrebni su odgovarajući uvjeti za utvrđivanje konkretnih rizika od preusmjeravanja ulaganja izvan Europskoga gospodarskog prostora (EGP) i provjeru postoje li rizici od premještanja unutar EGP-a. Kako bi u tu svrhu mobilizirale nacionalna sredstva, države članice mogu upotrijebiti dio prihoda od sustava trgovanja emisijama koje moraju dodijeliti u svrhe povezane s klimom.

- (42) Za financiranje projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija dostupno je i nekoliko programa financiranja sredstvima Unije, kao što su Mehanizam za oporavak i otpornost, InvestEU, programi kohezijske politike ili Inovacijski fond.
- (43) Izmijenjenom Uredbom o Mehanizmu za oporavak i otpornost⁵⁴ državama članicama stavljeno je na raspolaganje dodatnih 20 milijardi EUR bespovratne potpore za promicanje energetske učinkovitosti i zamjenu fosilnih goriva, među ostalim u okviru projekata EU-a za industriju s nultom neto stopom emisija. Kao što je istaknuto u Smjernicama Komisije o poglavlja koja se odnose na plan REPowerEU⁵⁵, države članice potiče se da u poglavlja svojih planova za oporavak i otpornost koja se odnose na REPowerEU uključe mjere kojima se podupiru ulaganja u proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija i industrijske inovacije u skladu s Uredbom (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća⁵⁶.
- (44) InvestEU vodeći je program EU-a za poticanje ulaganja, osobito u zelenu i digitalnu tranziciju, kojim se pruža financijska i tehnička pomoć, na primjer u okviru mehanizama mješovitog financiranja. Takvim se pristupom privlači dodatni javni i privatni kapital. Osim toga, države članice potiče se da daju doprinos odjeljku „države članice” programa InvestEU za potporu financijskim proizvodima dostupnima za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija, ne dovodeći u pitanje primjenjiva pravila o državnim potporama.
- (45) Države članice mogu pružiti potporu iz programâ kohezijske politike u skladu s primjenjivim pravilima Uredbe (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća⁵⁷ kako bi potaknule provedbu strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija u slabije razvijenim i tranzicijskim regijama s pomoću paketa ulaganja u infrastrukturu te produktivnih ulaganja u inovacije, proizvodne kapacitete MSP-ova, usluge, osposobljavanje i usavršavanje, uključujući potporu izgradnji kapaciteta javnih tijela i nositelja projekata. Primjenjive stope sufinanciranja utvrđene u programima mogu iznositi do 85 % za slabije razvijene regije i do 60 % ili 70 % za tranzicijske regije, ovisno o predmetnom fondu i statusu regije, no države članice mogu prekoračiti

⁵⁴ Uredba (EU) 2023/435 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. veljače 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/241 u pogledu poglavlja o planu REPowerEU u planovima za oporavak i otpornost i o izmjeni uredaba (EU) br. 1303/2013, (EU) 2021/1060 i (EU) 2021/1755 te Direktive 2003/87/EZ (SL L 63, 28.2.2023., str. 1.).

⁵⁵ Obavijest Komisije, Smjernice za planove za oporavak i otpornost u kontekstu plana REPowerEU 2023/C 80/01 (SL C 80, 3.3.2023., str. 1.).

⁵⁶ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

⁵⁷ Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migraciju i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159.).

te gornje granice na razini projekta ako je to dopušteno pravilima o državnim potporama. Instrumentom za tehničku potporu može se pomoći državama članicama i regijama pri izradi strategija rasta s nultom neto stopom emisija, poboljšati poslovno okruženje, smanjiti birokracija i ubrzati postupak izdavanja dozvola. Države članice trebalo bi poticati da promiču održivost strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija tako što će uključiti ta ulaganja u europske vrijednosne lance, oslanjajući se osobito na mreže za međuregionalnu i prekograničnu suradnju.

- (46) I Inovacijski fond nudi vrlo perspektivnu i troškovno učinkovitu mogućnost pružanja potpore za povećanje proizvodnje i uvođenje tehnologija za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora energije i drugih strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija u Europi, čime se jača europska suverenost u ključnim tehnologijama za djelovanje u području klime i energetske sigurnost.
- (47) Fondom za europsku suverenost osigurao bi se strukturni odgovor na potrebe za ulaganjima. Doprinijet će tomu da Europa zadrži prednost u ključnim tehnologijama i tehnologijama u nastajanju koje se odnose na zelenu i digitalnu tranziciju, uključujući tehnologije s nultom neto stopom emisija. Taj strukturni instrument temeljit će se na iskustvu stečenom pri provedbi koordiniranih višedržavnih projekata u okviru važnih projekata od zajedničkog europskog interesa i njime će se nastojati poboljšati pristup svih država članica takvim projektima kako bi se kohezija i jedinstveno tržište zaštitili od rizika od nejednake dostupnosti državnih potpora.
- (48) Kako bi se prevladala ograničenja sadašnjih fragmentiranih javnih i privatnih ulaganja te olakšali integracija i povrat ulaganja, Komisija i države članice trebale bi se bolje koordinirati i stvoriti sinergije između postojećih programa financiranja na razini Unije i nacionalnoj razini te osigurati bolju koordinaciju i suradnju s industrijom i ključnim dionicima iz privatnog sektora. Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija ima ključnu ulogu u pružanju sveobuhvatnog uvida u dostupne i odgovarajuće mogućnosti financiranja i u razmatranju pojedinačnih potreba za financiranjem strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija.
- (49) Kako bi se projekti za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija što brže uveli ili proširili u svrhu sigurnosti opskrbe Unije tehnologijama s nultom neto stopom emisija, važno je stvoriti sigurnost planiranja i ulaganja tako da se administrativno opterećenje nositeljâ projekata svede na najmanju moguću mjeru. Zbog toga bi države članice trebale pojednostavniti postupke izdavanja dozvola za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija i pritom osigurati da ti projekti budu sigurni, pouzdani i ekološki učinkoviti te da udovoljavaju ekološkim, društvenim i sigurnosnim zahtjevima. U zakonodavstvu Unije u području zaštite okoliša utvrđeni su zajednički uvjeti za oblikovanje i sadržaj nacionalnih postupaka izdavanja dozvola, čime se osigurava visoka razina zaštite okoliša. Statusom strateškog projekta za tehnologije s nultom neto stopom emisija ne bi se smjeli dovesti u pitanje primjenjivi uvjeti za izdavanje dozvola za odgovarajuće projekte, uključujući one utvrđene u Direktivi 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁵⁸, Direktivi Vijeća 92/43/EEZ⁵⁹, Direktivi 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁶⁰, Direktivi 2004/35/EZ

⁵⁸ Direktiva 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (SL L 26, 28.1.2012., str. 1.).

⁵⁹ Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7.).

⁶⁰ Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str. 1.).

Europskog parlamenta i Vijeća⁶¹ te Direktivi (EU) 2010/75 Europskog parlamenta i Vijeća⁶².

- (50) Osim toga, nepredvidljivost, složenost i katkad predugo trajanje nacionalnih postupaka izdavanja dozvola narušavaju sigurnost ulaganja koja je potrebna za učinkovit razvoj projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija. Kako bi osigurale i ubrzale njihovu učinkovitu provedbu, države članice trebale bi stoga primjenjivati pojednostavnjene i predvidljive postupke izdavanja dozvola. Osim toga, strateškim projektima za tehnologije s nultom neto stopom emisija trebalo bi dodijeliti prioritetni status na nacionalnoj razini kako bi se osigurale brza administrativna obrada i žurna obrada u svim pravosudnim postupcima i postupcima rješavanja sporova koji su s njima povezani, a da se pritom nadležna tijela ne spriječi u pojednostavnjenju izdavanja dozvola za druge projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija koji nisu strateški projekti za tehnologije s nultom neto stopom emisija ili općenito za takve projekte.
- (51) S obzirom na njihovu ulogu u uspostavi sigurnosti opskrbe Unije tehnologijama s nultom neto stopom emisija i njihov doprinos otvorenoj strateškoj autonomiji Unije te zelenoj i digitalnoj tranziciji, tijela odgovorna za izdavanje dozvola trebala bi smatrati strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija projektima od javnog interesa. Na temelju svoje ocjene od slučaja do slučaja, tijelo odgovorno za izdavanje dozvola može zaključiti da javni interes koji se ostvaruje projektom prevladava nad javnim interesima koji se odnose na zaštitu prirode i okoliša te da se stoga projekt može odobriti ako su ispunjeni svi relevantni uvjeti navedeni u Direktivi 2000/60/EZ, Direktivi 92/43/EEZ i Direktivi 2009/147/EZ⁶³.
- (52) Kako bi se smanjila složenost i povećala učinkovitost i transparentnost, nositelji projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija trebali bi biti u kontaktu s jedinstvenim nacionalnim tijelom odgovornim za koordinaciju cjelokupnog postupka izdavanja dozvola i donošenje sveobuhvatne odluke u odgovarajućem roku. U tu svrhu države članice trebale bi odrediti jedinstveno nacionalno nadležno tijelo. Ovisno o unutarnjem ustroju države članice zadaće nacionalnog nadležnog tijela trebalo bi biti moguće delegirati nekom drugom tijelu pod istim uvjetima. Kako bi se osigurala učinkovita provedba njihovih odgovornosti, države članice trebale bi osigurati dovoljno osoblja i resursa za svoje nacionalno nadležno tijelo ili bilo koje tijelo koje djeluje u njihovo ime.
- (53) Kako bi se razjasnio status strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija u pogledu izdavanja dozvola i ograničio učinak potencijalne zlouporabe sudskih postupaka, pritom ne dovodeći u pitanje djelotvorno sudsko preispitivanje, države članice trebale bi zajamčiti pravodobno rješavanje sporova koji se odnose na postupak izdavanja dozvola. U tu svrhu nacionalna nadležna tijela trebala bi se pobrinuti za to da podnositelji zahtjeva i nositelji projekata imaju pristup jednostavnom postupku rješavanja sporova i da se za strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija odobri hitno postupanje u svim sudskim postupcima i postupcima rješavanja sporova koji se na njih odnose, uz poštovanje prava na obranu.

⁶¹ Direktiva 2004/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o odgovornosti za okoliš u pogledu sprečavanja i otklanjanja štete u okolišu (SL L 143, 30.4.2004., str. 56.).

⁶² Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja) (preinaka) (SL L 334, 17.12.2010., str. 17.).

⁶³ Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (SL L 20, 26.1.2010., str. 7.–25.).

- (54) Kako bi se poduzećima i nositeljima projekata omogućilo da među ostalim i za prekogranične projekte izravno koriste prednosti unutarnjeg tržišta bez nepotrebnih dodatnih administrativnih opterećenja, u Uredbi (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća⁶⁴ predviđena su opća pravila za osiguranje dostupnosti postupaka koji su važni za funkcioniranje unutarnjeg tržišta na internetu. Informacije koje je potrebno dostaviti nacionalnim nadležnim tijelima u okviru postupaka izdavanja dozvola obuhvaćenih ovom Uredbom bit će navedene u Prilogu I. Uredbi (EU) 2018/1724 nakon njezine izmjene ovom Uredbom, a povezani postupci sadržani su u njezinu Prilogu II. kako bi nositelji projekata imali pristup postupcima koji su u cijelosti dostupni na internetu i tehničkom sustavu utemeljenom na načelu „samo jednom”. Nacionalna nadležna tijela koja djeluju kao jedinstvene kontaktne točke u skladu s ovom Uredbom navedena su na popisu usluga podrške i rješavanja problema u Prilogu III. Uredbi (EU) 2018/1724.
- (55) Projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija podvrgavaju se dugotrajnim i složenim postupcima izdavanja dozvola u trajanju od dvije do sedam godina, ovisno o državi članici, tehnologiji i segmentu vrijednosnog lanca. S obzirom na veličinu potrebnih ulaganja, osobito u projekte gigatvornica koji su potrebni da bi se postigla očekivana ekonomija razmjera, neodgovarajućim izdavanjem dozvola stvara se dodatna i često štetna prepreka povećanju kapaciteta Unije za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija. Kako bi se nositeljima projekata i drugim ulagačima pružile sigurnost i jasnoća potrebne za povećanje razvoja projekata za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija, države članice trebale bi osigurati da postupak izdavanja dozvola za takve projekte ne premašuje utvrđene rokove. Za strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija trajanje postupka izdavanja dozvola ne bi smjelo biti dulje od 12 mjeseci za postrojenja s godišnjom proizvodnjom većom od 1 GW, odnosno 9 mjeseci za ona s godišnjom proizvodnjom manjom od 1 GW. Za sve druge projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija trajanje postupka izdavanja dozvola ne bi smjelo biti dulje od 18 mjeseci za postrojenja s godišnjom proizvodnjom većom od 1 GW i 12 mjeseci za ona s godišnjom proizvodnjom manjom od 1 GW. Na tehnologije s nultom neto stopom emisija na koje se ne odnosi mjerilo GW, kao što su mreže i tehnologije za hvatanje i skladištenje ugljika ili hvatanje i uporabu ugljika, trebale bi se primjenjivati gornje granice navedenih rokova. Za povećanje postojećih proizvodnih linija navedeni rokovi trebali bi biti upola kraći.
- (56) Osim toga, s obzirom na važnost strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija za opskrbu Unije energijom određena administrativna ograničenja trebalo bi djelomično ukinuti ili pojednostavniti kako bi se ubrzala njihova provedba.
- (57) Procjene utjecaja na okoliš i odobrenja koja su potrebna u skladu s pravom Unije, uključujući ona koja se odnose na vodu, zrak, ekosustave, staništa, bioraznolikost i ptice, sastavni su dio postupka izdavanja dozvola za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija i važna zaštitna mjera kojom se negativni utjecaji na okoliš sprečavaju ili svode na najmanju moguću mjeru. Međutim, kako bi postupci za izdavanje dozvola za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija bili predvidljivi i pravodobni, trebalo bi iskoristiti svaku mogućnost pojednostavnjenja potrebnih procjena i odobrenja a da se pritom ne smanjuje razina zaštite okoliša. U

⁶⁴ Uredba (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika za pristup informacijama, postupcima, uslugama podrške i rješavanja problema te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 295, 21.11.2018., str. 1.).

tom pogledu potrebne procjene trebalo bi objediniti kako bi se izbjegla nepotrebna preklapanja, a nositelji projekata i odgovorna tijela trebali bi se izričito dogovoriti o opsegu objedinjene procjene prije njezine provedbe kako bi se izbjegli nepotrebni daljnji postupci.

- (58) Sukobi povezani s korištenjem zemljišta mogu stvoriti prepreke uvođenju projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija. Dobro osmišljenim planovima, uključujući prostorne planove i zoniranje, u kojima se uzima u obzir mogućnost provedbe projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija i čiji se utjecaj na okoliš procjenjuje, može se doprinijeti uspostavi ravnoteže između javnih dobara i interesa, pri čemu se smanjuje mogućnost sukoba i ubrzava održivo uvođenje projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji. Stoga bi pri izradi odgovarajućih planova odgovorna nacionalna, regionalna i lokalna tijela trebala razmotriti uvođenje odredaba o projektima proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija.
- (59) Za pružanje informacija o geologiji, biologiji, ekologiji, društveno-gospodarskom razvoju i raspoloživim resursima za procjene utjecaja na okoliš i odobrenja upotrebljavaju se, koliko je to moguće, svemirski podaci i usluge iz svemirskog programa EU-a, osobito Copernicusa; ti su podaci i usluge, a osobito kapaciteti programa Copernicus za praćenje i provjeru antropogenih emisija CO₂, najvažniji za procjenu utjecaja industrijskih projekata, kao i utjecaja antropogenih ponora CO₂ na globalne koncentracije i tokove stakleničkih plinova.
- (60) Komisija bi trebala, kako je predviđeno člankom 10. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1025/2012, zatražiti od jedne ili više europskih organizacija za normizaciju da izradi europske norme u potporu ciljevima ove Uredbe.
- (61) Doline vodika za krajnju potrošnju u industriji imaju važnu ulogu u dekarbonizaciji energetske intenzivne industrije. U planu REPowerEU utvrđen je cilj udvostručenja broja dolina vodika u Uniji. Za postizanje tog cilja države članice trebale bi ubrzati postupak izdavanja dozvola, razmotriti regulatorna izolirana okruženja i odrediti prioritete u pristupu financiranju. Kako bi se osigurala otpornost industrije s nultom neto stopom emisija, države članice trebale bi omogućiti međusobno povezivanje dolina vodika preko granica Unije. Industrijska postrojenja koja proizvode vlastitu energiju i koja mogu dati pozitivan doprinos proizvodnji električne energije trebalo bi pojednostavnjenjem regulatornih zahtjeva potaknuti da kao proizvođači energije doprinese pametnoj električnoj mreži.
- (62) Regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija mogu biti važan alat za promicanje inovacija u području tehnologija s nultom neto stopom emisija i regulatornog učenja. Potrebno je omogućiti inovacije u prostorima za eksperimentiranje jer se znanstveni ishodi trebaju provjeriti u kontroliranom stvarnom okruženju. Regulatorna izolirana okruženja trebala bi se uvesti radi ispitivanja inovativnih tehnologija s nultom neto stopom emisija u kontroliranom okruženju u ograničenom vremenskom razdoblju. Primjereno je uspostaviti ravnotežu između pravne sigurnosti za sudionike u regulatornim izoliranim okruženjima s nultom neto stopom emisija i postizanja ciljeva prava Unije. Budući da se regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija u svakom slučaju moraju pridržavati osnovnih zahtjeva povezanih s tehnologijama s nultom neto stopom emisija utvrđenih u pravu Unije i nacionalnom pravu, primjereno je osigurati da sudionici koji ispunjavaju zahtjeve prihvatljivosti za regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija i koji se u dobroj vjeri pridržavaju smjernica nadležnih tijela i uvjeta plana

dogovorenog s tim tijelima ne podliježu nikakvim administrativnim novčanim kaznama ili sankcijama. To je opravdano jer će se uvedenim zaštitnim mjerama načelno osigurati učinkovito pridržavanje prava Unije ili države članice u pogledu tehnologije s nultom neto stopom emisija koja se nadzire u regulatornom izoliranom okruženju. Komisija će 2023. objaviti Smjernice za regulatorna izolirana okruženja, kako je najavljeno u Novom europskom programu za inovacije, kao potporu državama članicama u pripremi regulatornih izoliranih okruženja za tehnologije s nultom neto stopom emisija. Te bi inovativne tehnologije u konačnici mogle biti ključne za postizanje cilja klimatske neutralnosti Unije, sigurnosti opskrbe i otpornosti energetskeg sustava Unije te stoga biti obuhvaćene područjem primjene strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija.

- (63) Predloženi su opća referentna vrijednost i indikativni ciljevi proizvodnje ključnih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija u Europskoj uniji kako bi se riješila pitanja ovisnosti o uvozu i ranjivosti te postigli klimatski i energetske ciljevi Unije.
- (64) Širenje europskih industrija tehnologija s nultom neto stopom emisija zahtijeva znatnu dodatnu kvalificiranu radnu snagu, za što su potrebna velika ulaganja u prekvalifikaciju i usavršavanje, među ostalim u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja. Time bi se doprinijelo otvaranju kvalitetnih radnih mjesta u skladu s ciljevima zapošljavanja i osposobljavanja u okviru europskog stupa socijalnih prava. Energetska tranzicija zahtijevat će znatno povećanje broja kvalificiranih radnika u nizu sektora, uključujući energiju iz obnovljivih izvora i skladištenje energije, te ima velik potencijal za otvaranje kvalitetnih radnih mjesta. Prema Komisijinu Europskom strateškom planu za energetske tehnologije⁶⁵ potrebe za kvalificiranom radnom snagom samo za proizvodnju u podsektoru vodika za gorivne članke do 2030. procjenjuju se na 180 000 osposobljenih radnika, tehničara i inženjera. U sektoru solarnih fotonaponskih sustava samo u proizvodnji bilo bi potrebno do 66 000 radnih mjesta. Europska mreža službi za zapošljavanje (EURES) pruža informacije, savjete i usluge posredovanja u zapošljavanju na korist radnika i poslodavaca, među ostalim i preko granica unutarnjeg tržišta.
- (65) Budući da jačanje kapaciteta za proizvodnju ključnih tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji neće biti moguće bez znatne kvalificirane radne snage, potrebno je uvesti mjere za uključivanje većeg broja ljudi na tržište rada, osobito žena i mladih koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih (NEET-ovi), među ostalim na temelju pristupa „vještine na prvom mjestu” kao nadopune zapošljavanja na temelju kvalifikacija. Osim toga, u skladu s ciljevima Preporuke Vijeća o osiguravanju pravedne tranzicije prema klimatske neutralnosti važna je posebna potpora za prelazak s jednog radnog mjesta na drugo za radnike u sektorima s viškom radne snage i sektorima u opadanju. To podrazumijeva ulaganje u vještine i u otvaranje kvalitetnih radnih mjesta potrebnih za tehnologije s nultom neto stopom emisija u Uniji. Nadovezujući se na, i u cijelosti uzimajući u obzir, postojeće inicijative kao što su Pakt EU-a za vještine, analize i predviđanja potreba za vještinama na razini EU-a kao što su analize Europskog centra za razvoj strukovnog osposobljavanja (Cedefop) i Europskog nadzornog tijela za rad te planove za sektorsku suradnju u području vještina, cilj je mobilizirati sve aktere:

⁶⁵ Europska komisija, Glavna uprava za istraživanje i inovacije, Zajednički istraživački centar, *The strategic energy technology (SET) plan* (Strateški plan za energetske tehnologije (SET)), Ured za publikacije, 2019., <https://data.europa.eu/doi/10.2777/04888>

tijela država članica, uključujući tijela na regionalnoj i lokalnoj razini, pružatelje usluga obrazovanja i osposobljavanja, socijalne partnere i industriju, osobito MSP-ove, kako bi se utvrdile potrebe za vještinama, izradili programi obrazovanja i osposobljavanja te kako bi oni brzo postali operativni u velikim razmjerima. U tom pogledu strateški projekti za tehnologije s nultom neto stopom emisija imaju ključnu ulogu. Države članice i Komisija mogu osigurati financijsku potporu, među ostalim koristeći se sredstvima iz proračuna Unije u okviru instrumenata kao što su Europski socijalni fond plus, Fond za pravednu tranziciju, Europski fond za regionalni razvoj, Mehanizam za oporavak i otpornost, Modernizacijski fond, plan REPowerEU i Program jedinstvenog tržišta.

- (66) Na temelju prethodnih iskustava kao što su Pakt za vještine EU-a i Europski savez za baterije, europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija trebale bi izraditi i uvesti obrazovne sadržaje i sadržaje osposobljavanja za usavršavanje i prekvalifikaciju radnika potrebnih za vrijednosne lance u području ključnih tehnologija s nultom neto stopom emisija, kao što su solarne fotonaponske i solarne termalne tehnologije, tehnologije vodika iz obnovljivih izvora i sirovine. Akademije bi nastojale omogućiti osposobljavanje i obrazovanje po 100 000 polaznika u roku od tri godine od njihova osnutka i doprinijeti dostupnosti vještina potrebnih za tehnologije s nultom neto stopom emisija, među ostalim u malim i srednjim poduzećima. Taj bi se sadržaj trebao izraditi i uvesti u suradnji s pružateljima usluga obrazovanja i osposobljavanja u državama članicama, odgovarajućim tijelima država članica i socijalnim partnerima. Sadržaje koje izrade akademije trebali bi isporučiti pružatelji usluga obrazovanja i osposobljavanja, industrija i drugi akteri uključeni u usavršavanje i prekvalifikaciju u državama članicama, kao što su javne službe za zapošljavanje. Kako bi se osigurala transparentnost i prenosivost vještina i mobilnost radnika, europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija razvit će i uvesti sustav kvalifikacija, uključujući mikrokvalifikacije, kojim će se obuhvatiti obrazovna postignuća. Te kvalifikacije trebale bi se izdati u obliku europskih vjerodajnica za učenje koje se mogu integrirati u EUROPASS i prema potrebi uključiti u nacionalne kvalifikacijske okvire. Države članice potiče se da podupiru stalnu prekvalifikaciju i usavršavanje koje nude akademije i odgovarajući pružatelji usluga obrazovanja i osposobljavanja na njihovu državnom području u okviru nacionalnih programa i financiranja sredstvima Unije, među ostalim iz Europskog socijalnog fonda plus, Mehanizma za oporavak i otpornost, Europskog fonda za regionalni razvoj, Mehanizma za pravednu tranziciju, Modernizacijskog fonda i Instrumenta za tehničku potporu. Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija trebala bi pomoći u usmjeravanju i nadzoru rada akademija.
- (67) Iako su u odsutnosti posebnih odredaba prava Unije kojima se uvode minimalni zahtjevi u pogledu osposobljavanja za pristup određenoj reguliranoj profesiji ili njezino obavljanje države članice nadležne odlučiti o tome hoće li i kako regulirati određenu profesiju, nacionalna pravila kojima se uređuje pristup reguliranim profesijama ne smiju biti neopravdana ili neproporcionalna prepreka ostvarivanju tih temeljnih prava. Nadležnost za reguliranje pristupa određenoj profesiji mora se obavljati u granicama načela nediskriminacije i proporcionalnosti u skladu s Direktivom (EU) 2018/958 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. lipnja 2018. o ispitivanju proporcionalnosti prije donošenja novih propisa kojima se reguliraju profesije. U svojoj procjeni države članice trebale bi uzeti u obzir sve štetne učinke koje bi reguliranje ili profesije mogle imati na dostupnost vještina u industriji s nultom neto stopom emisija i nastojati u najvećoj mogućoj mjeri ograničiti reguliranje u tim područjima.

- (68) Kad se na temelju programa za učenje koje su izradile europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija stječu kvalifikacije koje bi bile od pomoći osobama koje traže pristup određenoj reguliranoj profesiji, države članice trebaju prihvatiti te kvalifikacije kao dostatan dokaz navedenih znanja, vještina i kompetencija kako bi se olakšala mobilnost u strateškim profesijama u području industrije s nultom neto stopom emisija.
- (69) Na razini Unije trebala bi se uspostaviti Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija, koja bi se sastojala od država članica i kojom bi predsjedala Komisija. Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija može pružati savjete i pomoć Komisiji i državama članicama u pogledu određenih pitanja i biti referentno tijelo u okviru kojeg Komisija i države članice koordiniraju svoje djelovanje i razmjenjuju informacije o pitanjima povezanim s ovom Uredbom. Nadalje, Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija trebala bi obavljati zadaće navedene u različitim člancima ove Uredbe, osobito u vezi s izdavanjem dozvola, uključujući jedinstvene kontaktne točke, strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija, koordinaciju financiranja, pristup tržištima i vještinama te regulatorna izolirana okruženja za inovativne tehnologije s nultom neto stopom emisija. Platforma prema potrebi može osnovati stalne ili privremene podskupine i pozvati treće strane kao što su stručnjaci ili predstavnici industrija s nultom neto stopom emisija.
- (70) Kao dio industrijskog plana u okviru zelenog plana Komisija je najavila da namjerava sklopiti partnerstva za tehnologije s nultom neto stopom emisija koja će obuhvatiti tehnologije s nultom neto stopom emisija, prihvatiti tehnologije s nultom neto stopom emisija na globalnoj razini i poduprijeti ulogu industrijskih kapaciteta EU-a u pripremi terena za globalni prelazak na čistu energiju. Komisija i države članice u okviru Platforme mogu koordinirati partnerstva i raspravljati o postojećim relevantnim partnerstvima i procesima kao što su zelena partnerstva, dijalozi o energiji i drugi oblici postojećih bilateralnih ugovornih aranžmana, kao i o potencijalnim sinergijama s odgovarajućim bilateralnim sporazumima između država članica i trećih zemalja.
- (71) Unija bi trebala nastojati diversificirati međunarodnu trgovinu i ulaganja u tehnologije s nultom neto stopom emisija i promicati visoke društvene i ekološke standarde na globalnoj razini u bliskoj suradnji i partnerstvu sa zemljama sličnih stavova. Slično tomu, trebalo bi pojačati istraživačke i inovacijske aktivnosti za razvoj i uvođenje tehnologija s nultom neto stopom emisija u bliskoj suradnji sa zemljama partnerima na otvoren ali odlučan način.
- (72) Kad se ovlasti za donošenje zakonodavnih akata u skladu s člankom 290. Ugovora delegiraju Komisiji u skladu s ovom Uredbom, posebno je važno da Komisija u okviru svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. Osobito, u cilju osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kad i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (73) U slučaju da bilo koje mjere predviđene ovom Uredbom čine državnu potporu, odredbama koje se odnose na te mjere ne dovodi se u pitanje primjena članaka 107. i 108. Ugovora.
- (74) S obzirom na to da cilj ove Uredbe ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog njezina opsega ili učinaka djelovanja on na bolji način može ostvariti na razini

Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Poglavlje I.

Predmet, područje primjene i definicije

Članak 1.

Predmet

1. Ovom Uredbom uspostavlja se okvir mjera za inovacije i povećanje kapaciteta za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji kako bi se doprinijelo Unijinu cilju da se do 2030. neto emisije stakleničkih plinova smanje za najmanje 55 % u odnosu na razine iz 1990. i cilju klimatske neutralnosti Unije do 2050. kako je utvrđen Uredbom (EU) 2021/1119 te kako bi se osigurao pristup Unije sigurnoj i održivoj opskrbi tehnologijama s nultom neto stopom emisija potrebnima za zaštitu otpornosti energetskeg sustava Unije i otvaranje kvalitetnih radnih mjesta.
2. Za postizanje glavnog cilja iz stavka 1. ova Uredba sadržava mjere kojima se osigurava:
 - (a) da se do 2030. kapaciteti Unije za proizvodnju strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija navedeni u Prilogu približe referentnoj vrijednosti od najmanje 40 % godišnjih potreba Unije za uvođenjem odgovarajućih tehnologija potrebnih za postizanje klimatskih i energetskeg ciljeva Unije do 2030. ili da dosegnu tu referentnu vrijednost;
 - (b) slobodno kretanje tehnologija s nultom neto stopom emisija stavljenih na jedinstveno tržište.
3. Ako na temelju izvješća iz članka 35. Komisija zaključi da Unija vjerojatno neće postići ciljeve utvrđene u stavku 1., procjenjuje izvedivost i proporcionalnost predlaganja mjera ili izvršavanja svojih ovlasti na razini Unije radi postizanja tih ciljeva.

Članak 2.

Područje primjene

Ova Uredba primjenjuje se na tehnologije s nultom neto stopom emisija, osim članaka 26. i 27. ove Uredbe, koji se primjenjuju na inovativne tehnologije s nultom neto stopom emisija. Sirovine, prerađeni materijali ili sastavni dijelovi koji su obuhvaćeni područjem primjene Uredbe (EU) .../... [umetnuti bilješku s upućivanjem na objavu Uredbe o kritičnim sirovinama] izuzimaju se iz područja primjene ove Uredbe.

Članak 3.

Definicije

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „tehnologije s nultom neto stopom emisija” znači tehnologije u području obnovljive energije⁶⁶, tehnologije skladištenja električne i toplinske energije, dizalice topline, mrežne tehnologije, tehnologije obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla, tehnologije održivih alternativnih goriva⁶⁷, elektrolizatori i gorivni članci, napredne tehnologije za proizvodnju energije iz nuklearnih procesa s minimalnim otpadom iz gorivnog ciklusa, mali modularni reaktori i odgovarajuća najkvalitetnija goriva, tehnologije hvatanja, uporabe i skladištenja ugljika i tehnologije za energetske učinkovitost energetskih sustava. Odnose se na gotove proizvode, određene sastavne dijelove i određene strojeve koji se prvenstveno upotrebljavaju za proizvodnju tih proizvoda. Moraju biti barem na 8. razini tehnološke spremnosti;
- (b) „sastavni dio” znači mali dio određene tehnologije s nultom neto stopom emisija koji neko poduzeće proizvodi od prerađenih materijala i prodaje;
- (c) „inovativne tehnologije s nultom neto stopom emisija” znači tehnologije koje odgovaraju definiciji „tehnologija s nultom neto stopom emisija”, osim što nisu dosegnule barem 8. razinu tehnološke spremnosti, i koje sadržavaju istinske inovacije koje trenutačno nisu dostupne na tržištu, a dovoljno su napredne za ispitivanje u kontroliranom okruženju;
- (d) „projekt proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija” znači planirano industrijsko postrojenje odnosno proširenje ili prenamjena postojećeg postrojenja koje proizvodi tehnologije s nultom neto stopom emisija;
- (e) „strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija” znači projekt proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija koji se provodi u Uniji i ispunjava kriterije navedene u članku 10.;
- (f) „postupak izdavanja dozvola” znači postupak koji obuhvaća sve relevantne administrativne dozvole za planiranje, izgradnju i proširenje projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija te upravljanje njima, uključujući prema potrebi građevinske dozvole, dozvole za uporabu kemikalija i dozvole za priključenje na mrežu, procjene utjecaja na okoliš i odobrenja, kao i sve administrativne zahtjeve i postupke, od potvrde valjanosti zahtjeva do obavijesti odgovornog nacionalnog nadležnog tijela o donošenju sveobuhvatne odluke o ishodu postupka;
- (g) „sveobuhvatna odluka” znači odluka ili niz odluka koje donose tijela države članice, ne uključujući sudove, u kojima se određuje je li nositelj projekta ovlašten za provedbu projekta proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, ne dovodeći u pitanje nijednu odluku donesenu u kontekstu upravnog žalbenog postupka;
- (h) „nositelj projekta” znači bilo koje poduzeće ili konzorcij poduzeća koja razvijaju projekt proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija ili strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija;

⁶⁶ „Obnovljiva energija” znači „obnovljiva energija” kako je definirana u Direktivi (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora.

⁶⁷ „Održiva alternativna goriva” znači goriva obuhvaćena Prijedlogom uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o osiguravanju jednakih uvjeta za održivi zračni prijevoz, COM(2021) 561 final, i Prijedlogom uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uporabi obnovljivih i niskougljičnih goriva u pomorskom prometu, COM(2021) 562 final.

- (i) „regulatorno izolirano okruženje s nultom neto stopom emisija” znači sustav u kojem poduzeća mogu ispitivati inovativne tehnologije s nultom neto stopom emisija u kontroliranom stvarnom okruženju u skladu s određenim planom koji je izradilo i koji prati nadležno tijelo;
- (j) „razina tehnološke spremnosti” znači razina dobivena metodom procjene zrelosti tehnologija prema klasifikaciji Međunarodne agencije za energiju;
- (k) „predmetno tijelo” znači tijelo koje je u skladu s nacionalnim pravom nadležno za izdavanje dozvola i odobrenja povezanih s planiranjem, projektiranjem i izgradnjom objekata, uključujući energetska infrastrukturu;
- (l) „postupak javne nabave” znači jedno od sljedećeg:
 - i. bilo koja vrsta postupka dodjele ugovora obuhvaćenog Direktivom 2014/24/EU za sklapanje ugovora o javnoj nabavi ili Direktivom 2014/25/EU za sklapanje ugovora o nabavi robe, radovima i uslugama;
 - ii. postupak za dodjelu koncesije za radove ili koncesije za usluge obuhvaćen Direktivom 2014/23/EU;
- (m) „javni naručitelj” u kontekstu postupaka javne nabave znači javni naručitelj kako je definiran u članku 6. Direktive 2014/23/EU, članku 2. stavku 1. točki 1. Direktive 2014/24/EU i članku 3. Direktive 2014/25/EU;
- (n) „naručitelj” u kontekstu postupaka javne nabave znači naručitelj kako je definiran u članku 7. Direktive 2014/23/EU i članku 4. Direktive 2014/25/EU;
- (o) „ugovor” u kontekstu postupaka javne nabave znači javni ugovor kako je definiran u članku 2. stavku 1. točki 5. Direktive 2014/24/EU, „ugovori” u skladu s definicijom „ugovora o nabavi robe, radovima i uslugama” u članku 2. točki 1. Direktive 2014/25/EU te „koncesije” kako su definirane u članku 5. točki 1. Direktive 2014/23/EU;
- (p) „dražba” znači mehanizam za postupke konkurentnog nadmetanja koji nisu obuhvaćeni definicijom „koncesija” u skladu s člankom 5. točkom 1. Direktive 2014/23/EU;
- (q) „kapacitet utiskivanja CO₂” znači količina CO₂ koja se godišnje može utisnuti u operativni skladišni geoprostor dozvoljen u skladu s Direktivom 2009/31/EZ u svrhu smanjenja emisija ili povećanja uklanjanja ugljika, osobito iz velikih industrijskih postrojenja, i koja se mjeri u tonama godišnje;
- (r) „integracija energetskeg sustava” znači rješenja za planiranje cjelokupnog energetskeg sustava i upravljanje njime u okviru više nositelja energije, infrastruktura i sektora potrošnje stvaranjem čvršćih veza među njima radi pružanja nefosilnih, pouzdanih i resursno učinkovitih energetskeg usluga uz što manji trošak za društvo;
- (s) „proizvodni kapacitet” znači ukupni izlazni kapacitet tehnologija s nultom neto stopom emisija proizveden u okviru projekta proizvodnje. Ako se u okviru projekta proizvodnje ne proizvode gotovi proizvodi nego određeni sastavni dijelovi ili određeni strojevi koji se prvenstveno koriste za proizvodnju tih proizvoda, proizvodni kapacitet odnosi se na izlazni kapacitet gotovog proizvoda za čiju bi se proizvodnju koristili ti sastavni dijelovi ili određeni strojevi.

Poglavlje II.

Uvjeti koji omogućuju proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija

ODJELJAK I.

POJEDNOSTAVNJENJE ADMINISTRATIVNIH POSTUPAKA I POSTUPAKA IZDAVANJA DOZVOLA

Članak 4.

Jedinstvena kontaktna točka

1. Do ...[tri mjeseca nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe] države članice moraju odrediti jedno nacionalno nadležno tijelo koje će biti odgovorno za olakšavanje i koordinaciju postupka izdavanja dozvola za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, uključujući strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija, te za pružanje savjeta o smanjenju administrativnog opterećenja u skladu s člankom 5.
2. Nacionalno nadležno tijelo iz stavka 1. jedina je kontaktna točka za nositelja projekta u postupku izdavanja dozvola i donošenja sveobuhvatne odluke o određenom projektu te koordinira dostavu svih relevantnih dokumenata i informacija.
3. Odgovornosti nacionalnog nadležnog tijela iz stavka 1. ili s njima povezane zadaće mogu se delegirati ili dati na izvršenje drugom tijelu za bilo koji projekt pod sljedećim uvjetima:
 - (a) nacionalno nadležno tijelo obavješćuje nositelja projekta o delegiranju;
 - (b) samo jedno tijelo odgovorno je za pojedini projekt;
 - (c) samo jedno tijelo koordinira dostavu svih relevantnih dokumenata i informacija.
4. Nositeljima projekata dopušteno je u elektroničkom obliku dostaviti relevantne dokumente za postupak izdavanja dozvola.
5. Nacionalno nadležno tijelo uzima u obzir sve provedene valjane studije te dozvole ili odobrenja izdana za određeni projekt prije nego što je projekt ušao u postupak izdavanja dozvola u skladu s ovim člankom te ne zahtijeva dvostruke studije ni dozvole ili odobrenja ako nije drukčije propisano pravom Unije.
6. Nacionalno nadležno tijelo podnositeljima zahtjeva osigurava jednostavan pristup informacijama i jednostavnim postupcima za rješavanje sporova u vezi s postupkom izdavanja dozvola i izdavanjem dozvola za izgradnju ili proširenje projekata, uključujući prema potrebi alternativne mehanizme za rješavanje sporova.
7. Države članice osiguravaju da nacionalno nadležno tijelo odgovorno za cjelokupan postupak izdavanja dozvola, uključujući sve postupovne korake, ima dovoljno kvalificiranog osoblja i dovoljno potrebnih financijskih, tehničkih i tehnoloških resursa, među ostalim za usavršavanje i prekvalifikaciju, za učinkovito obavljanje svojih zadaća u skladu s ovom Uredbom.

8. Platforma iz članaka 28. i 29. periodički razmatra provedbu ovog odjeljka i članaka 12. i 13. te razmjenjuje najbolje načine za organizaciju nacionalnih nadležnih tijela i ubrzanje postupaka izdavanja dozvola.

Članak 5.

Dostupnost informacija na internetu

Države članice na centraliziran i pristupačan način na internetu pružaju sljedeće informacije o administrativnim postupcima koji se odnose na projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, uključujući strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija:

- (a) postupak izdavanja dozvola;
- (b) usluge financiranja i ulaganja;
- (c) mogućnosti financiranja na razini Unije ili države članice;
- (d) usluge podrške poslovanju, koje među ostalim uključuju prijavu poreza na dobit, lokalne porezne zakone, radno pravo.

Članak 6.

Trajanje postupka izdavanja dozvola

1. Postupak izdavanja dozvola za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija ne smije premašiti nijedan od sljedećih rokova:
 - (a) 12 mjeseci za izgradnju projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija s godišnjim proizvodnim kapacitetom manjim od 1 GW;
 - (b) 18 mjeseci za izgradnju projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija s godišnjim proizvodnim kapacitetom većim od 1 GW.
2. Za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija za koje se godišnji proizvodni kapacitet ne mjeri u GW postupak izdavanja dozvola ne smije trajati dulje od 18 mjeseci.
3. Za povećanje proizvodnih kapaciteta u postojećim proizvodnim postrojenjima rokovi iz stavaka 1. i 2. upola su kraći.
4. U iznimnim slučajevima, ako to zahtijeva priroda, složenost, lokacija ili veličina predloženog projekta, nadležna tijela u pojedinačnom slučaju mogu produljiti rokove iz stavaka 1. i 2. za najviše mjesec dana prije njihova isteka.

Ako nadležna tijela smatraju da iz predloženog projekta proizlazi izniman rizik za zdravlje i sigurnost radnika ili cjelokupnog stanovništva i ako je potrebno dodatno vrijeme da bi se utvrdilo jesu li uvedene odgovarajuće zaštitne mjere, mogu u pojedinačnom slučaju produljiti te rokove za dodatnih šest mjeseci prije njihova isteka.
5. I u jednom i u drugom slučaju nadležno tijelo pisanim putem obavještava nositelja projekta o razlozima produljenja i datumu kad se očekuje sveobuhvatna odluka.
6. Najkasnije mjesec dana nakon primitka zahtjeva za izdavanje dozvole nadležna tijela potvrđuju valjanost zahtjeva ili, ako nositelj projekta nije dostavio sve potrebne informacije za obradu zahtjeva, traže od nositelja projekta da dostavi cjelovit zahtjev u roku od 14 dana od tog zahtjeva. Početkom postupka izdavanja dozvola smatra se

datum kad je valjanost zahtjeva potvrdilo nacionalno nadležno tijelo iz članka 4. stavka 1.

7. Najkasnije mjesec dana nakon datuma potvrde valjanosti zahtjeva nacionalno nadležno tijelo izrađuje detaljan raspored postupka izdavanja dozvole u bliskoj suradnji s nositeljem projekta i drugim predmetnim tijelima. Nacionalno nadležno tijelo iz članka 4. stavka 1. objavljuje raspored na internetskim stranicama sa slobodnim pristupom.
8. Rokovima utvrđenima u ovom članku ne dovode se u pitanje obveze koje proizlaze iz prava Unije i međunarodnog prava, kao ni upravni žalbeni postupci i pravna sredstva pred sudom.
9. Rokovima utvrđenima u ovom članku za sve postupke izdavanja dozvola ne dovode se u pitanje bilo koji kraći rokovi koje utvrde države članice.

Članak 7.

Procjene utjecaja na okoliš i odobrenja

1. Ako se procjena utjecaja na okoliš mora provesti u skladu s člancima od 5. do 9. Direktive 2011/92/EU, dotični nositelj projekta traži mišljenje nadležnog tijela iz članka 4. o opsegu i podrobnosti informacija koje trebaju biti navedene u izvješću o procjeni utjecaja na okoliš u skladu s člankom 5. stavkom 1. navedene direktive. Nacionalno nadležno tijelo izdaje mišljenje iz prvog podstavka što prije, odnosno u roku od najviše 30 dana od podnošenja zahtjeva nositelja projekta.
2. Ako obveza procjene utjecaja na okoliš istodobno proizlazi iz Direktive 2011/92/EU, Direktive 92/43/EEZ, Direktive 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, Direktive 2000/60/EZ, Direktive 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁶⁸, Direktive 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁶⁹, Direktive 2010/75/EU ili Direktive 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁷⁰, nacionalno nadležno tijelo osigurava koordinirane ili zajedničke postupke kako bi se ispunili zahtjevi navedenog zakonodavstva Unije.

U okviru koordiniranog postupka iz prvog podstavka nacionalno nadležno tijelo koordinira različite pojedinačne procjene utjecaja određenog projekta na okoliš kako je propisano primjenjivim zakonodavstvom Unije.

U okviru zajedničkog postupka iz prvog podstavka nacionalno nadležno tijelo osigurava jedinstvenu procjenu utjecaja određenog projekta na okoliš kako je propisano primjenjivim zakonodavstvom Unije.
3. Nacionalno nadležno tijelo osigurava da predmetna tijela izdaju obrazloženi zaključak iz članka 1. stavka 2. točke (g) podtočke iv. Direktive 2011/92/EU o procjeni utjecaja na okoliš u roku od tri mjeseca od primitka svih potrebnih

⁶⁸ Direktiva 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2001. o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš (SL L 197, 21.7.2001., str. 30.).

⁶⁹ Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva (SL L 312, 22.11.2008., str. 3.).

⁷⁰ Direktiva 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/82/EZ (SL L 197, 24.7.2012., str. 1.).

informacija prikupljenih u skladu s člancima 5., 6. i 7. navedene direktive i dovršetka savjetovanja iz članka 6. i 7. te direktive.

4. Rokovi za savjetovanje sa zainteresiranom javnošću o izvješću o okolišu iz članka 5. stavka 1. Direktive 2011/92/EU ne smiju biti dulji od 45 dana. U slučajevima obuhvaćenima drugim podstavkom članka 6. stavka 4. taj se rok produljuje na 90 dana.

Članak 8.

Planiranje

1. Pri izradi planova, uključujući zoniranje, prostorne planove i planove korištenja zemljišta, nacionalna, regionalna i lokalna tijela prema potrebi u njih uključuju odredbe o izradi projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, uključujući strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija. Prednost se daje umjetnim i izgrađenim površinama, industrijskim lokacijama, neiskorištenim (*brownfield*) lokacijama i prema potrebi neizgrađenim (*greenfield*) lokacijama koje nisu upotrebljive za poljoprivredu i šumarstvo.
2. Ako planovi sadržavaju odredbe o izradi projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, uključujući strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija, podliježu procjeni u skladu s Direktivom 2001/42/EZ i u skladu s člankom 6. Direktive 92/43/EEZ i te se procjene objedinjuju. Prema potrebi, u okviru objedinjene procjene razmatra se i mogući utjecaj na vodna tijela i provjerava se sprečavaju li ti planovi postizanje dobrog stanja ili dobrog potencijala nekog vodnog tijela odnosno uzrokuju li pogoršanje stanja ili potencijala iz članka 4. Direktive 2000/60/EZ ili bi mogli otežati postizanje dobrog stanja ili dobrog potencijala određenog vodnog tijela. Ako se od predmetnih država članica zahtijeva da procijene utjecaj postojećih ili budućih aktivnosti na morski okoliš, uključujući interakciju kopna i mora iz članka 4. Direktive 2014/89/EU, ti se utjecaji obuhvaćaju objedinjenom procjenom.

Članak 9.

Primjenjivost konvencija UNECE-a

1. Odredbama ove Uredbe ne dovode se u pitanje obveze iz članka 6. i 7. Konvencije Gospodarske komisije Ujedinjenih Naroda za Europu (UNECE) o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša, potpisane u Aarhusu 25. lipnja 1998., i Konvencije UNECE-a o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica, potpisane u Espoo 25. veljače 1991.
2. Sve odluke donesene u skladu s ovim odjeljkom i člancima 12. i 13. moraju biti dostupne javnosti.

ODJELJAK II.

STRATEŠKI PROJEKTI ZA TEHNOLOGIJE S NULTOM NETO STOPOM EMISIJA

Članak 10.

Kriteriji za odabir

1. Države članice kao strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija priznaju projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija koji odgovaraju nekoj od tehnologija navedenih u Prilogu i koji se provode u Uniji, a doprinose ostvarenju ciljeva utvrđenih u članku 1. ove Uredbe i ispunjavaju barem jedan od sljedećih kriterija:
 - (a) projekt proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija doprinosi tehnološkoj i industrijskoj otpornosti energetskog sustava Unije povećanjem kapaciteta za proizvodnju sastavnog dijela ili dijela u lancu vrijednosti tehnologija s nultom neto stopom emisija zbog kojeg Unija uvelike ovisi o uvozu iz samo jedne treće zemlje;
 - (b) projekt proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija pozitivno utječe na lanac opskrbe industrije Unije s nultom neto stopom emisija ili na sektore na kraju proizvodnog lanca, ne samo u smislu nositelja projekta i predmetne države članice, te doprinosi konkurentnosti i otvaranju kvalitetnih radnih mjesta u lancu opskrbe industrije Unije s nultom neto stopom emisija prema barem tri od sljedećih kriterija:
 - i. njime se znatno povećavaju kapaciteti Unije za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija;
 - ii. proizvode se tehnologije s poboljšanom održivosti i učinkom;
 - iii. uvode se mjere za privlačenje, usavršavanje ili prekvalifikaciju radne snage potrebne za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija, uključujući naukovanje, u bliskoj suradnji sa socijalnim partnerima;
 - iv. uvode se sveobuhvatni postupci niskougljične i kružne proizvodnje, uključujući oporabu otpadne topline.
2. Države članice kao strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija priznaju projekte skladištenja CO₂ koji ispunjavaju sljedeće kumulativne kriterije:
 - (a) geoprostor za skladištenje CO₂ nalazi se na području Unije, u njezinim isključivim gospodarskim zonama ili u njezinu epikontinentalnom pojasu u smislu Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS);
 - (b) projekt skladištenja CO₂ doprinosi postizanju cilja utvrđenog u članku 18.;
 - (c) za projekt skladištenja CO₂ podnesen je zahtjev za dozvolu za sigurno i trajno geološko skladištenje CO₂ u skladu s Direktivom 2009/31/EZ.
3. Projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija koji odgovaraju jednoj od tehnologija navedenih u Prilogu i nalaze se u „slabije razvijenim i tranzicijskim regijama” i područjima obuhvaćenima Fondom za pravednu tranziciju te su prihvatljivi za financiranje u skladu s pravilima kohezijske politike države članice priznaju kao strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija u

skladu s člankom 11. stavkom 3. na zahtjev nositelja projekta, pri čemu nositelj projekta ne mora podnijeti formalni zahtjev u skladu s člankom 11. stavkom 2.

4. Projekt proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija koji se nalazi u Uniji i koji doprinosi ostvarenju ciljeva navedenih u članku 1. stavku 1., a financira se iz inovacijskog fonda za sustav EU-a za trgovanje emisijama ili je dio važnih projekata od zajedničkog europskog interesa, europskih dolina vodika ili banke vodika, ako se tim sredstvima podupiru ulaganja u proizvodne kapacitete koji odgovaraju nekoj od tehnologija navedenih u Prilogu, države članice priznaju kao strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija u skladu s člankom 11. stavkom 3. na zahtjev nositelja projekta, pri čemu nositelj projekta ne mora podnijeti formalni zahtjev u skladu s člankom 11. stavkom 2.

Članak 11.

Primjena i priznavanje

1. Zahtjev za priznavanje projekta u području tehnologija s nultom neto stopom emisija kao strateškog projekta za tehnologije s nultom neto stopom emisija nositelj projekta podnosi odgovarajućoj državi članici.
2. Zahtjev iz stavka 1. sadržava sve navedeno u nastavku:
 - (a) odgovarajuće dokaze o ispunjenju kriterija iz članka 10. stavka 1. ili stavka 2.;
 - (b) poslovni plan u kojem se ocjenjuje financijska održivost projekta u skladu s ciljem otvaranja kvalitetnih radnih mjesta.
3. Države članice u roku od mjesec dana ocjenjuju zahtjev iz stavka 1. u pravednom i transparentnom postupku. Ako država članica ne donese odluku u tom roku, projekt se smatra odobrenim.
4. Komisija može dati mišljenje o odobrenim projektima. U slučaju da država članica odbije zahtjev, podnositelj zahtjeva ima pravo podnijeti zahtjev Komisiji, koja ga ocjenjuje u roku od 20 radnih dana.
5. Ako Komisija nakon ocjene u skladu sa stavkom 4. potvrdi da je država članica odbila njegov zahtjev, dopisom obavještava podnositelja zahtjeva o svojem zaključku. Ako se ocjena Komisije razlikuje od ocjene države članice, predmetni projekt razmatra Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija.
6. Ako Komisija ili država članica utvrdi da je strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija znatno promijenjen ili da više ne ispunjava kriterije utvrđene u članku 10. stavku 1. ili 3. odnosno ako je priznavanje projekta utemeljeno na zahtjevu koji sadržava netočne informacije, o tome obavještava dotičnog nositelja projekta. Nakon što sasluša mišljenje nositelja projekta, država članica može staviti izvan snage odluku kojom se projektu dodjeljuje status strateškog projekta za tehnologije s nultom neto stopom emisija.
7. Projekti koji više nisu priznati kao strateški projekti za tehnologije s nultom neto stopom emisija gube sva prava povezana s tim statusom u skladu s ovom Uredbom.
8. Komisija uspostavlja i vodi javno dostupan registar strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija.

Članak 12.

Prioritetni status strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija

1. Nositelji projekata i sva tijela koja su u skladu s nacionalnim pravom nadležna za izdavanje dozvola i odobrenja za planiranje, projektiranje i izgradnju objekata, uključujući energetske infrastrukturu, u slučaju strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija postupaju na najžurniji mogući način u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom.
2. Ne dovodeći u pitanje obveze predviđene pravom Unije, države članice strateškim projektima za tehnologije s nultom neto stopom emisija dodjeljuju status od najveće moguće nacionalne važnosti ako takav status postoji u nacionalnom pravu i tako s njima postupaju tijekom postupka izdavanja dozvola, uključujući postupke koji se odnose na procjene utjecaja na okoliš i, ako je to predviđeno nacionalnim pravom, prostorno planiranje.
3. Smatra se da strateški projekti za tehnologije s nultom neto stopom emisija doprinose sigurnosti opskrbe Unije strateškim tehnologijama s nultom neto stopom emisija i stoga su u javnom interesu. S obzirom na utjecaj na okoliš naveden u članku 6. stavku 4. i članku 16. stavku 1. Direktive 92/43/EEZ, članku 4. stavku 7. Direktive 2000/60/EZ i članku 9. stavku 1. točki (a) Direktive 2009/147/EZ strateški projekti za tehnologije s nultom neto stopom emisija u Uniji smatraju se projektima od javnog interesa i mogu se smatrati projektima od prevladavajućeg javnog interesa pod uvjetom da su ispunjeni svi uvjeti utvrđeni u tim direktivama.
4. Svi postupci rješavanja sporova, sudski postupci, žalbe i pravni lijekovi koji se odnose na strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija pred nacionalnim sudovima, odborima, uključujući odbore za posredovanje i arbitražu, ako postoje u nacionalnom pravu, smatraju se hitnima ako su i u mjeri u kojoj su takvi hitni postupci predviđeni nacionalnim pravom i pod uvjetom da se poštuje uobičajeno primjenjivo pravo na obranu pojedinaca ili lokalnih zajednica. Nositelji strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija prema potrebi sudjeluju u takvim hitnim postupcima.

Članak 13.

Trajanje postupka izdavanja dozvola za strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija

1. Postupak izdavanja dozvola za strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija ne smije premašiti nijedan od sljedećih rokova:
 - (a) 9 mjeseci za izgradnju strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija s godišnjim proizvodnim kapacitetom manjim od 1 GW;
 - (b) 12 mjeseci za izgradnju strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija s godišnjim proizvodnim kapacitetom većim od 1 GW;
 - (c) 18 mjeseci za sve potrebne dozvole za upravljanje skladišnim geoprostorom u skladu s Direktivom 2009/31/EZ.
2. Za strateške tehnologije s nultom neto stopom emisija za koje se godišnji proizvodni kapacitet ne mjeri u GW postupak izdavanja dozvola ne smije trajati dulje od 12 mjeseci.

3. Za povećanje proizvodnih kapaciteta u postojećim proizvodnim postrojenjima rokovi iz stavaka 1. i 2. upola su kraći.
4. Nacionalna nadležna tijela osiguravaju da se u slučaju izostanka odgovora odgovarajućih administrativnih tijela u propisanim rokovima navedenima u ovom članku smatra da su određeni prijelazni koraci odobreni, osim ako određeni projekt podliježe procjeni utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom Vijeća 92/43/EEZ ili Direktivom 2000/60/EZ, Direktivom 2008/98/EZ, Direktivom 2009/147/EZ, Direktivom 2010/75/EU, Direktivom 2011/92/EU ili Direktivom 2012/18/EU ili još nije utvrđeno je li takva procjena utjecaja na okoliš potrebna i nisu provedene odgovarajuće procjene, ili ako u nacionalnom pravnom sustavu ne postoji načelo administrativnog prešutnog odobrenja. Ova se odredba ne primjenjuje na konačne odluke o ishodu postupka, koje moraju biti izričite. Sve odluke moraju biti dostupne javnosti.

Članak 14.

Ubrzanje provedbe

1. Komisija i države članice poduzimaju aktivnosti za ubrzanje i privlačenje privatnih ulaganja u strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija. Te aktivnosti mogu uključivati, ne dovodeći u pitanje članak 107. i članak 108. UFEU-a, pružanje i koordinaciju potpore strateškim projektima za tehnologije s nultom neto stopom emisija u kojima se javljaju poteškoće u pristupu financiranju.
2. Države članice mogu pružiti administrativnu potporu strateškim projektima za tehnologije s nultom neto stopom emisija kako bi njihova provedba bila brža i učinkovitija, među ostalim na sljedeće načine:
 - (a) pružanjem pomoći u ispunjenju primjenjivih administrativnih obveza i obveza izvješćivanja;
 - (b) pružanjem pomoći nositeljima projekata da bi se dodatno povećala prihvaćenost projekata u javnosti.

Članak 15.

Koordinacija financiranja

1. Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija, uspostavljena u skladu s člankom 28., na temelju redovitih razmjena mišljenja s relevantnim industrijskim savezima razmatra financijske potrebe i uska grla strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija, kao i potencijalnu najbolju praksu, osobito za razvoj prekograničnih opskrbnih lanaca EU-a.
2. Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija na zahtjev nositelja strateškog projekta za tehnologije s nultom neto stopom emisija razmatra načine zatvaranja financijske konstrukcije njegova projekta i savjetuje ga uzimajući u obzir već osigurana sredstva i barem sljedeće elemente:
 - (a) dodatne privatne izvore financiranja;
 - (b) potporu Grupe Europske investicijske banke ili drugih međunarodnih financijskih institucija, uključujući Europsku banku za obnovu i razvoj;

- (c) postojeće instrumente i programe država članica, uključujući one nacionalnih razvojnih banaka i institucija;
- (d) relevantne fondove i programe financiranja Unije.

Poglavlje III.

Kapacitet utiskivanja CO₂

Članak 16.

Ciljni kapacitet utiskivanja CO₂ na razini Unije

Godišnji kapacitet utiskivanja od najmanje 50 milijuna tona CO₂ mora se postići do 2030. u skladišnim geoprostorima na području Europske unije, u njezinim isključivim gospodarskim zonama ili u njezinu epikontinentalnom pojasu u smislu Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS) i ne kombinira se s povećanjem iscrpka ugljikovodika.

Članak 17.

Transparentnost podataka o kapacitetu skladištenja CO₂

1. U roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ove Uredbe države članice:
 - (a) objavljuju podatke o lokacijama na svojem državnom području na kojima mogu biti dozvoljeni geoprostori za skladištenje CO₂;
 - (b) obvezuju poduzetnike na svojem državnom području koji imaju odobrenje definirano u članku 1. točki 3. Direktive 94/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁷¹ da objave sve geološke podatke koji se odnose na proizvodne pogone stavljene izvan uporabe ili o čijem je stavljanju izvan uporabe obaviješteno nadležno tijelo.
 - (c) Za potrebe točke (a) podaci moraju sadržavati barem informacije zatražene u Obavijesti Komisije o smjernicama državama članicama za ažuriranje nacionalnih energetske i klimatskih planova za razdoblje 2021.–2030.
2. U roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ove Uredbe i svake godine nakon toga svaka država članica Komisiji podnosi izvješće u kojem se opisuju:
 - (a) projekti hvatanja CO₂ koji su u tijeku i procjena odgovarajućih potreba za kapacitetima utiskivanja i skladištenja;
 - (b) projekti skladištenja CO₂ koji su u tijeku na njezinu državnom području, uključujući status postupka izdavanja dozvola u skladu s Direktivom 2009/31/EZ te očekivane datume za konačnu odluku o ulaganju i puštanje u pogon;
 - (c) nacionalne mjere potpore koje bi se mogle donijeti za poticanje projekata iz točaka (a) i (b).

⁷¹ Direktiva 94/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 1994. o uvjetima za davanje i korištenje odobrenja za traženje, istraživanje i proizvodnju ugljikovodika (SL L 164, 30.6.1994., str. 3.).

Članak 18.

Doprinos ovlaštenih proizvođača nafte i plina

1. Svaki poduzetnik koji ima odobrenje propisano u članku 1. točki 3. Direktive 94/22/EZ podliježe pojedinačnom doprinosu ostvarivanju cilja na razini Unije za raspoloživi kapacitet utiskivanja CO₂ utvrđenog u članku 16. Ti pojedinačni doprinosi izračunavaju se razmjerno udjelu svakog poduzetnika u proizvodnji sirove nafte i prirodnog plina u Uniji od 1. siječnja 2020. do 31. prosinca 2023. i obuhvaćaju kapacitet utiskivanja CO₂ u skladišnom geoprostoru koji ima dozvolu u skladu s Direktivom 2009/31/EZ o geološkom skladištenju ugljikova dioksida i stavljen je na tržište do 2030.
2. U roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ove Uredbe države članice utvrđuju poduzetnike iz stavka 1. i njihove količine sirove nafte i prirodnog plina proizvedene od 1. siječnja 2020. do 31. prosinca 2023. te o tome izvješćuju Europsku komisiju.
3. Nakon primitka izvješća podnesenih u skladu s člankom 17. stavkom 2. i savjetovanja s državama članicama i zainteresiranim stranama Komisija određuje udio doprinosa poduzetnika iz stavka 1. ostvarenju Unijina cilja za kapacitet utiskivanja CO₂ do 2030.
4. U roku od 12 mjeseci od stupanja na snagu Uredbe poduzetnici iz stavka 1. Komisiji podnose plan u kojem detaljno opisuju kako namjeravaju ostvariti svoj doprinos cilju Unije za kapacitet utiskivanja CO₂ do 2030. U tim se planovima:
 - (a) potvrđuje doprinos poduzetnika izražen u ciljanoj količini novih kapaciteta skladištenja i utiskivanja CO₂ puštenih u pogon do 2030.;
 - (b) navode sredstva i ključne etape za postizanje ciljane količine.
5. Kako bi postigli ciljane količine raspoloživog kapaciteta utiskivanja poduzetnici iz stavka 1. mogu učiniti bilo što od sljedećeg:
 - (a) izraditi projekte skladištenja CO₂ sami ili u suradnji s drugima;
 - (b) sklopiti sporazume s drugim poduzetnicima iz stavka 1.;
 - (c) sklopiti sporazume s trećim nositeljima projekata ili ulagačima u projekte skladištenja kako bi ispunili svoj doprinos.
6. Dvije godine nakon stupanja na snagu Uredbe i svake godine nakon toga poduzetnici iz stavka 1. Komisiji podnose izvješće u kojem detaljno opisuju napredak prema ostvarenju svojeg doprinosa. Komisija objavljuje ta izvješća.
7. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 32. kako bi se ova Uredba dopunila u pogledu sljedećeg:
 - (a) načina na koje se sporazumi između poduzetnika iz stavka 1. i ulaganja u kapacitet skladištenja trećih strana uzimaju u obzir za ostvarenje njihova pojedinačnog doprinosa iz stavka 5. točaka (b) i (c);
 - (b) sadržaja izvješća iz stavka 6.

Poglavlje IV.

Pristup tržištima

Članak 19.

Doprinos održivosti i otpornosti u postupcima javne nabave

1. U postupku javne nabave javni naručitelji ili naručitelji dodjeljuju ugovore za tehnologije s nultom neto stopom emisija navedene u Prilogu na temelju ekonomski najpovoljnije ponude, koja uključuje najbolji omjer cijene i kvalitete te barem doprinos ponude održivosti i otpornosti, u skladu s direktivama 2014/23/EU, 2014/24/EU ili 2014/25/EU i primjenjivim sektorskim zakonodavstvom te međunarodnim obvezama Unije, uključujući GPA i druge međunarodne sporazume koji su obvezujući za Uniju.
2. Doprinos ponude održivosti i otpornosti temelji se na sljedećim kumulativnim kriterijima koji moraju biti objektivni, transparentni i nediskriminirajući:
 - (a) na ekološkoj održivosti koja nadilazi minimalne zahtjeve iz primjenjivog zakonodavstva;
 - (b) kad je potrebno razviti inovativno rješenje, na utjecaju i kvaliteti plana provedbe, uključujući mjere za upravljanje rizicima;
 - (c) kad je primjenjivo, na doprinosu ponude integraciji energetskeg sustava;
 - (d) na doprinosu ponude otpornosti, uzimajući u obzir udio proizvoda koji potječu iz jednog izvora opskrbe, kako je utvrđeno u skladu s Uredbom (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁷², iz kojeg potječe više od 65 % opskrbe Unije tom konkretnom tehnologijom s nultom neto stopom emisija u posljednjoj godini za koju su dostupni podaci u vrijeme održavanja natječaja.
3. Javni naručitelji i naručitelji na doprinos ponude održivosti i otpornosti primjenjuju ponder od 15 % do 30 % kriterija dodjele ne dovodeći u pitanje primjenu članka 41. stavka 3. Direktive 2014/23/EU, članka 67. stavka 5. Direktive 2014/24/EU ili članka 82. stavka 5. Direktive 2014/25/EU za dodjelu višeg pondera kriterijima iz stavka 2. točaka (a) i (b).
4. Javni naručitelj ili naručitelj nije obavezan primijeniti uvjete koji se odnose na doprinos tehnologija s nultom neto stopom emisija održivosti i otpornosti ako bi ga njihova primjena obvezala na nabavu opreme uz nerazmjerne troškove ili opreme čije se tehničke značajke razlikuju od značajki postojeće opreme, što bi dovelo do neusklađenosti te tehničkih poteškoća u radu i održavanju. Javni naručitelji i naručitelji nerazmjernima mogu smatrati razlike u troškovima iznad 10 %. Ovom se odredbom ne dovode u pitanje mogućnost isključenja izuzetno niskih ponuda u skladu s člankom 69. Direktive 2014/24/EU i člankom 84. Direktive 2014/25/EU ni drugi kriteriji za dodjelu ugovora u skladu sa zakonodavstvom EU-a, uključujući društvene aspekte u skladu s člankom 30. stavkom 3. i člankom 36. stavkom 1. drugom alinejom Direktive 2014/23/EU, člankom 18. stavkom 2. i člankom 67.

⁷² Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10.10.2013., str. 1.).

stavkom 2. Direktive 2014/24/EU te člankom 36. stavkom 2. i člankom 82. stavkom 2. Direktive 2014/24/EU.

Članak 20.

Dražbe za uvođenje obnovljivih izvora energije

1. Ne dovodeći u pitanje članak 4. Direktive (EU) 2018/2001 i članke 107. i 108. Ugovora ni međunarodne obveze Unije, uključujući GPA i druge međunarodne sporazume koji su obvezujući za Uniju, države članice, regionalna ili lokalna tijela, javnopravna tijela ili udruženja koja je osnovalo jedno ili više takvih tijela odnosno jedno ili više takvih javnopravnih tijela procjenjuju doprinos održivosti i otpornosti iz članka 19. stavka 2. ove Uredbe pri određivanju kriterija za rangiranje ponuda u okviru dražbi, čiji je cilj poduprijeti proizvodnju ili potrošnju energije iz obnovljivih izvora kako je definirana u članku 2. točki 1. Direktive (EU) 2018/2001.
2. Na doprinos održivosti i otpornosti primjenjuje se ponder od 15 % do 30 % kriterija dodjele ne dovodeći u pitanje mogućnost primjene višeg pondera na kriterije iz članka 19. stavka 2. točaka (a) i (b), ako je to primjenjivo na temelju zakonodavstva Unije, ni bilo koje ograničenje za necjenovne kriterije utvrđene u pravilima o državnim potporama.
3. Države članice, regionalna ili lokalna tijela, javnopravna tijela ili udruženja koja je osnovalo jedno ili više takvih tijela odnosno jedno ili više takvih javnopravnih tijela nisu obvezni primijeniti uvjete koji se odnose na doprinos tehnologija s nultom neto stopom emisija održivosti i otpornosti ako bi njihova primjena obvezala te poduzetnike na nabavu opreme uz nerazmjerne troškove ili opreme čije se tehničke značajke razlikuju od značajki postojeće opreme, što bi dovelo do neusklađenosti te tehničkih poteškoća u radu i održavanju. Javni naručitelji i naručitelji nerazmjernima mogu smatrati razlike u troškovima iznad 10 %.

Članak 21.

Drugi oblici javne intervencije

1. Ne dovodeći u pitanje članke 107. i 108. Ugovora i članak 4. Direktive 2018/2001⁷³ te u skladu s međunarodnim obvezama Unije, pri odlučivanju o uspostavi programa namijenjenih kućanstvima ili potrošačima kojima ih se potiče da kupuju gotove proizvode tehnologija s nultom neto stopom emisija navedene u Prilogu, države članice, regionalna ili lokalna tijela, javnopravna tijela ili udruženja koja je osnovalo jedno ili više takvih tijela odnosno jedno ili više takvih javnopravnih tijela oblikuju ih tako da se korisnike potiče na kupnju gotovih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija s visokim doprinosom održivosti i otpornosti kako je navedeno u članku 19. stavku 2., za što osiguravaju dodatnu proporcionalnu financijsku naknadu.
2. Dodatna financijska naknada koju dodjeljuju tijela vlasti u skladu sa stavkom 1. zbog primjene kriterija iz članka 19. stavka 2. točaka (b), (c) i (d) za potrošača ne premašuje 5 % troška gotovog proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija.

⁷³

Direktiva 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora.

3. Pri oblikovanju i provedbi programa obuhvaćenog stavkom 1. tijelo primjenjuje otvoren, nediskriminirajući i transparentan postupak procjene doprinosa dostupnih proizvoda na tržištu otpornosti i održivosti. Bilo koji gotovi proizvod tehnologija s nultom neto stopom emisija može se u bilo kojem trenutku prijaviti za pristupanje programu. Tijelo određuje prolaznu ocjenu koju proizvodi moraju dobiti da bi bili prihvatljivi za dodatnu financijsku naknadu na temelju programa potpore.
4. Države članice na jedinstvenim internetskim stranicama sa slobodnim pristupom objavljuju sve informacije o programima u skladu s člankom 21. stavkom 1. za svaki pojedinačni relevantni proizvod tehnologija s nultom neto stopom emisija.

Članak 22.

Koordinacija inicijativa za pristup tržištima

1. Komisija prema potrebi pruža smjernice o kriterijima za procjenu doprinosa dostupnih proizvoda obuhvaćenih oblicima javne intervencije iz članaka 19., 20. i 21. otpornosti i održivosti.
2. Komisija stavlja na raspolaganje i redovito ažurira popis svih gotovih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija navedenih u Prilogu, razvrstanih prema udjelu u opskrbi Unije proizvodima koji potječu iz različitih trećih zemalja u posljednjoj godini za koju su dostupni podaci.
3. Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija razmatra mjere koje su države članice poduzele radi provedbe članaka 19. i 21. te razmjenjuje najbolje primjere iz prakse, među ostalim u pogledu praktične primjene kriterija kojima se utvrđuje doprinos održivosti i otpornosti u javnoj nabavi ili programa kojima se potiče kupnja gotovih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija.

Poglavlje V.

Unapređenje vještina za otvaranje kvalitetnih radnih mjesta

Članak 23.

Europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija

1. Komisija podupire, među ostalim dodjelom početnih financijskih sredstava, uspostavu europskih akademija za industriju s nultom neto stopom emisija čiji je cilj:
 - (a) izraditi programe, sadržaje i materijale za učenje, osposobljavanje i obrazovanje o razvijanju, proizvodnji, postavljanju, puštanju u pogon, upravljanju, održavanju i recikliranju tehnologija s nultom neto stopom emisija, kao i o sirovinama, te podupirati kapacitete javnih tijela nadležnih za izdavanje dozvola i odobrenja iz poglavlja II. i javne naručitelje iz poglavlja IV. ove Uredbe;
 - (b) omogućiti i promicati uporabu programa, sadržaja i materijala za učenje među pružateljima usluga obrazovanja i osposobljavanja u državama članicama, među ostalim osposobljavanjem voditelja osposobljavanja, i razviti mehanizme za osiguranje kvalitete osposobljavanja koje nude pružatelji usluga obrazovanja

i osposobljavanja u državama članicama na temelju navedenih programa, sadržaja i materijala za učenje;

- (c) razviti i uvesti kvalifikacije, uključujući mikrokvalifikacije, kako bi se osigurala transparentnost stečenih vještina te povećale mogućnost prelaska s jednog radnog mjesta na drugo i mobilnost radne snage i promicati uporabu alata za pronalaženje odgovarajućeg radnog mjesta kao što su Europska mreža službi za zapošljavanje (EURES) i EURAXESS.
2. Europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija suzbijaju rodne stereotipe i posvećuju posebnu pozornost potrebi za uključivanjem više žena i mladih koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih na tržište rada.

Članak 24.

Regulirane profesije u industrijama s nultom neto stopom emisija i priznavanje stručnih kvalifikacija

1. Do 31. prosinca 2024. i svake dvije godine nakon toga države članice utvrđuju jesu li programi za učenje koje su izradile europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija istovjetni posebnim kvalifikacijama koje traži država članica domaćin za pristup reguliranim djelatnostima u okviru neke profesije od posebnog interesa za industriju s nultom neto stopom emisija. Države članice objavljuju rezultate procjena i osiguravaju njihovu laku dostupnost na internetu.
2. Ako država članica zaključi da postoji istovjetnost iz prvog stavka ovog članka, olakšava priznavanje kvalifikacija koje su izdali pružatelji usluga obrazovanja i osposobljavanja na temelju programa za učenje koje su izradile akademije u skladu s glavom III. poglavljem I. Direktive 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁷⁴ kad god nositelj takve kvalifikacije zatraži pristup reguliranoj profesiji u smislu članka 3. stavka 1. točke (a) Direktive 2005/36/EZ koja je osobito važna za industriju s nultom neto stopom emisija tako što prihvaća tu kvalifikaciju kao dovoljan dokaz formalnih kvalifikacija.
3. Ako je pristup određenoj profesiji koja je osobito važna za industriju s nultom neto stopom emisija reguliran u smislu članka 3. stavka 1. točke (a) Direktive 2005/36/EZ, države članice rade na izradi zajedničkog skupa minimalnih znanja, vještina i kompetencija potrebnih za obavljanje te profesije u svrhu uspostave zajedničkog okvira osposobljavanja iz članka 49.a stavka 1. Direktive 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća koji bi omogućio automatsko priznavanje kvalifikacija. I Platforma za industriju s nultom neto stopom emisija može podnijeti prijedloge u skladu s člankom 49.a stavkom 3. Direktive 2005/36/EZ.

⁷⁴ Direktiva 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija (Tekst značajan za EGP) (SL L 255, 30.9.2005., str. 22.).

Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija i vještine

Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija iz članka 28. podupire dostupnost i raspoređivanje vještina u okviru tehnologija s nultom neto stopom emisija te nadležnih tijela i javnih naručitelja iz poglavlja II. i poglavlja IV. obavljanjem sljedećih zadaća:

1. pomaže Komisiji u procjeni, stalnom praćenju i predviđanju potražnje i ponude radne snage s vještinama potrebnima za tehnologije s nultom neto stopom emisija te dostupnosti i primjene odgovarajućih mogućnosti obrazovanja i osposobljavanja, prema potrebi doprinoseći aktivnostima europskih akademija za industriju s nultom neto stopom emisija;
2. prati aktivnosti akademija za industriju s nultom neto stopom emisija i pružatelja usluga obrazovanja i osposobljavanja koji nude programe za učenje koje su izradile akademije, potiče sinergiju s drugim inicijativama i projektima za unapređenje vještina na nacionalnoj razini i razini Unije te provodi nadzor;
3. pomaže u mobilizaciji dionika, uključujući industriju, socijalne partnere te pružatelje usluga obrazovanja i osposobljavanja, za uvođenje programa za učenje koje su izradile europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija;
4. pomaže u primjeni i priznavanju obrazovnih kvalifikacija europskih akademija za industriju s nultom neto stopom emisija u državama članicama radi promicanja priznavanja vještina i usklađivanja vještina i radnih mjesta, među ostalim promicanjem valjanosti i prihvaćenosti kvalifikacija na cjelokupnom tržištu rada Europske unije;
5. olakšava izradu europskih profila zanimanja na temelju zajedničkog skupa znanja, vještina i kompetencija za ključne profesije u tehnologijama s nultom neto stopom emisija, oslanjajući se među ostalim na programe za učenje koje su izradile europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija i služeći se prema potrebi nazivljem iz Europske klasifikacije vještina, kompetencija, kvalifikacija i zanimanja (ESCO) kako bi se osigurala transparentnost i mobilnost između radnih mjesta i preko granica unutarnjeg tržišta;
6. promiče primjerene radne uvjete na radnim mjestima u industrijama tehnologija s nultom neto stopom emisija, uključuje mlade, žene i starije osobe na tržište rada za industrije tehnologija s nultom neto stopom emisija i privlači kvalificirane radnike iz trećih zemalja kako bi se postigla veća raznolikost radne snage;
7. olakšava veću koordinaciju i razmjenu najboljih primjera iz prakse među državama članicama kako bi se povećala dostupnost vještina povezanih s tehnologijama s nultom neto stopom emisija, među ostalim doprinoseći politikama Unije i država članica za privlačenje novih talenata iz trećih zemalja.

Poglavlje VI.

Inovacije

Članak 26.

Regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija

1. Države članice mogu na vlastitu inicijativu uspostaviti regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija kako bi se omogućili razvoj, ispitivanje i vrednovanje inovativnih tehnologija s nultom neto stopom emisija u kontroliranom stvarnom okruženju u ograničenom razdoblju prije njihova stavljanja na tržište ili u uporabu, čime se unapređuju regulatorno učenje te mogućnost povećanja kapaciteta i šire primjene. Države članice uspostavljaju regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija u skladu sa stavkom 1. na zahtjev bilo kojeg poduzeća koje razvija inovativne tehnologije s nultom neto stopom emisija, a koje ispunjava kriterije prihvatljivosti i odabira iz stavka 4. točke (a) i koje su nadležna tijela odabrala na temelju postupka odabira iz stavka 4. točke (b).
2. Načini i uvjeti za uspostavu regulatornih izoliranih okruženja s nultom neto stopom emisija i upravljanje njima u skladu s ovom Uredbom donose se provedbenim aktima u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 36. Ti načini i uvjeti u što većoj mjeri omogućuju fleksibilnost nacionalnih nadležnih tijela za uspostavu regulatornih izoliranih okruženja s nultom neto stopom emisija i upravljanje njima te poticanje inovacija i regulatornog učenja, osobito uzimajući u obzir okolnosti i kapacitete uključenih malih i srednjih poduzeća, uključujući *start-up* poduzeća. Provedbeni akti iz stavka 3. obuhvaćaju zajednička glavna načela o sljedećim pitanjima:
 - (a) prihvatljivosti i odabiru za sudjelovanje u regulatornim izoliranim okruženjima s nultom neto stopom emisija;
 - (b) postupku prijave, sudjelovanja, praćenja, izlaska iz regulatornih izoliranih okruženja s nultom neto stopom emisija i njihova ukidanja, uključujući plan provedbe projekta u regulatornom izoliranom okruženju i izvješće o izlasku;
 - (c) uvjetima koji se primjenjuju na sudionike.
3. Sudjelovanje u regulatornim izoliranim okruženjima s nultom neto stopom emisija ne utječe na nadzorne i korektivne ovlasti tijela koja nadziru ta okruženja. Ispitivanje, razvoj i vrednovanje inovativnih tehnologija s nultom neto stopom emisija provodi se pod izravnim nadzorom i vodstvom nadležnih tijela. Nadležna tijela fleksibilno izvršavaju svoje nadzorne ovlasti u okviru granica relevantnog zakonodavstva, pri čemu prilagođavaju postojeće regulatorne postupke i primjenjuju svoje diskrecijske ovlasti u provedbi i izvršavanju zakonskih odredaba u pogledu određenog projekta regulatornog izoliranog okruženja s nultom neto stopom emisija radi uklanjanja prepreka, olakšavanja regulatornog opterećenja, smanjenja regulatorne nesigurnosti i podupiranja inovacija u tehnologijama s nultom neto stopom emisija.
4. Kad je to potrebno za postizanje cilja ovog članka, nadležna tijela razmatraju odobrenje odstupanja ili iznimki u mjeri u kojoj je to dopušteno relevantnim pravom Unije ili nacionalnim pravom. Nadležna tijela osiguravaju da se planom provedbe projekta u regulatornom izoliranom okruženju jamči poštovanje ključnih ciljeva i osnovnih zahtjeva zakonodavstva EU-a i nacionalnog zakonodavstva. Nadležna tijela

obavještavaju javnost o svim znatnim rizicima za zdravlje, sigurnost ili okoliš utvrđenima pri razvoju i ispitivanju inovativnih tehnologija s nultom neto stopom emisija i odmah obustavljaju postupak razvoja i ispitivanja dok se ti rizici ne ublaže. Ako nadležna tijela smatraju da predloženi projekt predstavlja izniman rizik za zdravlje i sigurnost radnika, stanovništva ili okoliša, osobito jer se odnosi na ispitivanje, razvoj ili vrednovanje posebno otrovnih tvari, odobravaju plan provedbe projekta u regulatornom izoliranom okruženju tek nakon što se uvjere da su uvedene primjerene zaštitne mjere koje su razmjerne utvrđenom iznimnom riziku.

5. Pod uvjetom da sudionici poštuju plan provedbe projekta u regulatornom izoliranom okruženju i uvjete svojeg sudjelovanja određene u skladu s ovim člankom i stavkom 2. te da u dobroj vjeri slijede smjernice tijela, tijela ne izriču administrativne novčane kazne ni druge sankcije za povredu primjenjivog zakonodavstva Unije ili države članice koje se odnosi na tehnologiju s nultom neto stopom emisija koja se nadzire u regulatornom izoliranom okruženju.
6. U skladu s primjenjivim zakonodavstvom Unije i država članica o odgovornosti, sudionici inovativnog regulatornog izoliranog okruženja s nultom neto stopom emisija i dalje su odgovorni za svaku štetu nanesenu trećim stranama kao posljedica ispitivanja u regulatornom izoliranom okruženju.
7. Trajanje regulatornog izoliranog okruženja s nultom neto stopom emisija može se produljiti istim postupkom uz suglasnost nacionalnog nadležnog tijela.
8. Regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija oblikuju se i provode tako da prema potrebi olakšavaju prekograničnu suradnju nacionalnih nadležnih tijela. Države članice koje su uspostavile regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija koordiniraju svoje aktivnosti i surađuju u okviru Platforme za Europu s nultom neto stopom emisija u cilju razmjene relevantnih informacija. Komisiji podnose godišnja izvješća o rezultatima provedbe regulatornih izoliranih okruženja, uključujući primjere dobre prakse, stečena iskustva i preporuke o njihovu ustroju te prema potrebi izvješća o primjeni ove Uredbe i drugog zakonodavstva Unije u regulatornom izoliranom okruženju na način koji je prilagođen potrebama samog okruženja.

Članak 27.

Mjere za mala i srednja poduzeća

1. Države članice poduzimaju sljedeće mjere:
 - (a) malim i srednjim poduzećima osiguravaju prioritetni pristup inovativnim regulatornim izoliranim okruženjima s nultom neto stopom emisija ako ispunjavaju uvjete prihvatljivosti utvrđene u članku 26.;
 - (b) organiziraju informativne aktivnosti o sudjelovanju malih i srednjih poduzeća u regulatornim izoliranim okruženjima;
 - (c) prema potrebi uspostavljaju poseban kanal komunikacije s malim i srednjim poduzećima kako bi pružile smjernice i odgovorile na pitanja o provedbi članka 26.
2. Države članice uzimaju u obzir posebne interese i potrebe malih i srednjih poduzeća te pružaju odgovarajuću administrativnu potporu za sudjelovanje u regulatornim izoliranim okruženjima. Ne dovodeći u pitanje primjenu članaka 107. i 108.

Ugovora, države članice trebale bi obavijestiti mala i srednja poduzeća o raspoloživoj financijskoj potpori za njihove aktivnosti u regulatornim izoliranim okruženjima.

Poglavlje VII.

Upravljanje

Članak 28.

Uspostava i zadaće Platforme za Europu s nultom neto stopom emisija

1. Uspostavlja se Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija („Platforma”).
2. Platforma obavlja zadaće utvrđene ovom Uredbom.
3. Platforma može pružati savjete i pomoć Komisiji i državama članicama u vezi s njihovim mjerama za postizanje ciljeva navedenih u poglavlju I. ove Uredbe, vodeći računa o nacionalnim energetske i klimatskim planovima dostavljenima u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999⁷⁵.
4. Komisija i države članice u okviru Platforme mogu koordinirati partnerstva za tehnologije s nultom neto stopom emisija kako bi, prema potrebi i u koordinaciji s odgovarajućim trećim zemljama, poticale prihvaćanje tehnologija s nultom neto stopom emisija na globalnoj razini i doprinijele ulozi industrijskih kapaciteta Unije u pripremi terena za globalni prelazak na čistu energiju, u skladu s ukupnim ciljevima ove Uredbe koji proizlaze iz članka 1. ove Uredbe. Platforma periodički razmatra:
 - (a) kako poboljšati suradnju Unije i trećih zemalja u vrijednosnom lancu s nultom neto stopom emisija;
 - (b) kako ukloniti necarinske prepreke trgovini, na primjer uzajamnim priznavanjem ocjene sukladnosti ili preuzimanjem obveze izbjegavanja izvoznih ograničenja;
 - (c) kojim bi trećim zemljama trebalo dati prednost za sklapanje partnerstava za tehnologije s nultom neto stopom emisija, vodeći računa o sljedećem:
 - i. potencijalnom doprinosu sigurnosti opskrbe, uzimajući u obzir njihove kapacitete za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija;
 - ii. postoje li već sklopljeni sporazumi o suradnji između treće zemlje i Unije.
5. Države članice podupiru Komisiju u provedbi mjera suradnje utvrđenih u okviru partnerstva za tehnologije s nultom neto stopom emisija. Cilj je partnerstava za tehnologije s nultom neto stopom emisija olakšati trgovinu između sudionika, među

⁷⁵ Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetske unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (Tekst značajan za EGP) (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).

ostalim dajući prednost potrebnim ulaganjima unutar Unije i u trećim zemljama, jačati otpornost i održivost vrijednosnih lanaca potpore i jamčiti jednake uvjete.

Članak 29.

Struktura i funkcioniranje Platforme za Europu s nultom neto stopom emisija

1. Platformu čine države članice i Komisija. Njome predsjedava predstavnik Komisije.
2. Svaka država članica u Platformu imenuje predstavnika na visokoj razini. Ako je to važno u pogledu funkcije i stručnosti, država članica može imati više od jednog predstavnika za različite zadaće koje se odnose na rad Platforme. Svaki član Platforme ima zamjenika.
3. Na prijedlog Komisije Platforma donosi svoj poslovnik običnom većinom svojih članova.
4. Platforma se sastaje u redovitim vremenskim razmacima kako bi osigurala učinkovito izvršenje svojih zadaća navedenih u ovoj Uredbi. Prema potrebi, Platforma se sastaje na obrazloženi zahtjev Komisije ili obične većine svojih članova.
5. Komisija pomaže Platformi u okviru izvršnog tajništva koje pruža tehničku i logističku potporu.
6. Platforma može osnovati stalne ili privremene podskupine koje će se baviti konkretnim pitanjima i zadaćama.
7. Platforma poziva predstavnike Europskog parlamenta da kao promatrači sudjeluju na njezinim sastancima, uključujući sastanke stalnih ili privremenih podskupina iz stavka 6.
8. Prema potrebi, Platforma ili Komisija mogu pozvati stručnjake i druge treće strane na sastanke Platforme i podskupina ili da dostave pisane doprinose.
9. Platforma poduzima potrebne mjere za sigurno postupanje s povjerljivim i poslovno osjetljivim informacijama te njihovu sigurnu obradu.
10. Platforma ulaže sve napore kako bi se postigao konsenzus.
11. Platforma koordinira djelovanje i surađuje s postojećim industrijskim savezima.

Članak 30.

Povezanost s nacionalnim energetske i klimatskim planovima

Države članice uzimaju u obzir ovu Uredbu pri izradi svojih nacionalnih energetske i klimatske planova i njihovih ažuriranih verzija, koji se dostavljaju u skladu s člancima 3., 9. i 14. Uredbe (EU) 2018/1999, osobito u pogledu dimenzije „istraživanje, inovacije i konkurentnost” Europske unije, te pri podnošenju svojih dvogodišnjih izvješća o napretku u skladu s člankom 17. te uredbe.

Poglavlje VIII.

Praćenje

Članak 31.

Praćenje

1. Komisija kontinuirano prati:
 - (a) napredak Unije u ostvarivanju ciljeva Unije iz članka 1. i povezani učinak ove Uredbe;
 - (b) napredak u ostvarivanju cilja kapaciteta utiskivanja CO₂ na razini Unije iz članka 16.
2. Države članice i nacionalna tijela koja imenuju u tu svrhu prikupljaju i dostavljaju podatke i druge dokaze potrebne u skladu sa stavkom 1. točkama (a) i (b). Točnije, svake godine prikupljaju i dostavljaju Komisiji sljedeće podatke:
 - (a) podatke o razvoju tehnologija s nultom neto stopom emisija i tržišnim trendovima, uključujući prosječne troškove ulaganja u proizvodnju i troškove proizvodnje te tržišne cijene odgovarajućih tehnologija s nultom neto stopom emisija;
 - (b) podatke o kapacitetima za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija i povezanim aktivnostima, uključujući podatke o zapošljavanju i vještinama te o napretku u ostvarivanju ciljeva za 2030. iz uvodne izjave 13.;
 - (c) podatke o vrijednosti i obujmu uvoza tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniju i njihova izvoza iz Unije;
 - (d) podatke o prosječnom trajanju postupaka izdavanja dozvola na temelju ove Uredbe;
 - (e) podatke o vrstama i broju dozvola izdanih na nacionalnoj razini u posljednjih 12 mjeseci;
 - (f) podatke o količini završenih, zaustavljenih ili ukinutih postupaka izdavanja dozvola u posljednjih 12 mjeseci i vrstama prepreka na koje se naišlo u slučaju prekida ili ukidanja;
 - (g) podatke o broju izoliranih okruženja postavljenih u posljednjih 12 mjeseci;
 - (h) podatke o količini CO₂ trajno uskladištenog pod zemljom u skladu s Direktivom 2009/31/EZ.
3. Podaci uključuju barem informacije zatražene u Obavijesti Komisije o smjernicama državama članicama za ažuriranje nacionalnih energetske i klimatskih planova za razdoblje 2021.–2030.
4. Svaka država članica Komisiji šalje prvo izvješće krajem svibnja u godini koja slijedi nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe. Sljedeća se izvješća šalju svake godine do kraja svibnja.
5. Usto, države članice dostavljaju podatke prikupljene u skladu sa stavkom 2. ovog članka nacionalnim statističkim uredima i Eurostatu za potrebe sastavljanja i objavljivanja statistike u skladu s Uredbom (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta

i Vijeća⁷⁶. Države članice imenuju nacionalno tijelo odgovorno za dostavu podataka nacionalnim statističkim uredima i Eurostatu.

6. Na temelju izvješća podnesenih u skladu sa stavkom 2. ovog članka Komisija prati napredak Unije iz stavka 1. točke (a) i svake godine objavljuje povezane preporuke u okviru godišnjih izvješća o konkurentnosti tehnologija čiste energije u skladu s člankom 35. stavkom 2. točkom (m) Uredbe (EU) 2018/1999.
7. Na temelju nacrtu zahtjeva za dozvolu podnesenih u skladu s člankom 10. Direktive 2009/31/EZ i izvješća podnesenih u skladu s člankom 17. stavkom 2. i člankom 18. stavcima 4. i 6. ove Uredbe Komisija prati napredak u ostvarivanju cilja na razini Unije u pogledu kapaciteta utiskivanja CO₂ iz stavka 1. točke (b) ovog članka te svake godine podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću.

Poglavlje IX.

Završne odredbe

Članak 32.

Delegiranje ovlasti

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 33. radi izmjene načina na koje se sporazumi između poduzetnika iz članka 18. stavka 1. i ulaganja u kapacitet skladištenja trećih strana uzimaju u obzir za ostvarenje njihova pojedinačnog doprinosa utvrđenog u članku 18. stavku 5. te radi izmjene sadržaja izvješća iz članka 18. stavka 6.

Članak 33.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji pod uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 32. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od [datum početka primjene]. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 32. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

⁷⁶ Uredba (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2009. o europskoj statistici i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ, Euratom) br. 1101/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o dostavi povjerljivih statističkih podataka Statističkom uredu Europskih zajednica, Uredbe Vijeća (EZ) br. 322/97 o statistici Zajednice i Odluke Vijeća 89/382/EEZ, Euratom o osnivanju Odbora za statistički program Europskih zajednica (SL L 87, 31.3.2009., str. 164.).

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 32. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od njegova priopćenja Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 34.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.
4. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) br. 182/2011 u vezi s njezinim člankom 4.

Članak 35.

Evaluacija

1. Komisija do... [tri godine nakon datuma početka primjene ove Uredbe] i svake tri godine nakon toga provodi evaluaciju ove Uredbe i glavne zaključke predstavlja u izvješću Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru.
2. U okviru evaluacije ocjenjuje se jesu li ostvareni ciljevi ove Uredbe kako su utvrđeni u članku 1. i njezin učinak na poslovne korisnike, posebno MSP-ove i krajnje korisnike, te na ciljeve europskog zelenog plana.
3. U okviru evaluacije uzima se u obzir rezultat postupka praćenja kako je naveden u članku 31.
4. Nadležna tijela država članica dostavljaju Komisiji sve relevantne informacije kojima raspolažu, a koje bi Komisiji mogle biti potrebne za izradu izvješća iz stavka 1.

Članak 36.

Postupanje s povjerljivim informacijama

1. Informacije dobivene u okviru provedbe ove Uredbe upotrebljavaju se samo za potrebe ove Uredbe i zaštićene su relevantnim zakonodavstvom Unije i nacionalnim zakonodavstvom.

2. Države članice i Komisija osiguravaju zaštitu trgovinskih i poslovnih tajni te drugih osjetljivih, povjerljivih i klasificiranih informacija dobivenih i nastalih primjenom ove Uredbe, uključujući preporuke i mjere koje treba poduzeti u skladu s pravom Unije i odgovarajućim nacionalnim pravom.
3. Države članice i Komisija osiguravaju da se klasificiranim podacima dostavljenima ili razmijenjenima u skladu s ovom Uredbom ne umanju stupanj povjerljivosti ili da ih se ne deklasificira bez prethodnog pisanog pristanka autora.
4. Ako određena država članica ocijeni da bi iznošenje objedinjenih informacija u kontekstu članka 18. ipak moglo ugroziti njezine interese u pogledu nacionalne sigurnosti, može se u okviru obrazložene obavijesti usprotiviti tomu da ih Komisija iznese.
5. Komisija i nacionalna tijela, njihovi dužnosnici, zaposlenici i druge osobe koje rade pod nadzorom tih tijela osiguravaju povjerljivost informacija dobivenih pri obavljanju svojih zadaća i aktivnosti. Ta se obveza primjenjuje i na sve predstavnike država članica, promatrače, stručnjake i druge sudionike koji prisustvuju sastancima Platforme u skladu s člankom 29.

Članak 37.

Izmjena Uredbe (EU) 2018/1724

Uredba (EU) 2018/1724 mijenja se kako slijedi:

1. u prvom stupcu u Prilogu I. dodaje se novi redak „R. Projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija”;
2. u drugom stupcu u Prilogu I., u retku „R. Projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija” dodaju se sljedeće točke:
 - „1. informacije o postupku izdavanja dozvola”
 - „2. usluge financiranja i ulaganja”
 - „3. mogućnosti financiranja na razini Unije ili države članice”
 - „4. usluge podrške poslovanju, koje među ostalim uključuju prijavu poreza na dobit, lokalne porezne zakone, radno pravo”;
3. u prvom stupcu u Prilogu II. dodaje se novi redak „Projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija”;
4. u drugom stupcu u Prilogu II., u retku „Projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija” dodaju se sljedeće točke:
 - „Postupci za sve relevantne administrativne dozvole za planiranje, izgradnju i proširenje projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija te upravljanje njima, uključujući prema potrebi građevinske dozvole, dozvole za uporabu kemikalija i dozvole za priključenje na mrežu, procjene utjecaja na okoliš i odobrenja, kao i sve administrativne zahtjeve i postupke”;
5. u trećem stupcu u Prilogu II., u retku „Projekti proizvodnje tehnologije s nultom neto stopom emisija” dodaje se sljedeća točka:
 - „Svi rezultati koji se odnose na postupke, od potvrde valjanosti zahtjeva do obavijesti odgovornog nacionalnog nadležnog tijela o sveobuhvatnoj odluci o ishodu postupka”;

6. u Prilogu III. dodaje se sljedeća točka:

„8. Nacionalna nadležna tijela koja djeluju kao jedinstvena kontaktna točka u skladu s člankom 4. Uredbe [o Aktu o industriji s nultom neto stopom emisija]”.

Članak 38.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu... [sljedeći dan od dana objave u *Službenom listu Europske unije*].

Uredba se primjenjuje od [datum stupanja na snagu]. Do [dvije godine od datuma početka primjene ove Uredbe] članak 19. stavak 2. točke (a), (b) i (c) primjenjuju se samo na ugovore koje sklapaju središnja tijela za nabavu kako su definirana u članku 2. stavku 1. točki 16. Direktive 2014/24/EU i članku 2. stavku 1. točki 12. Direktive 2014/25/EU i na ugovore čija je vrijednost jednaka ili veća od 25 milijuna EUR.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

1.2. Predmetna područja politike

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

1.4. Ciljevi

1.4.1. *Opći ciljevi*

1.4.2. *Specifični ciljevi*

1.4.3. *Očekivani rezultati i učinak*

1.4.4. *Pokazatelji uspješnosti*

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. *Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative*

1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” je vrijednost koja proizlazi iz intervencije Unije i koja predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.*

1.5.3. *Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava*

1.5.4. *Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima*

1.5.5. *Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele*

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

1.7. Planirani načini izvršenja proračuna

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. *Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

2.2.2. *Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika*

2.2.3. *Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)*

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

- 3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak**
- 3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva**
 - 3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje*
 - 3.2.2. Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje*
 - 3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva*
 - 3.2.3.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa*
 - 3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom*
 - 3.2.5. Doprinos trećih strana*
- 3.3. Procijenjeni učinak na prihode**

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Uredba Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava za proizvodnju proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija (Akt o industriji s nultom neto stopom emisija)

1.2. Predmetna područja politike

Jedinstveno tržište
Europski zeleni plan
Europa spremna za digitalno doba
Snažnija Europa u svijetu

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

- ☒ **novo djelovanje**
☐ **novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja**⁷⁷
☐ **produženje postojećeg djelovanja**
☐ **spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje**

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

U industrijskom planu u okviru zelenog plana utvrđen je sveobuhvatan pristup za širenje tehnologija čiste energije koji se temelji na četiri stupa. Prvi stup, koji je u središtu ovog Akta o industriji s nultom neto stopom emisija, usmjeren je na stvaranje regulatornog okruženja koje će pojednostavniti i ubrzati izdavanje dozvola za nove pogone za proizvodnju proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija i olakšati širenje europske industrije s nultom neto stopom emisija.

Cilj je Akta o industriji s nultom neto stopom emisija povećati otpornost Unije, uspostaviti sigurnu opskrbu energijom u Uniji te promicati energetske učinkovitost i razvoj novih i obnovljivih oblika energije.

Opći je cilj Akta o industriji s nultom neto stopom emisija utvrditi uvjete za povećanje kapaciteta za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji, doprinijeti ostvarivanju ciljeva dekarbonizacije Unije do 2030. i uspostaviti sigurnost opskrbe tehnologijama s nultom neto stopom emisija potrebnima za zaštitu otpornosti energetske sustava Unije.

Opći cilj ovog Prijedloga ponajprije proizlazi iz cilja da se omogući pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta utvrđivanjem usklađenih pravila o postavljanju kapaciteta za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji.

⁷⁷

Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

1.4.2. *Specifični ciljevi*

Ovom se Uredbom uspostavlja okvir za povećanje konkurentnosti industrijske baze Unije za tehnologije s nultom neto stopom emisija i jačanje doprinosa Unije globalnom prelasku na energiju s nultom neto stopom emisija, ali i za ubrzavanje prelaska Unije na niskougljične izvore energije, među ostalim dekarbonizacijom teških industrija.

Uredba sadržava mjere za ostvarivanje specifičnog cilja da se do 2030. kapaciteti za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji približe referentnoj vrijednosti od najmanje 40 % godišnjih potreba Unije za uvođenjem odgovarajućih tehnologija potrebnih za postizanje klimatskih i energetske ciljeva Unije do 2030. ili da dosegnu tu referentnu vrijednost.

1.4.3. *Očekivani rezultati i učinak*

Naveći očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljne korisnike/skupine.

Cilj je Akta o industriji s nultom neto stopom emisija povećati proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija i konkurentnost industrijske baze tehnologija s nultom neto stopom emisija. Ovom će se inicijativom ojačati otpornost i konkurentnost našeg budućeg dekarboniziranog energetskog sustava.

U Aktu o industriji s nultom neto stopom emisija obrađuju se sljedeći glavni pokretači ulaganja u proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija:

- povećanje sigurnosti ulaganja te usmjerenosti i koordinacije politika utvrđivanjem jasnih ciljeva i mehanizama praćenja,
- smanjenje administrativnog opterećenja za razvoj projekata proizvodnje s nultom neto stopom emisija, među ostalim pojednostavljenjem administrativnih zahtjeva i olakšavanjem izdavanja dozvola, uspostavom regulatornih izoliranih okruženja i osiguravanjem pristupa informacijama,
- olakšavanje pristupa tržištima provedbom posebnih mjera povezanih s javnom potražnjom u okviru postupaka javne nabave i dražbi, kao i u okviru programa za poticanje privatne potražnje među potrošačima,
- olakšavanje i omogućivanje provedbe projekata hvatanja i skladištenja ugljika, među ostalim povećanjem dostupnosti skladišnih geoprostora za CO₂,
- podupiranje inovacija, među ostalim u okviru regulatornih izoliranih okruženja,
- unapređenje vještina u području tehnologija s nultom neto stopom emisija, čime se potiče otvaranje kvalitetnih radnih mjesta,
- koordinacija partnerstava za tehnologije s nultom neto stopom emisija.

1.4.4. *Pokazatelji uspješnosti*

Naveći pokazatelje za praćenje napretka i postignuća

Uredbom se predviđa stup namijenjen praćenju inicijative. Zahvaljujući pojačanoj suradnji unutar Europske unije, prikupit će se potrebne i usporedive informacije i podaci.

Komisija će pratiti promjene i trendove u ostvarivanju odgovarajućih ciljeva Akta u pogledu proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija u EU-u. Komisija će nakon tri godine procijeniti ostvarenja, rezultate i učinak inicijative. Glavni zaključci

evaluacije predstaviti će se u izvješću Europskom parlamentu i Vijeću te Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija. Izvješće će se zatim objaviti.

Komisija će uspostaviti i podroban program za praćenje ostvarenja, rezultata i učinaka ove Uredbe u okviru kojeg će se utvrditi sredstva i intervali prikupljanja podataka.

Komisija će pratiti tehnološki razvoj, tržišne trendove i konkurentnost tehnologija s nultom neto stopom emisija u EU-u te učinak ove Uredbe. Rezultati tog praćenja i povezane preporuke svake će se godine objavljivati u okviru godišnjih izvješća o konkurentnosti tehnologija čiste energije.

Komisija će surađivati s državama članicama radi pojačanog tržišnog nadzora zahtjeva za određene proizvode kako bi se na tržište stavljali samo proizvodi koji su u skladu sa zakonodavstvom Unije, čime će se uspostaviti jednaki uvjeti na unutarnjem i svjetskom tržištu.

Kako bi ostvarila cilj u pogledu godišnjeg kapaciteta utiskivanja u skladišne geoprostore za CO₂, Komisija će pratiti napredak u ostvarivanju cilja u pogledu kapaciteta utiskivanja CO₂ na razini Unije i podnositi godišnje izvješće.

Utvrđeni ciljevi preispitat će se, a Komisija će pratiti napredak uz redovitu pomoć Platforme za Europu s nultom neto stopom emisija. Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija pratit će uspješnost i doprinijeti evaluaciji. Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija imat će važnu ulogu u prikupljanju dokaza od pripadnika industrije i država članica EU-a te u definiranju i provedbi politika kojima se podupiru lanci opskrbe tehnologijama čiste energije. Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija imat će važnu ulogu i u praćenju poboljšanja vještina, koje će uključivati praćenje akademija za industriju s nultom neto stopom emisija i procjenjivanje potražnje i ponude radne snage s vještinama potrebnima u industrijama s nultom neto stopom emisija.

U industrijama s nultom neto stopom emisija sljedeća bi se kretanja mogla dodatno pratiti uz osnovno praćenje koje provodi Platforma:

- broj pravnih subjekata (podijeljeni po veličini, vrsti i zemlji poslovnog nastana) uključenih u djelovanja koja se podupiru u okviru inicijative,
- ukupan iznos ulaganja u industrije s nultom neto stopom emisija, uključujući financiranje iz javnog i privatnog sektora,
- iznos ulaganja poduzeća s obzirom na segment lanca vrijednosti u kojem posluju,
- praćenje podataka o razvoju projekata i promjenama ponude i potražnje,
- ponude za koje su dodijeljeni ugovori na temelju kriterija povezanih s okolišnom održivošću, inovacijama i integracijom sustava,
- praćenje aktivnosti prekvalifikacije i usavršavanja koje provode akademije za industriju s nultom neto stopom emisija uz potporu Platforme za Europu s nultom neto stopom emisija, uključujući broj polaznika i povezana ulaganja. Praćenje otvaranja dodatnih radnih mjesta u industrijama s nultom neto stopom emisija i njihovih glavnih značajki kvalitete, uključujući plaće, radne uvjete i radne odnose.

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. *Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative*

Uredba bi se trebala početi u potpunosti primjenjivati ubrzo nakon donošenja, tj. od sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*. Međutim, početni elementi postojat će i prije toga, na primjer Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija, koja je uspostavljena u studenome 2022. U Aktu o industriji s nultom neto stopom emisija utvrđuje se upravljačka struktura Platforme.

Nakon temeljite procjene učinka i savjetovanja s dionicima mogu se donijeti delegirani akti kako bi se uzele u obzir tehnološke promjene i tržišna kretanja u skladu s ciljevima i kriterijima inicijative.

Već bi se trebale prikupljati informacije od predstavničkih organizacija poduzeća za proizvodnju čiste tehnologije, a države članice već su s Komisijom raspravljale o mogućim mjerama za potporu industrijama čiste tehnologije i nulte neto stope emisija u Europi te za praćenje njihovih lanaca vrijednosti.

1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” je vrijednost koja proizlazi iz intervencije Unije i koja predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.*

Industrijski plan u okviru zelenog plana temelji se na četiri stupa, a prvi od njih čini ova inicijativa, odnosno Akt o industriji s nultom neto stopom emisija. Ovim se Aktom stvara regulatorno okruženje s pojednostavnjenim i ubrzanim izdavanjem dozvola za nove pogone za proizvodnju tehnologija čiste energije te se olakšava širenje europske industrije s nultom neto stopom emisija.

Povećanje primjene tehnologija čiste energije i nulte neto stope emisija ključno je kako bi EU ispunio svoje obveze u okviru paketa „Spremni za 55 %” i do 2050. postao klimatski neutralan. Prelazak na obnovljive izvore energije ključan je i za stabilnu opskrbu EU-a energijom, koja će doprinijeti njegovoj industriji, a u konačnici i njegovoj ulozi u očuvanju nacionalne sigurnosti država članica. Na taj se način potiče i zalaganje EU-a za otvorenu stratešku autonomiju.

Protekle se godine Europa suočila s poremećajima u lancima opskrbe energijom iz obnovljivih izvora i tehnologijama s nultom neto stopom emisija, što je dovelo do nestašice u više gospodarskih sektora i potencijalno teških društvenih posljedica.

U ekosustavu tehnologija s nultom netom stopom emisija izvori opskrbe relativno su slabo diversificirani, a dostupnost određenih proizvoda uvelike ovisi o izvozu iz trećih zemalja. Tržišni udjeli industrije EU-a pod snažnim su pritiskom zbog subvencija u trećim zemljama kojima se narušavaju jednaki tržišni uvjeti. Ova će inicijativa omogućiti povoljne uvjete zahvaljujući nizu mjera kao što su kraći rokovi za izdavanje dozvola i povećanje javne potražnje. Na taj će se način industrijama u Europi pomoći da privuku financijska sredstva za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija. Povećana ulaganja u europsku proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija ključna su za uspostavu čvrste industrijske baze za tehnologije s nultom neto stopom emisija i njihovih lanaca opskrbe u cijelom EU-u.

Cilj nije samo smanjiti ovisnost, nego i iskoristiti gospodarske mogućnosti koje proizlaze iz svjetskog tržišta tehnologija industrije s nultom neto stopom emisija, za

koje Međunarodna agencija za energiju očekuje da će do 2030. dosegnuti vrijednost od oko 600 milijardi EUR godišnje, kako je navedeno u radnom dokumentu službi priloženom Prijedlogu. Nadalje, zahvaljujući Aktu povećat će se konkurentnost europskog ekosustava industrije s nultom neto stopom emisija i europske industrije u cjelini jer će se građanima Europe nuditi inovativni proizvodi. Unija ispunjava sve uvjete da postane industrijski predvodnik na budućem tržištu čiste energije i tehnologija s nultom neto stopom emisija.

Nadalje, tim se djelovanjem na razini EU-a sprečava fragmentacija između 27 regulatornih pristupa i olakšava ostvarivanje EU-ovih klimatskih ambicija.

1.5.3. *Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava*

U komunikaciji „Industrijski plan u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija” iz siječnja 2023. utvrđuje se zašto je potreban snažan zajednički europski odgovor za poticanje industrije s nultom neto stopom emisija. Kao dio industrijskog plana u okviru zelenog plana Komisija predlaže da se donese akt o industriji s nultom neto stopom emisija kako bi se poduprla konkurentnost tehnologija s nultom neto stopom emisija u EU-u.

U planu se polazi od potrebe za znatnim povećanjem tehnološkog razvoja, proizvodnje i ugradnje tehnologija industrije s nultom neto stopom emisija u sljedećem desetljeću te od dodane vrijednosti pristupa zajedničkom suočavanju s tim izazovom na razini EU-a. To je otežano zbog globalnog natjecanja za sirovine i kvalificirano osoblje. Planom se ta dihotomija nastoji ukloniti tako da se pozornost usmjeri na područja u kojima Europa može ostvariti najveći učinak. Njime se nastoji i izbjeći rizik da našu ovisnost o ruskim fosilnim gorivima zamijene druge strateške ovisnosti koje bi nam mogle otežati pristup ključnim tehnologijama i sirovinama za zelenu tranziciju, i to tako da se kombiniraju diversifikacija te vlastiti razvoj i proizvodnja. Planom će se dopuniti aktualna nastojanja da se industrija preobrazi u okviru europskog zelenog plana i industrijske strategije EU-a, posebno akcijskog plana za kružno gospodarstvo. Jedan od glavnih prioriteta ostaje i modernizacija i dekarbonizacija energetske intenzivnih industrija, kao i mogućnost promjene zaposlenja i otvaranja kvalitetnih radnih mjesta zahvaljujući osposobljavanju i obrazovanju.

EU se tradicionalno oslanja na snažno regulatorno okruženje za stvaranje povoljnih uvjeta za poslovanje, osiguravanje kvalitetnih radnih mjesta za našu radnu snagu i visoku razinu zaštite našeg okoliša. Te se tri dimenzije mogu uzajamno podupirati ako su propisi uravnoteženi i pametno osmišljeni, što zahtijeva stalnu pozornost. Zbog toga je Komisija uvela „provjeru konkurentnosti” za sve nove propise kako bi se uzeli u obzir svi mogući učinci na konkurentnost. Jednostavno, predvidljivo i jasno regulatorno okruženje ključno je za promicanje ulaganja.

1.5.4. *Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima*

Komisija i države članice poduzimaju aktivnosti kako bi se postigli uvjeti za poticanje ulaganja u lanac opskrbe industrije EU-a s nultom neto stopom emisija. Te će se aktivnosti posebno usmjeriti na ubrzavanje ulaganja u strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija.

Platforma za tehnologije s nultom neto stopom emisija pomoći će Komisiji i državama članicama da prepoznaju uska grla i potencijalnu najbolju praksu, posebno

na temelju redovite komunikacije s relevantnim industrijskim savezima, kao što su savezi za baterije i solarne ploče te partnerstvo za elektrolizatore.

Inicijativom se namjerava potaknuti mobilizacija sredstava obuhvaćenih sljedećim glavama višegodišnjeg financijskog okvira:

Naslov 1. Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija: glava 2. Europska strateška ulaganja

_Fond InvestEU

Naslov 1. Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija: glava 3. Jedinstveno tržište

_Program jedinstvenog tržišta

Naslov 2. Kohezija, otpornost i vrijednosti: glava 5. Regionalni razvoj i kohezija

_Europski fond za regionalni razvoj

Naslov 2. Kohezija, otpornost i vrijednosti: glava 6. Oporavak i otpornost

_Mehanizam za oporavak i otpornost

Naslov 2. Kohezija, otpornost i vrijednosti: glava 7. Ulaganja u ljude, socijalnu koheziju i vrijednosti

_Europski socijalni fond

Naslov 3. Prirodni resursi i okoliš: glava 9. Okoliš i djelovanje u području klime

_Fond za pravednu tranziciju

U okviru instrumenta NextGenerationEU u okviru 27 nacionalnih planova za oporavak i otpornost, koji se financiraju iz Mehanizma za oporavak i otpornost, već je stavljeno na raspolaganje 250 milijardi EUR za zelene mjere, uključujući ulaganja kojima se podupire dekarbonizacija industrije. U okviru programa Obzor Europa za istraživanja i inovacije iz zelenog plana namijenjeno je 40 milijardi EUR, među ostalim u partnerstvu s industrijom. U okviru kohezijskih politika za zelenu je tranziciju dostupno oko 85 milijardi EUR, uključujući Fond za pravednu tranziciju. Komisija će dodatno olakšati brzu mobilizaciju kohezijskih ulaganja za potporu industrijskom planu u okviru zelenog plana, među ostalim ubrzavanjem osmišljavanja projekata energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije te povrata troškova na temelju standardnih programa nadoknade troškova. Dosad su ti izvori financiranja EU-a uvelike bili usmjereni na istraživanja i inovacije te uvođenje obnovljive energije i povezanih infrastruktura, a manje na proizvodne kapacitete u tom sektoru. Financiranje lanaca vrijednosti industrije s nultom neto stopom emisija može se povećati i ubrzati. Međutim, kako bi se izbjegla fragmentacija jedinstvenog tržišta zbog različitih razina nacionalne potpore i različitih kapaciteta za dodjelu takve potpore, potrebno je osigurati i odgovarajuće financiranje na razini EU-a kako bi se olakšala uspješna izgradnja takvih industrijskih vrijednosnih lanaca u cijeloj Uniji.

1.5.5. *Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele*

Inicijativa je dio industrijskog plana u okviru zelenog plana, kojim se utvrđuje potpora europskoj industriji s nultom neto stopom emisija. Mogućnosti financiranja utvrđene u ovom odjeljku ne ovise o Prijedlogu, ali bi se mogle provesti na temelju prijašnjeg zakonodavstva povezanog s ovim Prijedlogom.

Cilj je Prijedloga povećati konkurentnost europske industrije s nultom neto stopom emisija i doprinijeti brzom prelasku na klimatsku neutralnost. Planom se nastoji osigurati poticajnije okruženje za povećanje industrijskih kapaciteta EU-a za tehnologije i proizvode s nultom neto stopom emisija potrebne za ostvarivanje europskih ambicioznih klimatskih ciljeva. Plan se temelji na prethodnim inicijativama i oslanja na prednosti jedinstvenog tržišta EU-a, upotpunjujući aktualno djelovanje u okviru europskog zelenog plana, u kojem se prepoznaju prednosti ulaganja u našu konkurentnu održivost izgradnjom pravednije, zelenije i digitalnije Europe. Upotpunjuje i djelovanje u okviru plana REPowerEU, kao EU-ova odgovora na poteškoće i poremećaje na globalnom energetsom tržištu uzrokovane ruskom invazijom na Ukrajinu, s ciljem preobrazbe europskog energetskeg sustava tako što će okončati ovisnost EU-a o ruskim fosilnim gorivima i prevladati klimatsku krizu. To će općenito dovesti do veće uštede energije, diversifikacije opskrbe energijom i ubrzanog uvođenja niskougljične energije.

Komisija je u planu najavila da državama članicama namjerava privremeno omogućiti dodatnu fleksibilnost u dodjeli državnih potpora ograničenih na pažljivo određena područja. Kad je riječ o državnim potporama, u planu se objašnjava da su politikom tržišnog natjecanja EU-a predviđeni alati za potporu razvoju i uvođenju ključnih najsuvremenijih tehnologija, uključujući osposobljavanje i strategije za zelenu i digitalnu tranziciju, kojima se ujedno čuva cjelovitost jedinstvenog tržišta i poštuju međunarodne obveze EU-a.

Komisija će se savjetovati s državama članicama o prijedlogu da se pravila o državnim potporama do kraja 2025. privremeno prilagode kako bi se uz lakše izračune, jednostavnije postupke i brža odobrenja dodatno ubrzala i pojednostavnila dodjela državnih potpora. Te će promjene državama članicama pomoći i u provedbi posebnih projekata na temelju nacionalnih planova oporavka koji su u njihovoj nadležnosti. U planu se dodatno objašnjava da će se, kako bi se ubrzalo uvođenje novih projekata, dodatno optimizirati i pojednostavniti odobravanje projekata povezanih s važnim projektima od zajedničkog europskog interesa.

Postoji niz instrumenata povezanih s Aktom o industriji s nultom neto stopom emisija koji se mogu provoditi na temelju postojećeg zakonodavstva.

Program InvestEU

Program InvestEU ima dobar potencijal za poticanje ulaganja u nultu neto stopu emisija u EU-u. InvestEU je instrument Unije za poticanje privatnih ulaganja u prioritetna područja EU-a. EU preko EIB-a, Europskog investicijskog fonda (EIF), Europske banke za obnovu i razvoj (EBRD) i 14 drugih partnera u provedbi podupire javna i privatna ulaganja u tehnološke i industrijske inovacije s nultom neto stopom emisija.

Inovacijski fond

Inovacijski fond podupire razvoj i uvođenje novih tehnologija i rješenja kojima se dekarbonizira energetska intenzivna industrija, potiče energija iz obnovljivih izvora i skladištenje energije (uključujući baterije i vodik) te jačaju lanci opskrbe s nultom neto stopom emisija podupiranjem proizvodnje ključnih komponenti za baterije, energije vjetra i solarne energije, elektrolizatora, gorivnih članaka i dizalica topline.

Važni projekti od zajedničkog europskog interesa (VPZEI)

VPZEI-ji mogu uvelike doprinijeti ostvarivanju strateških ciljeva Unije, posebno s obzirom na njihove pozitivne učinke prelijevanja. Mogu omogućiti suradnju država

članica i dionika na razini cijele Unije kako bi se prevladali veliki tržišni ili sistemski nedostaci i društvena pitanja koja se inače ne bi mogla riješiti.

Fond za europsku suverenost

Komisija u srednjoročnom razdoblju namjerava dati strukturni odgovor na potrebe za ulaganjima predlaganjem Fonda za europsku suverenost u kontekstu preispitivanja višegodišnjeg financijskog okvira prije ljeta 2023. Nadalje, Komisija procjenjuje na koji bi se način ukupna financijska sredstva za program InvestEU mogla povećati, posebno za razdoblje od 2024. do 2027.

Kako bi se prevladao nedostatak ulaganja povezanih s tranzicijom s nultom neto stopom emisija, tim se inicijativama nastoji privući privatno financiranje za potrebe ostvarenja ciljeva.

Kako je navedeno u nastavku, za provedbu ovog zakonodavnog akta bit će potrebni dodatni ljudski resursi i neki prateći rashodi.

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

☐ ograničeno trajanje

- ☐ na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG
- ☐ financijski učinak od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za plaćanje.

☒ neograničeno trajanje

- provedba s početnim razdobljem od GGGG do GGGG
- nakon čega slijedi redovna provedba.

1.7. Planirani načini izvršenja proračuna⁷⁸

☒ Izravno upravljanje koje provodi Komisija

- ☒ putem svojih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije
- ☐ putem izvršnih agencija

☐ Podijeljeno upravljanje s državama članicama

☐ Neizravno upravljanje povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

- ☐ trećim zemljama ili tijelima koja su one odredile
- ☐ međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)
- ☐ EIB-u i Europskom investicijskom fondu
- ☐ tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe
- ☐ tijelima javnog prava
- ☐ tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge, u mjeri u kojoj su im dana odgovarajuća financijska jamstva
- ☐ tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i kojima su dana odgovarajuća financijska jamstva
- ☐ tijelima ili osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.
- *Ako je navedeno više načina upravljanja, potrebno je pojasniti u odjeljku „Napomene”.*

Napomene

⁷⁸

Informacije o načinima izvršenja proračuna i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Ovaj zakonodavni financijski izvještaj uključuje rashode za osoblje, nabavu i moguće administrativne dogovore. Za tu vrstu rashoda primjenjuju se standardna pravila. Komisija će ocijeniti ostvarenja, rezultate i učinak ovog Prijedloga tri godine nakon datuma početka njegove primjene. Kako bi Komisija provela evaluaciju, Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija, države članice i nacionalna nadležna tijela dostavit će joj informacije na zahtjev.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. *Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

Inicijativom se upravlja izravnim upravljanjem koje provodi Komisija. Komisiji će pomagati upravljačko tijelo, koje čini Platforma za Europu s nultim neto stopama emisija sastavljena od predstavnika država članica i dionika. Ukratko, za inicijativu su potrebni rashodi za osoblje, nabavu i moguće administrativne dogovore. Za tu vrstu rashoda primjenjuju se standardna pravila.

2.2.2. *Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika*

Za inicijativu su općenito potrebni rashodi za osoblje, rashodi za studije i istraživanja, početna financijska sredstva za potporu uspostavi i funkcioniranju akademija za industriju s nultom neto stopom emisija i drugi administrativni dogovori. Za tu vrstu rashoda primjenjuju se standardna pravila.

Većina aspekata inicijative slijedi standardne postupke za nabavu tehničke potpore, uključivanje dionika i donošenje sekundarnog zakonodavstva. U prošlosti se već moglo vidjeti da je glavni rizik nedostatak ljudskih resursa za provedbu planova rada.

Uz ovaj Prijedlog nije priložena formalna procjena učinka. S obzirom na hitnu potrebu za djelovanjem, kako je prethodno objašnjeno, procjena učinka nije se mogla provesti u vremenskom okviru koji je bio na raspolaganju prije donošenja Prijedloga. Analiza je navedena u radnom dokumentu službi o procjeni potreba za ulaganjima i mogućnostima financiranja za jačanje kapaciteta EU-a za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija koji je priložen ovom Prijedlogu. Priprema ove inicijative obuhvatila je ciljano savjetovanje s dionicima, a dugotrajni i redoviti kontakti s dionicima iz industrije, državama članicama i trgovinskim udruženjima omogućili su prikupljanje velike količine informacija i povratnih informacija relevantnih za Prijedlog. Unatoč razmatranju mišljenja relevantnih za opcije politike u okviru Prijedloga, u budućnosti bi i se dalje mogle pojaviti nenamjerne posljedice i učinci ove inicijative. Komisija ih namjerava prepoznati čim do njih dođe na temelju pouzdanih postupaka praćenja utvrđenih u Uredbi te će sve nenamjerne posljedice otkloniti odgovarajućim sredstvima i mjerama.

2.2.3. *Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)*

Za inicijativu su općenito potrebni rashodi za osoblje, moguću nabavu i moguće administrativne dogovore. Za tu vrstu rashoda primjenjuju se standardna pravila.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevара i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevара.

Komisija će se pobrinuti za to da Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija kao upravljačko tijelo primjenjuje postupke za borbu protiv prijevара u svim fazama postupka upravljanja.

Komisija će uspostaviti odgovarajuće mjere kojima osigurava da su, dok se provode djelovanja koja se financiraju u okviru mjerodavnih akata, uzimajući u obzir Akt o industriji s nultom neto stopom emisija, financijski interesi Unije zaštićeni primjenom preventivnih mjera protiv prijevара, korupcije i svih drugih nezakonitih aktivnosti, učinkovitim provjerama i, ako se utvrde nepravilnosti, osiguravanjem povrata pogrešno plaćenih iznosa te, prema potrebi, učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim sankcijama.

Revizorski sud ovlašten je za reviziju programa na temelju dokumenata i provjera na licu mjesta. Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) može obaviti provjere na licu mjesta i inspekcije na terenu kod gospodarskih subjekata na koje se takvo financiranje izravno ili neizravno odnosi u skladu s postupcima utvrđenima u Uredbi (Euratom, EZ) br. 2185/96 i Uredbi 883/2013 radi utvrđivanja je li došlo do prijevара, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti koja utječe na financijske interese Unije u vezi sa sporazumom o dodjeli bespovratnih sredstava ili odlukom o dodjeli bespovratnih sredstava ili ugovorom o financiranju sredstvima Unije. Zajednička poduzeća trebat će pristupiti Međuinstitucionalnom sporazumu od 25. svibnja 1999. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Komisije Europskih zajednica u vezi s internim istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF). Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) može provoditi istrage u skladu s odredbama i postupcima utvrđenima u Uredbi Vijeća (EU) 2017/193923 s ciljem istrage kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	Dif./nedif. ⁷⁹	zemalja EFTA-e ⁸⁰	zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata ⁸¹	ostalih trećih zemalja	drugi namjenski prihodi
1.	03.02.01.01	dif./nedif. £	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE
1.	03.02.02.00	dif./nedif. £	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE
1.	01.02.02.54	dif./nedif. £	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

- Zatražene nove proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	dif./nedif.	zemalja EFTA-e	zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata	ostalih trećih zemalja	drugi namjenski prihodi

⁷⁹ Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

⁸⁰ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

⁸¹ Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Broj	
--	------	--

GU: GROW			Godina 2023.	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)			UKUPNO
• Odobrena sredstva za poslovanje											
Proračunska linija ⁸² 03.020101 – Funkcioniranje i razvoj unutarnjeg tržišta robe i usluga	Preuzete obveze	(1a)		0,180	0,180	0,180	0,180				0,720
	Plaćanja	(2a)		0,060	0,180	0,180	0,180	0,120			0,720
Proračunska linija 03.02.02.00 – Program jedinstvenog tržišta, stup MSP-ova	Preuzete obveze	(1b)	2,500								2,500
	Plaćanja	(2b)	0,500	2,000							2,500
Proračunska linija 01 02 02 54 – Zajedničko poduzeće za čisti vodik	Preuzete obveze	(1b)	3,000								3,000
	Plaćanja	(2b)	0,750	2,250							3,000
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe ⁸³											

⁸² Prema službenoj proračunskoj nomenklaturi.

⁸³ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

Proračunska linija		3.									
UKUPNA odobrena sredstva za GU GROW	Preuzete obveze	=1a+1b +3	5,500	0,180	0,180	0,180	0,180				6,220
	Plaćanja	=2a+2b +3	1,25	4,310	0,180	0,180	0,180	0,120			6,220

• UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Preuzete obveze	4.	5,500	0,180	0,180	0,180	0,180			6,220
	Plaćanja	5.	1,250	4,310	0,180	0,180	0,180	0,120		
• UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe		6.								
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1. višegodišnjeg financijskog okvira	Preuzete obveze	=4+6	5,500	0,180	0,180	0,180	0,180			6,220
	Plaćanja	=5+6	1,250	4,310	0,180	0,180	0,180	0,120		6,220

Ako prijedlog/inicijativa utječe na više od jednog naslova za poslovanje, ponovite prethodni odjeljak:

• UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje (svi naslovi za poslovanje)	Preuzete obveze	4.								
	Plaćanja	5.								
UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe (svi naslovi za poslovanje)		6.								
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1.–6. višegodišnjeg financijskog okvira (referentni iznos)	Preuzete obveze	=4+6								
	Plaćanja	=5+6								
	Plaćanja	=5+6								

Naslov višegodišnjeg financijskog	7	„Administrativni rashodi”
--	----------	---------------------------

okvira		
---------------	--	--

U ovaj se odjeljak unose „administrativni proračunski podaci”, koji prethodno moraju biti uneseni u [prilog zakonodavnom financijskom izvještaju](#) (Prilog 5. Odluci Komisije o internim pravilima za izvršenje dijela „Komisija” općeg proračuna Europske unije), koji se unosi u DECIDE za potrebe savjetovanja među službama.

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		Godina 2023.	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)		UKUPNO
GU: GROW									
• Ljudski resursi			0,513	0,513	0,513	0,513	0,513		2,565
• Ostali administrativni rashodi			0,025	0,025	0,025	0,025	0,025		0,125
UKUPNO GU GROW	Odobrena sredstva		0,538	0,538	0,538	0,538	0,538		2,69

		Godina 2023.	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)		UKUPNO
GU: ENER									
• Ljudski resursi			0,513	0,513	0,513	0,513	0,513		2,565
• Ostali administrativni rashodi									
UKUPNO GU ENER	Odobrena sredstva		0,513	0,513	0,513	0,513	0,513		2,565

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)		1,051	1,051	1,051	1,051	1,051		5,255
---	-----------------------------------	--	-------	-------	-------	-------	-------	--	-------

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		Godina 2023.	Godina 2024. ⁸⁴	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)			UKUPNO
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1.–7. višegodišnjeg financijskog okvira	Preuzete obveze	5,500	1,231	1,231	1,231	1,231	1,051			11,457
	Plaćanja	1,250	5,361	1,231	1,231	1,231	1,171			11,457

3.2.2. Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Navesti ciljeve i rezultate ↓			Godina N		Godina N+1		Godina N+2		Godina N+3		Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)						UKUPNO	
	REZULTATI																	
	Vrsta ⁸⁵	Prosječni trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Ukupni broj	Ukupni trošak
SPECIFIČNI CILJ br. 1 ⁸⁶ ...																		
– rezultat																		
– rezultat																		
– rezultat																		
Međuzbroj za specifični cilj br. 1																		

⁸⁴ Godina N je godina početka provedbe prijedloga/inicijative. Umjesto „N” upisati predviđenu prvu godinu provedbe (na primjer: 2021.). Isto vrijedi i za ostale godine.

⁸⁵ Rezultati se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (npr.: broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).

⁸⁶ Kako je opisan u točki 1.4.2. „Specifični ciljevi...”.

SPECIFIČNI CILJ br. 2...																		
– rezultat																		
Međuzbroj za specifični cilj br. 2																		
UKUPNO																		

3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	Godina 2023.	Godina 2024. ⁸⁷	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)	UKUPNO
--	-----------------	-------------------------------	-----------------	-----------------	-----------------	--	--------

NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira									
Ljudski resursi		1,026	1,026	1,026	1,026	1,026			5,13
Ostali administrativni rashodi		0,025	0,025	0,025	0,025	0,025			0,125
Međubroj za NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira		1,051	1,051	1,051	1,051	1,051			5,255

Izvan NASLOVA 7.⁸⁸ višegodišnjeg financijskog okvira									
Ljudski resursi									
Ostali administrativni rashodi									
Međubroj izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira									
Izvan NASLOVA 7.⁸⁹ višegodišnjeg financijskog okvira									

⁸⁷ Godina N je godina početka provedbe prijedloga/inicijative. Umjesto „N” upisati predviđenu prvu godinu provedbe (na primjer: 2021.). Isto vrijedi i za ostale godine.

⁸⁸ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

⁸⁹ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

Ljudski resursi									
Ostali administrativni rashodi									
Međuzbroj izvan NASLOVA 7.									
višegodišnjeg financijskog okvira									
UKUPNO		1,051	1,051	1,051	1,051	1,051		5,255	

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

3.2.3.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena

			Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)		
	• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)								
20 01 02 01 (sjedište i predstavništva Komisije)			6	6	6	6	6		
20 01 02 03 (delegacije)									
01 01 01 01 (neizravno istraživanje)									
01 01 01 11 (izravno istraživanje)									
Druge proračunske linije (navesti)									
	• Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV) ⁹⁰								
20 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne omotnice”)									
20 02 03 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama)									
XX 01 xx yy zz ⁹¹	– u sjedištima								
	– u delegacijama								
01 01 01 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje)									
01 01 01 12 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje)									
Druge proračunske linije (navesti)									
UKUPNO			6	6	6	6	6		

XX se odnosi na odgovarajuće područje politike ili glavu proračuna.

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	Troje dužnosnika iz Glavne uprave GROW predviđenih ovim aktom bit će zaduženo za koordinaciju i organizaciju Platforme za Europu s nultom neto stopom emisija. Odgovornosti Platforme utvrđene su Aktom. Time će se potaknuti provedba mjera u okviru ove inicijative te nadgledati i pratiti razvoj baze za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija. Troje dužnosnika iz Glavne uprave ENER sudjelovat će u radu Platforme, pružati povratne informacije o strateškim projektima za tehnologije s nultom neto stopom emisija i pomagati u praćenju provedbe Akta izradom godišnjih izvješća o konkurentnosti tehnologija čiste energije.
Vanjsko osoblje	

⁹⁰ UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

⁹¹ U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”).

3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

Prijedlog/inicijativa:

- ☒ može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO).

Objasniti o kakvom je reprogramiranju riječ te navesti predmetne proračunske linije i odgovarajuće iznose. U slučaju većeg reprogramiranja dostaviti tablicu u Excel formatu.

- ☐ zahtijeva upotrebu nedodijeljene razlike u okviru relevantnog naslova VFO-a i/ili upotrebu posebnih instrumenata kako su definirani u Uredbi o VFO-u.

Objasniti što je potrebno te navesti predmetne naslove i proračunske linije, odgovarajuće iznose te instrumente čija se upotreba predlaže.

- ☐ zahtijeva reviziju VFO-a.

Objasniti što je potrebno te navesti predmetne naslove i proračunske linije te odgovarajuće iznose.

3.2.5. Doprinos trećih strana

U prijedlogu/inicijativi:

- ☒ ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju.
- ☐ predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	Godina N ⁹²	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)			Ukupno
Navesti tijelo koje sudjeluje u financiranju								
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva								

⁹²

Godina N je godina početka provedbe prijedloga/inicijative. Umjesto „N” upisati predviđenu prvu godinu provedbe (na primjer: 2021.). Isto vrijedi i za ostale godine.

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- ☐ Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.
- ☒ Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
 - ☐ na vlastita sredstva
 - ☒ na ostale prihode
 - navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda ☐

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Proračunska prihoda:	linija	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative ⁹³					
			Godina N	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)	
Članak			p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije)

⁹³ Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer), navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % na ime troškova naplate.

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 16.3.2023.
COM(2023) 161 final

ANNEX

PRILOZI

Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća

o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava za proizvodnju proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija (Akt o industriji s nultom neto stopom emisija)

PRILOG

STRATEŠKE TEHNOLOGIJE S NULTOM NETO STOPOM EMISIJA

1.	Solarne fotonaponske i solarne termalne tehnologije
2.	Tehnologije energije vjetra na moru i tehnologije energije iz obnovljivih izvora na kopnu
3.	Tehnologije baterija/skladištenja
4.	Dizalice topline i tehnologije geotermalne energije
5.	Elektrolizatori i gorivni članci
6.	Tehnologije održivog bioplina/biometana
7.	Tehnologije hvatanja i skladištenja ugljika
8.	Mrežne tehnologije